DEBATES OF THE ASSAM LEGISLATIVE ASSEMBLY, 1972

FIRST SESSION

VOL. 1

NO. 8

The 4th April, 1972

Contents Page

1. Adjournment Motion-Demonstration by the employees of Assam Hardboard Ltd in front of the Deputy Commissioner's office, Gauhati 1—3
2. Calling Attention to a matter of Urgent Public Importance– Use of Assamese as the official language 4—6
3. Re: Death of a person at Belsor while Police custody 6 – 10
4. Announcement by the Speaker—
   (i) Time and procedure for election of the Deputy Speaker 11
   (ii) Ruling on Adjournment Motion-Incidents in front of the Nehru Stadium 12—14
5. Special Motions—
   (i) Discussion on the statement by the Chief Minister on the Firing by Nagaland Armed Police on the Borders
   (ii) Move for merger of North Cachar Hills District with Nagaland 15—51
6. Ruling by the Chair-Revolution for re-appropriation of funds 51—54

7. Special Motions :
(i) Discussion on statement by the Chief Minister on the Firing by Nagaland Armed Police on the Borders 54—55
(ii) Move for merger of North Cachar Hills District with Nagaland 55 88

8. Motion consider the First and Second reports of the Employment Review Committee 88—89

9. Resolution for wideving and black-topping the North-Lakhimpur-Kamalabari Road 89—95

10. Resolution regarding settlement of Excise shops 95—99

Proceedings of the First Session of the Assam Legislative Assembly assembled after the Fifth General Elections under the Sovereign Democratic Republican Constitution of India.

The Assembly met in the Assembly Chamber, Shillong, at 10 A. M. on Tusday the 4th April 1972.

PRESENT:

Shri Ramesh Barooah. B. A., B, L., Speaker in the Chair, Nine Ministers, Three Ministesr of State, and Seventy nine Members.

——

ADJOURNMENT MOTION : DEMONSTRATION BY THE EMPLOYEES OF ASSAM HARD BORD LTD IN FRONT OF THE DEPUTY COMMISSIONER'S OFFICE, GAUHATI.

Mr Speaker - Shri Soneswar Bora.

Shri Gaurisankar Bhattacheryya :- Sir, probably, there is no Question hour today. I have given you a notice for an adjournment motion.

Mr. Speaker : Yes.

Shri Gaurisankar Bhattachrayya :- I would like to address you on its admissibility. While we are sitting here, another incident is taking place at Gauhati. As a matter of fact, it is continuing from 31st March, 72 but it has taken a serious dimension today. I would like to submit that the House should adjourn to take up that issue for discussion leaving all other items of the agenda aside. The facts of the matter in brief will be found in the Explanatory Note which I have submitted to you. As you know, Assam Hard Boards Limited is an institution where there is Assam Govt's participation and in the Board of Directors of which

BY THE EMPLOYEES OF ASSAM HARD BOARD, LTD IN FRONT OF THE DEPUTY COMMISSIONERS OFFICE, GAUHATI.

the Government of Assam is represented by two Directors in addition to Financial assistance and participation by the Government in that concern. The Government of Assam is directly and primarily concerned with its management and well-being of its employees numbering about 250. By going back upon promises, by committing breach of the terms of settlement, by not providing even dispensary facilities which had been earlier promised and by taking resort to mass dismissal and charge-sheeting, the Management has created a reign of terror and also refused to help and cooperate in conciliation proceedings. Being exasperated the workers are currently on strike with effect from 31. 3. 72 and is now demonstrating in the heart of Guwahati near about the headquarters of the Deputy Commissioner, Kamrup. The situation has become tense and explosive because the Management is non-responsive and the Governmental machinery is callous. Hence it has become necessary that the House do now adjourn to take up this issue for discussion leaving all other items of the agenda aside. From this Note which I have given to you, you will be pleased to find that the matter is a very urgent one and it is of great public importance because the bread and existence of about 250 families is involved. So, it is a matter of great public importance and very definite and specific and the occurrence is also of very recent origin, particularly for a Government which speaks of socialism and which speaks of ameliorating the conditions of the poor. This attack on the poor people is a dangerous

thing, and for several days this attack is contiuing and the Government appears to be extremely callous. Therefore there is no other alternative for us left than to bring this matter before the House in and through the adjournment motion. All the conditions that are laid down under Rule-56 and 57 of the Rules of Procedure and Conduct of Business of this House are fulfilled in this matter and therefore without taking any more time of the House, I beseech that you will be pleased to give us the permission to move the motion.

Shri Gajen Tanti (Minister Labour) : Mr. Speaker, Sir I have got a copy of the notice of this Motion at about 9-45 A. M. today. Immediately after that I enquired from the department concerned about this and it is revealed that the workers of Assam Hard Board are on strike from 31st March 72 against suspension, dismissal and non-implementation of some Agreements. In the meantime there was some demonstration in the heart of the Guahati town. In the meantime, our Deputy Labour Commissioner rushed to Guwahati and there was conciliation proceedings on 3. 4. 72. An agreement has been reached under which the workers resumed their work today. There has been another conciliation meeting for loss of wages. The workers resumed their works today. The situation is very normal and from the Management side they have withdrawn the lock-out notice. So, I do not think that there is any serious matter for which a discussion is necessary through an adjournment motion.

Shri Gaurisankar Bhattacharyya : Have I heard the Minister correctly that the workers have resumed their work today ?

Shri Mohitosh Purkayasthya : (Minister Industries) : Yes, and the lock-out has been lifted.

URGET PUBLIC IMPORTANCE USE OF ASSAMESE AS THE OFFICIAL LANGUAGE

Shri Soneswar Bora :- অধ্যক্ষ মহোদয়, অসম বিধান সভাৰ কাৰ্য্য পৰিচালনা বিধিৰ ৫৪ নিয়ম অনুসৰি জন স্বাৰ্থ অত্যন্ত জৰুৰী আৰু অতি আৱশ্যকীয় বিষয়টোৰ প্ৰতি মাননীয় মুখ্য মন্ত্ৰীৰ পৰা যথা যথ উত্তৰ পাবৰ অৰ্থে মনোযোগ আকৰ্ষণ প্ৰস্তাৱ দাঙি ধৰিলো। বিষয়টো যোৱা ১৩-২-৭২ তাৰিখে প্ৰকাশ পোৱা "অসম বাতৰি" কাকতৰ প্ৰথম পৃষ্ঠাত প্ৰকাশ পাইছে। প্ৰকাশিত বাতৰিটো এই :- "অসমীয়া ভাষাই যোগ্য আসন এতিয়াও পোৱা নাই"।

উক্ত শিৰোনামাৰে প্ৰকাশিত বাতৰিটোৱে অসমৰ জনসাধাৰণৰ মাজত এক চাঞ্চল্যৰ সৃষ্টি কৰিছে, অসমৰ জন সাধাৰণৰ অত্যন্ত জৰুৰী আৰু আৱশ্যকীয় বিষয়টো গতিকেই মনোযোগ আকৰ্ষণ "প্ৰস্তাৱ" হিচাবে দাঙি ধৰিলো।

অসমীয়া ভাষাই অসমতে স্থান নেপোৱাত সকলোৰে মাজত উদ্বেগৰ সৃষ্টি হোৱাটো স্বাভাৱিক তাৰোপৰি ১৯৬০ চনৰ ২৪ অক্টোবৰ তাৰিখে অসম বিধান সভাত অসমীয়া ভাষা আইন পাছ হোৱাৰ পিচতো আজি-লৈকে প্ৰয়োগ নোহাৱাটো আশ্চৰ্য্যৰ বিষয় হৈ পৰিছে। অসমীয়া ভাষা ক'ট আদালতত চলাইলে অসমৰ ৰাইজে বা ইংৰাজী নজনা মানুহে যি খিনি সুবিধা পালেহেতেন সেইসিখি সুবিধাৰ পৰা ৰাইজ বঞ্চিত হৈছে তবো পৰি, এনে ঘটনা ঘটিছে যে অসমীয়া ভাষাৰ সাখী, আচাৰ্য গোচৰীয়াই দিয়া জৱাবৰ পাচত বিচাৰ পতি সকলো ইংৰাজীত দিয়া বহু বয় অন্তহৃত প্ৰমান হৈছে। অসমীয়াতে এইখিনি হোৱা হলে ৰাইজৰ আৰু উপকাৰ হল হেতেন।

১৯৭২ চনৰ আজিৰ তাৰিখলৈকে অসমত অসমীয়া ভাষাই স্থান নোপোৱাটো অতি আশ্চৰ্য্য জনক গতিকে বিষয়টো সদনৰ দৃষ্টি গোচৰ কৰিছে যাতে মুখ্য মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ পৰা যথাযথ উত্তৰ পাওঁ।

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, ১৯৬০ চনৰ অসম ৰাজ্য ভাষা আইনত পৰিনত হোৱাৰ পাছত বিভিন্ন পৰ্য্যায়ত উক্ত আইনৰ ব্যৱস্থা সমূহ প্ৰয়োগ কৰি সময়

সময়ে অধিসূচনা জাবি কৰা হয় । ১৯৭০ চনৰ ৪ ডিচেম্বৰৰ পৰা উক্ত আইন সচিবালয়ত পৰ্যায় পৰ্য্যন্ত প্ৰচলন কৰা হয়। প্ৰশাসনীয় সকলো কামতে যাতে ৰাজ্যভাষা সুচাৰুৰূপে প্ৰয়োগ কৰিব পৰা হয় তাৰ কাৰণে আৱশ্যকীয় কাৰ্য্যকৰী নিৰ্দেশ ৰাজ্যৰ সংশ্লিষ্ট সকলো কাৰ্য্যালয়লৈ পঠোৱা হৈছে । ইয়াৰ উপৰিও উক্ত আইনৰ ৮ম ধাৰা-তে অৰ্পণ কৰা ক্ষমতা অনুযায়ী এই আইনৰ উদ্দেশ্য সমূহ কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ "অসম চৰকাৰী ভাষা নিয়মাৱলী" বুলি এখনি নিয়মাৱলীও প্ৰনয়ন কৰি সংশ্লিষ্ট সকলো কাৰ্য্যালয়লৈকে সেইমতে অনুসৰণ কৰিবলৈ পঠোৱা হৈছে।

কাৰ্য্যালয় বিলাকৰ সুবিধাৰ কাৰণে প্ৰশাসনীয় পৰিভাষাৰ ১ম ২য় আৰু তৃতীয় খণ্ড প্ৰকাশ কৰি চৰকাৰৰ পুস্তক ভাণ্ডাৰৰ পৰা যোগান ধৰা হৈছে। অসম চৰকাৰৰ দ্বাৰা ৰূপাংকিত চাবিফলিৰ অসমীয়া মুদ্ৰালিখন যন্ত্ৰৰ কাৰণে প্ৰত্যেকৰে নিয়ন্ত্ৰক বিভাগৰ জৰীয়তে মুদ্ৰন আৰু লেখন সামগ্ৰী বিভাগক আৱশ্যক মতে যোগানৰ আদেশ দিবলৈ কোৱা হৈছে অসমীয়া চাবিফলিৰ মুদ্ৰালেখন মন্ত্ৰীৰ প্ৰশিক্ষণৰ কাৰণে ভৈয়ামৰ জিলা কেইখনৰ ব্যৱসায়িক প্ৰশিক্ষণ স্কুল বিলাকত ব্যৱস্থা কৰা হৈছে । চিলঙস্থ কাৰ্যালয়বিলাকৰ কাৰণে অসম সচিবালয় প্ৰশিক্ষণ স্কুলতে শিক্ষাৰ সুবিধা কৰি দিয়া হৈছে।

ফৌজদাৰী কাৰ্য্যবিধি আইনৰ ৫৫৮ ধাৰা অনুযায়ী ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ সকলো বিলাক ফৌজদাৰী আদালতত অসমীয়া আৰু কাছাৰ জিলাত বঙালী ভাষা প্ৰয়োগ কৰিবলৈ ১৯৬৬ চনৰ ২৪ জুনতে অধিসূচনা দিয়া হৈছিল । লগতে আদালতৰ সকলো কাম জবান বন্দী, জনসাধাৰণৰ লগত যোগাযোগ, ৰায় আদিৰ কামততে ৰাজিক ভাষাতে নিয়াৰিকৈ নিস্পত্তি কৰিব পাৰে তাৰ বাবেও আৱশ্যকীয় কাৰ্যকৰী নিৰ্দেশ দিয়া হৈছিল। দেৱানী আদালত বিলাকতো ১৯৬৬ চনৰ ১ নবেম্বৰৰ পৰা ৰাজ্যিক ভাষা প্ৰয়োগ কৰি ওদনুৰূপ ব্যৱস্থা লোৱা হৈছে। তত্ৰাছ এই বিষয়ত কিয় আশানুৰূপ ভাৱে আগবাঢ়িব পৰা নাই সেই বিষয়ে আদালত সমূহৰ পৰা আৱশ্যকীয় তথ্যপাতি বিচৰা হ'ব।

Shri Gaurisankar Bhattacharyya :- অধ্যক্ষ মহোদয়, এইটো কথা চৰকাৰে জানেনেকি যে, High Court ত হুকুম আদি ইংৰাজীতে লিখা হয়। আৰু চৰকাৰৰ পৰা এই নিৰ্দ্দেশ পোৱাৰ পাছত High Court য়ে হুকুম আদি অসমীয়াতে যে দিব লাগিব এই বিষয়ে চৰকাৰে High Court ৰ লগত যোগাযোগ কৰিছেনে নাই?

Shri Sarat Chandra Sinha :- এইটো কৰা হব।

Re: Death of a person at Belsore while in Police custody.

Shri Dulal Chandra Barua :- Sir, under Rule 301, with your special permission, I draw the attention of the hon' Chief Minister to a news item published in the Assam Express dated March 28, 1972, under the caption "Death in police Custody"' wherein it is stated that one Narayan Deka, a 26 year old farmer of Jagara village in Nalbari subdivision of Kamrup district, was arrested by the Police and taken into their custody and he died suddenly inside the thana compound. It has been alleged that serious atrocities were committed on him by the Police officials at the time of this arrest as a result of which he succumbed to his injury. Along with that person his mother was also arrested and it has been reported that atrocities were committed on that lady also. We want to know the details about this incident. The Police have no doubt got every right to arrest a person if he commits, or is suspected to have committed, something wrong. But according to the provisions of our Constitution and also the law of the land, the Police have no right to commit any atrocity on the suspected culprit. Therefore we

want to know the details about the whole incident from the Hon'ble Chief Minister.

Shri Sarat Chandra Sinha (Chif Minister):- Sir, on seeing the news-item in the Assam Express of 28th March, 1972, Government called for a report from the Deputy Inspector General of Police, CID. From report received by Government it appears that on 13 3-72 at 11. 55 P.M. the officer-in-charge, Belsor Outpost, Kamrup District, received an information from one Girin Chadra Deka saying that one Ratani Bala Deka, wife of thuk n Chandra Deka of Phagra Deka Chuk under Nalbari Police station, was murdered on 13-3-72 at about 10 P. M. by her brother in-law, Shri Narayan Chandra Deka and his mother, Smti. Sarba Priya Devi at their own house. They were alleged to have kept the dead body concealed under a cot at the place of occurrance. The Officer-in-charge, Belsor Outpost, thereafter sending his first information Report to Nalbari Police Station for registration of a case U/S 302/201 I. P. C., proceeded to the place of occurrence immediately and on arrival there recoverd the dead body rom underneath the cot. Case No. 19 (3) 72 has been registered in this case at Nalbari police Station. Both the accuced, namely, Sarba Priya Devi and her son, Narayan Deka, were arrested and brought to Belsor Outpost next morning, i. e, 14-3-72, where they were found to have developed illness and mental imbalance. They were immediately attended by the local Medical Officer but unfortunately Narayan Chandra Deka expired at about 1440 hrs (2.40 P. M.) at the Belsor Outpost on 14-3-72.

Shri Narayan Chandra Deka's death occurred while the deceased was in police custody the Subdivisional Officer, Nalbari, was moved to conduct a Magisterial

enquiry and during the process of this enquiry the Magistrate also held an inquest over the dead body. It is reported that the enquiry did not reveal any sign of external injury on the person of the deceased The post mortem examination conudcted at Nalbari Civil Hospital also could not give any definite opinion as to the cause of death. As such the viscera of the dead body has been preserved to be sent for chemical examination. The report of the Magistrate has not yetbeen received by Government

A U. D. Case No. 8/72 has been registered at Nalbari Police Station in connection with the death of Narayan Chandra Deka, investigation of which is still under progress. The report of the Magisterial enquiry is also awaited.

As regards Smti. Sarba Priya Devi, she was given treatment at Nalbari Civil Hospital. On being discharged from the Hospital she was forwarded in custody on 17-3-72 and at present she is lodged in Gauhati Jail. It is learnt that nobody from amongst her relatives has so far come to take her on bail.

The news-item saying that she was missing as published in the paper is not correct.

Shri Dulal Chandra Barua :- Sir, we have raised a new point and we have drawn the attention of the Chief Minister to it. The statement given by the Chief Minister is misleading the House: From the statement itself it reveals that a serious thing has happened. The Chief Minister, being the leader of the House, is directly responsible to the House and therefore he should not try to conceal the facts from the Honse. He may not be briefed properly but he should try to get the

correct information. Now we want to know whether the Chief Minister proposes to have a high-powered enquiry Committee to go into the whole question so that such kind of things do not occur in future. This is not an isolated case in which the police have committed atrocities.

Shri Sarat Chandra Sinha : ছাৰ, শ্ৰীভট্টাচাৰ্য্য ডাঙৰীয়াই যিটো অভিযোগ উত্থাপন কৰিছে সেই অভিযোগৰ বিষয়ে আমাৰ Report ত উল্লেখ নাই। ডাক্তৰে পৰীক্ষা কৰি চোৱা মতে মৃতকজনৰ শৰীৰত কোনো ক্ষত-বিক্ষত হোৱা নাছিল। তাত আমাৰ এগৰাকী মাননীয় সদস্য ডঃ ভূমিধৰ বৰ্মণ উপস্থিত আছিল। এই পৰিপ্ৰেক্ষিতত যিটো কথা উত্থাপন কৰিছে সেই সম্পৰ্কে মই অনুসন্ধান কৰি চাম।

Shri Gaurisankar Bhattacharyya :- Terms of Reference ত দিব পাৰে যে যদি মানুহজন বেমাৰী imbalance হয় তেন্তে চাইকেলত বান্ধি ৮ মাইল কিয় দৌৰাই নিয়া হৈছিল ? অধ্যক্ষ মহোদয়, মূখ্যমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই যিটো Statement দিলে সেইটো তেখেতৰ ব্যক্তিগত খবৰ নহয়। তেখেতে যিটো Report পাইছে তাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰিহে দিছে। এই Report টো সম্পূৰ্ণ অসত্য।

ঘটনাটো হল এই যে নাৰায়ন ডেকাক ধৰি চাইকেত বান্ধি পিচে পিচে পুলিচে দৌৰাই লৈ গৈছিল আৰু মাৰ মাৰিছিল ; ফলত মানুহটো মৰিল, বেমাৰত মৰা নাছিল। তেওঁৰ মাককো খুউব মাৰিছিলি গতিকে দেখা যায় যে অকল পুলিচেই নহয়, তেওঁলোকৰ লগত আৰু বহুত মানুহ আছে। সেই কাৰণে স্থানীয় মেজিষ্ট্ৰেটৰ দ্বাৰা ইয়াৰ কোনো enquiry নহব। যদি কোনোবাই নৰহত্যা কৰে, তেন্তে তাক আইনমতে বিচাৰ কৰি শাস্তি দিব লাগে। কিন্তু গ্ৰেপ্তাৰ কৰাৰ পাছত মাৰ-ধৰ কৰি কিয় ইমান অত্যাচাৰ কৰিব ? এইদৰে কিয় আমাৰ দেশত অৰাজকতা

গুণ্ডামী, অত্যাচাৰ আৰু উৎপীড়ন আদি হব ? গতিকে এই Statement টো Reject কৰক। আমি ইয়াক গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰো। এজন উচ্চ পদস্থ বিষয়া যদি সম্ভৱ হয় High Court ৰ judge বা জিলা judge ৰ দ্বাৰা এই বিষয়টো তদন্ত কৰিবলৈ দিব লাগে। গতিকে যিটো দেখা যায় তথাকথিত আৰু biased Megistrate ৰ দ্বাৰা enquiry কৰিবলৈ দিয়াটো প্ৰহসন মাত্ৰ। আচামীক চাইকেলত বান্ধি বেলশৰৰ পৰা নলবাৰীলৈ পুলিচে দৌৰাইছে আৰু মাৰিছে। দেখ দেখ সত্য ঘটনাটো অসত্য বুলি Report ত কৈ মূখ্য মন্ত্ৰীক বিভ্ৰান্ত কৰাৰৰ চেষ্টা কৰিছে। গতিকে আমি এই Statement টো গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰো।

Shri Badan Chandra Talukdar :- অধ্যক্ষ মহোদয়, এইটো মোৰ সমষ্টিৰ ঘটনা। এই বিষয়ে মূখ্যমন্ত্ৰীয়ে যিটো বিবৃতি দিলে, তাত অত্যাচাৰ কৰিছে বুলি অস্বীকাৰ কৰা নাই। এই ঘটনাৰ বাবে যিজন Megistrate ৰ দ্বাৰা enquiry হৈছিল মই তেখেতৰ ওচৰলৈ গৈছিলো। তেতিয়া তেখেতে কৈছিল যে এই মানুহজন Heartfail কৰি মৰিছে, কিন্তু তেতিয়ালৈকে মৰা জনৰ Report অহা নাছিল। তাত কেইবাজনো নেতৃস্থানীয় লোকো উপস্থিত আছিল। এইটো তেনেতে নিজে opinion দিছে। গতিকে এই Megistrate জনৰ enquiry ত মোৰ বিশ্বাস নাই। নলবাৰীৰ পৰা বেলচৰলৈ ৮ মাইল দূৰ Report ত মৃতক জনৰ imbalance অৱস্থা হোৱা বুলি কৈছে. কিন্তু পুলিচৰ ফালৰ পৰা তথাপিও Hospital লৈ অনাৰ কোনো ব্যৱস্থাই কৰা নাছিল।

নাৰায়ণ ডেকাই নিজে দোষী বুলি confess কৰাৰ পাছত দুজন পুলিচে চাইকেত বান্ধি দৌৰাই লৈ আহিছে আৰু মাৰ-ধৰ কৰিছে। এই বিষয়ে কেইবাজনো স্থানীয় লোকে Megistrate ৰ ওচৰত আহি সাক্ষী দিম বুলি কৈছিল। কিন্তু আজিলৈকে সাক্ষ্য লোৱা নাই মই দাবী কৰো এই বিষয়ে এটা উচ্চ পৰ্য্যায়ৰ ন্যায়িক তদন্ত হব লাগে, তেতিয়াহলে প্ৰকৃত ঘটনাটো জানিব পৰা যাব।

(1) TIME AND PROCEDURE FOR ELECTION OF THE DEPUTY SPEAKER

Mr. Speaker : I have an announcement to make. The hon. Members are aware that under Article 178 of the Constitution of India, every Legislative Assembly, as soon as may be, shall choose, besides the Speaker, one of the members of the Assembly as the Deputy Speaker.

Accordingly in exercise of the powers conferred on me by rule 8 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in Assam Legislative Assembly, I fix 6th April, 1972 as the date and 10-30 A. M. to 11.15 A. M. of that day as the time and the Assembly Chamber as the place for holding the election of the Deputy Speaker of the Assam Legislative Assembly.

Any member may nominate another member for election by delivering to the Secretary a nomination paper signed by himself as proposer and by a third member as seconder, and stating—

(a) the name of the member nominated ; and

(b) that the proposer has ascertained that such member is willing to serve as Deputy Speaker, if elected.

The nomination papers are to be delivered to the Secretary either by the candidate himself or by the proposer or seconder in person at any time before 3.30 P. M. on the preceding day, i. e., before 3.30 P. M. on 5th April, 1972.

Forms of nomination papers will be available in my office. After a nomination paper is delivered, the Secretary will grant a certificate of delivery to the member who delivers the nomination paper, stating therein the date and hour of delivery of the nomination paper.

A nomination paper may be withdrawn by the candidate or the proposer before the Assembly meets on the day fixed for the election of the Deputy Speaker

(ii) Ruling on Adjournment motion—Incident in front of the Nehru Stadium.

Mr. Speaker : Now, I have another announcement to make. Yesterday, three notices were given of adjournment motions—one by the hon'ble Members Shri Dulal Chandra Barua, Shri Premodhar Bora, Shri Pitsing Konwar, Shri Kehoram Hazarika, Shri Kosheswar Bora and Shri Ramesh Mohan Kouli ; another by the hon' Member Shri Dulal Chandra Khound and the third one by the hon' Member Shri Gaurisankar Bhattacharjee.

The subject matter of all the motions were, however, the same, namely, the situation arising out of sudden and unprovoked police atrocities committed by the public in front of the Nehru Stadium, Gauhati on the 2nd of April, 1972 causing death to one person and injuries to many.

I treated all the motions as one and allowed the movers to speak on the admissibility. Under Rule 56 of the Rules of procedure and Conduct of Business in the Assam Legislative Assembly, a motion for an adjournment may be made with the consent of the Speaker for the purpose of discussing a definite matter of urgent public importance. The subject matter of an adjournment motion must, therefore, be definite, urgent and of public importance. But there are, however, certain restrictions to the moving of an adjournment motion which are laid down in Rule 57 of our Rules. Therefore, before I decide that the motion is in order, I will have to satisfy myself that all these conditions are fulfilled.

Now, it is reported that a man died in the incidents that took place on 2. 4. 72 in front of the Nehru Stadium at Guwahati and that a large number of persons were injured also. This is no doubt a definite and of public importance because death of a person and injuries to a large number of persons are matters which must be treated to be of public importance. Regarding the condition that such matters must be urgent, I find that at times even a definite matter of recent occurrence and of public importance is not treated to be urgent when there are opportunities where the said matter could be discussed. Ths hon'ble Speaker Mavalankar of the Lok Sabha observed in the Lok Sabha that when hon'ble members have a fairly good chance of raising the question on a debate, it will not be permitted as an adjourn ment motion. The adjournment motion is a device to bring something before the house which is not included in the agenda or Order paper. It is something like taking up a new matter which is not intended to be taken up and of which all members had no notice whatever. So in the interest of all, it has been the practice to allow anjournment motion as a matter of exception where the matter is really urgent and there is no other opportunity or chance for the House to consider the matter.

In our Rule also Clause (iv) of the Ru le 57 says that the motion must not anticipate a matter which has been previously appointed for consideration or with reference to which a notice of motion has been priviously given, regard being had to the probability of the matter anticipated being brought before the House within a reasonable time.

We have before us two days allotted for discussion of the matters referred to in the Governor's address.

I think, the hon. Members will have ample opportunity of raising this matter also in the course of that discussion. Therefore, I hold that the subject matter, in question, though a definite matter of public importance, is not so urgent so as to constitute the subject matter of an adjournment motion. Therefore, I hold that the motion is out of order and I withhold my consent.

Special Motion- (1) Discussion. on the Statemtnt by the Chief Minister on the firing by Nagaland Armed Police on the borders. (11) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland.

Shri Nagan Barua:- অধ্যক্ষ মহোদয় মাননীয় সদস্য শ্ৰীদুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱা দেৱে যিটো প্ৰস্তাৱ আলোচনাৰ কাৰণে দিছে আৰু মাননীয় সদস্য শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা আৰু মোৰ লগত যিটো প্ৰস্তাৱ দিয়া হৈছে, সেই কাৰ্য্যসূচী মোৰ বোধেৰে একেই ৰকমেই আলোচনা হব পাৰে বুলি মই ভাবো। এই ২ টা প্ৰস্তাৱৰ আলোচনা একে সময়তে শ্ৰীদুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱাৰ প্ৰস্তাৱৰ লগত কৰিম বুলি ভাবিছো আপোনাৰ অনুমতি পালে মই আলোচনা কৰিম।

Mr. Speaker :- সেইটো মই চিন্তা কৰিছো মাননীয় সদস্য শ্ৰীদুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱা আৰু মামনীয় সদস্য শ্ৰী সোনেশ্বৰ বৰা আৰু শ্ৰীনগেন বৰুৱা দেৱৰ প্ৰস্তাৱটো একেই যদি আপোনালোকৰ কোনো আপত্তি নাই, একেলগে লবপাৰি। প্ৰথমতে শ্ৰীদুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱাই move কৰিব আৰু ইয়াৰ পাচত শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা ডাঙৰীয়াই move কৰিব।

* Shri Dulal Chandra Barua :- Sir, with your permission, I want to move that the House do now take into consideration the statement made by the Chief Minister in the floor of the House on 27th

March, 1972 on the firing resorted to by Nagaland Armed Police on our police outpost on 17 th March, 1972 last on Amguri-Mokokchung Road in Sibsager district bordering Nagaland.

Sir, in this connection I have gone through the statement made by the Hon'ble Chief Minister on this particular issue. If one goes through the statement he will find that the Govt. of Assam has not taken any rigid stand on this issue of border dispute. But, Sir, I can prove with document that there is no border dispute though it is made to appear like that: Sir, I have already said that this is a created problem by certain interested persons in the Nagaland Government they are making some thing out of nothing. It is not such a matter as to be refered to any Advisor deputed by the Govt. of India. The Governor of Assam and the Governor of Nagaland is the same parson and if there is some sort of misunderstanding on a certain isseu it would have been the most wise thing ifboth the Governments settled the issue by a round table dicussion. But the Chief Minister in his statement did not deal with the matters in detail, rather he side-tracked the entire issue. In this connection, our ultimate stand was that we are to stick by the 1925 Notification but for the statement which has been given by the Chief Minister on this issue, there is reason to believe that we are going back from this stand which, the House cannot agree. We will not budge an inch from our earlier stand no matter whatever is the pressure, political or

STATMENT BY THE CHIEF MINISTER ON THE FIRINC BY NAGALAND ARMED POLICE ON THE BORDER

(ii) Move for merger of North Cacher Hill district with Nagaland.

otherwise-Sir, have discussed in this House and appealed to the Govt. of Nagaland and their political leaders that all should sit together and decide the issue. They should know that they cannot live without us and we cannot, live without them. To some extent, though we can live without them, the Nagaland is very much dependant on us, i. e., in respect of economic development in respect of road communication and other things. Therefore they should behave like brothers as we are behaving. Sir, in 1963-64 under the leadership of the then Speaker, Shri Mahendra Mohan Choudhury when we went there on a good will mission we discussed all things threadbare and the opinion we found that we should part with like brothers. Therefore, it is not the question of boundary but it is the question of art. And, they should think even now from that angle. We have tolerated their behaviours for so many years. So many brothers and sisters have been taken away from our soil and nothing is known about their fate. So many sisters of ours have bocome widows but the Govt. of Assam did not care to locate these unfortunate women and give them succur. Even in the year 1967 from Kherenia village two boys were taken away. Does our Govt. take any interest to know about these boys ? It is a type of conspiracy made by the Nagaland Govt. to create confusoin in the minds of the people of Assam. In this way the Govt. of Nagaland is continuing the hostile activities in the name of boundary ispute.

(ii) Move for merger of North Cachar Hills with Nagaland.

And by taking the plea that there is boundary dispute they are collecting revenue illegally and forcibly. There is forcible collection in Geleky, Disoi valley and Dayang reserve forest. With the help of the armed force the Nagaland Govt is making constant trouble in the border areas. We have tolerated so long on the idea that younger brother may commit some mistakes and therefore we must not be provoked. We did never profess any evil motive but there is a limit of our patience and tolerance. Afterall we are not foreigners. They are our brothers. Neither the State of Assam nor the Nagaland is a foreign nation. Both are within the Indian Union. Why then there should be so much tension on the question of boundary. They have resorted to unprovoked firing They have got no basis to claim that there is boundary dispute. In fact there is no boundary dipute. If on any account anybody is dissatisfied then we may sit together and decide the issue. Neither Mr. Sundaram nor Mr. B. K. Nehru can solve these problems. It should be between the Chief Minister of Nagaland and the Chief of the State of Assam to sit together and solve the problem. No outsider can solve it To me any intereference from other places will complicate the issue. If there is any pressure from any quarter the people of Assam will not tolerate it. It is very very clear and I formed this idea studying the minds of the people. There must be some sort of a discussion and through discussion solution can be found out. It is neither the arms nor the arogant attitude

of the Nagaland Govt. can solve such a problm. As I have alredy mentioned that in the 1925 notification there is clear mention about demarcation of Nagaland-Tuensang areas.

I read out from Act of Parliament, 1957 about Nagaland-Tunesang area, Clause 2." As from the commencement of this Act, there shall be formed a new administrative unit in the State of Assam by the name of Naga Hills-Tuensang Area comrising the tribal areas which at such commenement were known as the Naga Hills District and Tuensang Frontiner Division of the North East Frontier Agency". Therefore, this is done on the basis of the Notification of 1925 and there can never be any boundary dispute and it has been doubly confirmed by the Act of Parliament, 1962 by the Nagaland Separation Bill 1962. It has been mentioned in the Act that, "Naga Hills-Tuensang Area" means the Naga Hills-Tuensang area specified in Part B of the Table appended to paragraph 20 of the Sixth Schedule to the Constitution comprising the areas which at the commencement of the Constitution were known as the Naga Hills District and the Naga Tribal area". Therefore, how there can be a boundary dispute ? There should never be any dispute at all. It has been proved by the Acts of Parliament that there should be no boundary dispute. I do not understand what is the reason of such dispute. I do not also understand the reason for appointment of an adviser. I do not understand how it came. Whatever may be the

(ii) Move for merger of North Cachar Hills with Nagaland.

terms of reference to my mind the Govt. of India conceded to the demand of the Nagaland Govt: Instead of solving the problem how they can impose something on us ? I do not know whether Govt. of Assam was taken into confidence in this respect. We have repeatedly asked the Govt. of Assam to declare the terms of reference but nothing was done. I thing our Govt. was not consulted at all. We got a reply of course that the recommendation is not binding. From the statement of the Chief Minister it is found that we agreed to a proposal offered by the Adviser in respect of making a survey on the boundary in Goleki area out later on when our party went there they refused the matter altogether The Nagaland adviser proposed that there should be instead of Police outpost, a check gate between the Nagaland and Assam border but ultimately they refused to concede to do that also. So, from the statement of the Chief Minister placed before the House I can any that it is a case of refusal from the Nagaland Govt. All these proposals were put forward by the Govt. but they did not agree to the proposals. We have agreed to the appointment of an Adviser in respect of boundary dispute they did not agree to the proposal. The Nagaland Govt. which is directly connected with this issue if they do not aceept the recommendation of the adviser then what is the use of appointment of an adviser. As I have already said we are not hostile countries. We are having a very friendly State-two brothers are living in either of the State. Therefore, when they

(ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland.

have resorted to firing killing one constable and injuring many. What does it mean? Are they not trying to pressurise the entire issue by creating tension and they have succeeded in doing so. (Shri Mal Chandra Pegu: even two brothers also quarrel). Not with bullets. I do not know if the hon'ble member has this kind of experience of fighting his brother. If he wants to have that experience he should be asked to undergo training under the Nagaland Government. Anyway Sir, from what has been depicted in the last part of the statement of the Chief Minister, it appears that it is a very dangerous matter that is, the Government of Assam some how or other was compelled to agree, I repeat Sir, the Government of Assam was compelled to agree to the proposal of the Nagaland Government for construction of the paper Mill inside our territory. Nagaland Government was allowed to construct roads and bridges inside our territory. Once the Government of Assam stopped the construction of the project and the roads. But now it appears from the statement of the Chief Minister which says" as explained earlier, the whole of Geliki Reserve Forest is constitutionally a part of Assam; While the State Government may not have any objection to consider any reasonable proposal regarding an agreement on the maintenance, improvement etc of the Amguri-Mokokchung road and also to any proposal for lease of the Geleki Reserve Forest or any part thereof for a project of National importance, the State Government cannot countenance any kind of illegal activity in this

area on the plea of this area being a part of Nagaland."

But, there is a "but". Sir, from the statement of the Chief Minister it is clearly found the Nagaland Government will claim this area within their territory and they have already said that they have acquired this land from some villagers for construction of the mill. In this way, what they have done? They have named the villages with old Naga names, constructed roads and have encouraged the people to encroach our territory. In Khoronis area they have given the name—Agahito, Agahito which were the names of old Naga villages. By this they want to prove that this area is within their territory and in this way they are occupying a vast area of our territory. In Desoi valley they have come down not one or two miles, but they have come down 9 miles within our territory. The entire area has been taken away and they are claiming it as part of their State. In the same way in Kakodanga area they have come down 5 or 6 miles. If this sort of thing is allowed then those territories will never be returned by the Nagaland Government. They will claim it as their own territory. Therefore, my whole contention is that the stand of the Nagaland Government in respect of boundary issue, I consider, whatever they have termed it, is wrong. We should not allow any relaxation on the terms in deciding this issue. Our stand should be that there is no boundary dispute at all. We have the documents, not only of any agreements, but legal and constitutional. Therefore. if under any pressure the Nagaland Government try to compel us, I think, it should not be tolerated from our side. We should try our level best to see that the boundary

is maintained intact, because every time we find that whatever agreement is there on this issue, the Government of Nagaland is the first party to violate it. In 1965 there was a Chief Ministers lavel conference and the consequent agreement was to maintain the status quo. This conference was held between these two Governments under the presidentship of the Governor of Assam who is also the Governor of Nagaland. This conference was held at Jorhat and the Government of Nagaland was represented by their Chief Minister and the Finance Minister and our State was represented by our the then Acting Chief Minister and the Finance Minister. As I said earlier, the agreement was to maintain the status quo, but this has been violated by the Nagaland Government. In this way, if the Nagaland Govt. claims up to Jorhat will my hon'ble friend (meaning Shri Mal Chandra Pegu) will concede to it? We want to stay like brothers, but there are certain limitations. They may claim up to Dhudar Ali (voice: may be up to Majuli) then will my friend concede to it? The question is that this sort of thing should never be encouraged. We therefore, suggest that let us take the matter at political level and for that I suggest that before going the situation from bad to worse, let, the representatives from this House, under your leadership meet our counterparts; let us take the initiative and ask them what is their claim; what they want so that this continued tension may not be there and let us live like brothers without depending on the advisers. This sort of discussion is essential because, I feel, that the people of Nagaland will have

to live with us and we shall have to live with them. It is not Mr. Sundaram or Delhi who will be by their side at the time of their distress; but it is we, the people of both Assam and Nagaland shall have to help each other in our distress.

It is upto you, Sir, whether this suggestion which I have put forward can bring any fruit; it is upto them to decide the issue and I think that will be one of the best way in which we can reduce the tension to a great extent because so far we have left everything at the hands of the bureaucrats, the bureaucracy has not left the Indian administration till today. It is Shri Sarat Chandra Sinha, yourself and myself who will stay here and it is us who will lose our territory and not the galazy of IAS officers. It will affect us directly. If the tension is continued it will affect the people who have been living together from time immemorial and will continue to live here. So, why should we not have a heart to heart talk ? I think that will help ease the tension.

The tactics that is followed by the Govt. of Nagaland is that they are not only claiming that there is boundary dispute, they are not only claiming a portion of land in our territory in Sibsagar District, now they are trying to claim the entire North Cachar and Mikir Hills Distrct Their entire effort is directed towards creation of political confusion which can never be tolerated. If there is some sort of misunderstanding that is to be removed but they have no right to create political confusion inside our own territory. The Govt. should take serious note of this beause as I have already said some financial agency, some CIA agents

are moving in Mikir Hills and North Cachar Hills area and they are financing many of the local people and some of the so-called leaders of the area. Also, with the help of Kuki leaders the Nagaland people are trying to persuade the people of Mikir Hills and North Cachar Hills to demand merger of a portion of their area with Nagaland; and somehow or other they have already got the fruit because a section of the people have already submitted a memorandum to the Governor, going by a Nagaland Govt. Jeep. No people from outside the State should be allowed to create chaos and confusion in the minds of the people and this sort of thing will create more danger to the security and integrity of this frontier State. Now, in this connection I must bring to the notice of the hon'ble Chief Minister that we are not yet mature politicians and our forecasts or suggestions are sometimes considered to be coming from most immature politicians. In this respect I am also not mature. (Voice-How long it will take). Sir, the hon'ble member should not behave like this. Now, this boundary dispute is coming up not only between Nagaland and Assam, boundary disputes are coming up even between Arunachal and Assam and Assam and Meghalaya. In Meghalaya we have seen there is demand for the integration of North Cachar and Mikir Hills with Meghalaya and so automatically there will be distrust and ill-feelings in the minds of the poeple of both States. By creating such small States the Govt. of India is not allowing us to have a strong leadership in this region and in this connection, Sir, I must

submit to you that very recently a Bill has been passed by the Parliament empowering the armed forces to take up the control of any region of this area. I agree, Sir, that this is applicable in certain areas, in Mizo Hills where rebellion is going on, in Nagaland were rebellion is going on, but why in Assam and Meghalaya ? They disbelieve and distrust the people of this region. Therefore, there is provision in the Constitution that even the Governor can declare an area as disturbed area so that the armed forces can be asked to come in aid of civil authorities. There is no need in having such kind of an Act by the Parliament unless they want to make us stooges. They want to make us stooges at the hands of the centre and I want to know what is the reaction of the Govt. of Assam about this Bill. Sir, the boundary disputes are becoming so large that Assam and the north eastern region can be termed as a land of boundary disputes and they want to keep us engaged about these things so that the development of this backward region is hampered. The rehabilitation progromme of Assam, the rehabilitation of erosion affected people, of landless people remains at a standstill due to pressure and encroachments by Nagaland, and these people are living on embankments for years to-gether since 1965. There is proposal to rehabilitate them in Dayang reserve forest and other areas but due to the indecision of the Govt. of Assam and the Nagaland trouble this has not been implemented yet. I Submit that Govt. of Assam should take firm

(ii) Move for merger of North Cachar Hill district with Nagaland.

decision and they should stick to their original decision that there is no boundary dispute and we should not submit to any armed threat or other political threat. If they come like brother surely we can look after their economic interest. From that point of view we are ready to make some short of adjustment. But the way they are behaving we can never give an inch of our territory not only to Nagaland but to any other State, and just to remove any doubt as to whether we are going away from that particular stand I have raised this discussion: Thank you, Sir.

* Shri Soneswar Bora :- মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, অসম বিধান-সভাৰ কাৰ্য্য পৰিচালনা বিধিৰ ১৩০ (৪) নিয়ম অনুসৰি ৰাজ্যখনৰ জনস্বাৰ্থৰ অত্যন্ত জৰুৰী অত্যাৱশ্যকীয় বিষয়টো সদনত আলোচনা হবৰ বাবে বিশেষ প্ৰস্তাৱ উত্থাপন কৰিলো। বিষয়টো এই যোৱা ১৯-৩-৭২ তাৰিখে অসম বাতৰি কাকতত এখন পৃষ্ঠাত ডাঙৰ শিৰোনামাৰে প্ৰকাশিত মিকিৰ আৰু উত্তৰ কাছাৰলৈ নগাৰ শেষ চকু: কাকতৰ অভিসন্ধি এই সদনত আলোচনা কৰা হওক।

এই শিৰোনামাৰে প্ৰকাশিত বাতৰিটোৱে অসমৰ সমূহ ৰাইজৰ মাজত উদ্বেগৰ সৃষ্টি কৰিছে। গতিকে ৰাজহুৱা স্বাৰ্থৰ অত্যন্ত জৰুৰী আৰু অত্যাৱশ্যকীয় বিষয়টো সদনত আলোচনাৰ্থে বিশেষ প্ৰস্তাৱ হিচাবে উত্থাপন কৰিলোঁ।

এই সন্দৰ্ভত যি খিনি কথা প্ৰকাশ কৰা হৈছে সেই কথা খিনি পুনৰ ব্যাখ্যা কৰিবলৈ ওলাইছো। যোৱা সাধাৰণ নিৰ্ব্বাচনত মিকিৰ পাহাৰ আৰু উত্তৰ কাছাৰৰ সীমান্তবৰ্তী ঠাইত নগাচৰকাৰৰ মিকিৰ

পাহাৰ জিলাত কেইটামান নিৰ্ব্বাচনী অফিচ পতা হৈছিল আৰু সেই নিৰ্ব্বাচনী অফিচৰ জৰিয়তে তেওঁলোকে গোটেই অঞ্চলকে নগা পাহাৰৰ লগত চামীল কৰিবলৈ এটা প্ৰস্তাৱ আনিছিলে। তাৰ আগতে যোৱা ১৯৭১ চনত ২১ নবেম্বৰত যেতিয়া শুন্দৰম কমিশ্যন নগাপাহাৰৰ পৰা গোলাঘাটলৈ আহোতে ৰাটত দিমৌবাদ নামে ঠাইত ৩০০ মান মিকিৰ মানুহে চহী কৰি এখন প্ৰতিবেদন দিছিল, সেই প্ৰতিবেদন খনত স্বাক্ষৰিত কৰা লোক সকলে যোৱা সাধাৰণ নিৰ্ব্বাচনত মিকিৰ পাহাৰত প্ৰাদিত্যৰ সম্বন্ধ লৈ আহিছিল। কথাটো এনে ভয়ঙ্কৰ হৈছে যে এই বিষয়টো অৰ্থাৎ নগা সীমা বিবাদৰ্থে খুব সোনকালে নিষ্পত্তি নকৰা তেতিয়াহলে উত্তৰ কাছাৰ বা মিকিৰ পাহাৰ জিলাই নহয় শিৰসাগৰ জিলাৰ ৩৫০ কিলোমিটাৰ যিটো সীমা অঞ্চল ইতিমধ্যেই নগাই বেদখল কৰিছে আমাৰ সন্দেহ হৈছে যে এই সিংহ চৰকাৰে এই সম্পৰ্কত কি ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব পাৰে ।

যোৱা ২৭ মাৰ্চ্চত মুখ্য মন্ত্ৰীয়ে এই সদনতে দিয়া বিবৃত্তিত দুযাৰ কথা কৈছিল, তাৰ এটা কথা হৈছে যে (১) যুক্তিসঙ্গত প্ৰস্তাৱ হঠাৎ অসম চৰকাৰে তাক মানি লব পাৰে। আৰু এটা কথা তেখেতে কৈছে যে (২) গেলেকী ৰিজাৰ্ভ খন ৰাষ্ট্ৰীয় স্বাৰ্থৰ খাতিৰত নগা চৰকাৰক তেওঁ-লোকৰ উদ্যোগ আদি প্ৰতিষ্ঠা কৰিবৰ কাৰণে লিজত দিব । এই ২ টা কথা তেখেতে কৈছে । এনেকুৱা কথা কোনো ৰাজ্য চৰকাৰে অন্য এখন ৰাজ্যক এনে প্ৰকাৰে লিজত দিয়া কথা ভাৰতবৰ্ষৰ কোনো ৰাজ্যতে তেনে ধৰনৰ উদাহৰণ নাই। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে অৱশ্যে অসমৰ মাটি লিজত দিব পাৰে। কিন্তু অসমৰ ৰাজ্যিক চৰকাৰে এখন ৰাজ্যক কেনেকৈ নিজৰ মাটি দিব পাৰে সেইটো আমি বুজি নাপাও ।

নাগালেণ্ডে ১৯৫০ চনৰ পৰা দাবীকৰা ঠাই ডোখৰ যদিও আমি

THE STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER ON THE FIRING BY THE NAGALAND ARMED POLICE ON THE BORDER
(ii) Move for merger of North Cacher Hills district with Nagaland.

নিজৰ বুলি কৈছো যদিও কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে মানি লোৱা নাই। অসম চৰকাৰৰ নীতি বা মুখ্য মন্ত্ৰীয়ে কেনেকৈ আমাৰ অসম ভূমিখণ্ডৰ এটা অংশ নগা পাহাৰক দিয়াৰ যি ব্যৱস্থা কৰিছে তাত আমি সন্দেহ কৰিছো।

১৯৬৬'৬৭ চনত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ এটা জৰীপ Team য়ে সেই খণ্ডত জৰীপ কাৰ্য্য চলাইছিল। আৰু সেই জৰীপত সিদ্ধান্ত কৰা সীমাই দুয়ো কাৰ্য্যৰ সীমা ৰেখা বুলি ধৰি লোৱা হৈছিল। কিন্তু ইযাৰ পিছত আঙ্গামী চৰকাৰ ভাঙি যোৱাৰ পাছত যেতিয়া চেখা মুখ্য মন্ত্ৰীহৈ এই সীমা নামানা কামত সেই জৰীত সীমা সিদ্ধান্তটো উঠাই ললে। পিছত নগালেণ্ড চৰকাৰে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ ওপৰত দাবী কৰাত এটা উপদেষ্ঠা কমিটি গঠন কৰি দিছে। এই নগা সীমা উপদেষ্ঠা কমিটিয়ে যেতিয়া ৰাজ্যৰ ভিতৰে ৰাজ্যৰ পুনৰ গঠনৰ সীমা সিদ্ধান্ত কৰিবলৈ আহিছিল তেতিয়া নগালণ্ড চৰকাৰে পূৰ্ব্বৰ সীমাকে সিদ্ধান্ত কৰাৰ দাবী কৰিছে. এই ২ টা প্ৰশ্ন আজি আহি পৰিছে। এই প্ৰসংগতে ২১ নবেম্বৰ তাৰিখে মিকিৰ পাহাৰে যি খন স্মাৰক পত্ৰ দিছে ঠিক তেনেকৈয়ে নেবাপানী অঞ্চলৰ নগাক দিয়া হৈছে যিটো স্মাৰক পত্ৰত উল্লেখ কৰা হৈছে কাকডোঙ্গা নগাকটা পানী খাইটিকো স্মাৰক পত্ৰত গ্ৰহন কৰিছে। কলাকলা কি থৰ বেলেগ কথা।

গতিকে আজি এই বিবাদটো চাবলগীয়া কথা হৈছে। আহোম ৰাজত্ব কালত তেওঁলোকক যি যি ঠাইলৈকে আহিবলৈ দিয়া হৈছিল তালৈকে তেওঁলোকে ভূমিখণ্ড দাবী কৰিছে। গতিকে আমি এতিয়া বুৰঞ্জীলৈ ঘূৰি চাবলাগীয়া হয়। আহোমৰ শেষৰজা পুৰন্দৰ সিংহৰ দিনত নগা সকলে অসমৰ মাটিৰ কিমানলৈকে আহিছিল সেই কথা চাবলাগিব। এই কথা অকল বিধান সভাৰ জৰিয়তে আলোচনা কৰিলেই শেষ

নহব বিধান সভাৰ বাহিৰতো যি সকল লোক আজি বিধান সভাৰ ভিতৰত সোমাবলৈ সুবিধা পোৱা নাই যি সকল প্ৰখৰ ৰাজনীতিবীদ আৰু বুৰঞ্জী জনা লোক আছে সেই সকলক লৈ এটা কমিটি গঠন কৰাটো যুগত হব বুলি মই এই সদনত দাবী কৰো।

আজি দিল্লী চৰকাৰে অসমৰ নাকত ধৰি চাকত ঘূৰাইছে আমি অকল বিধান সভাত আলোচনা কৰিলেই নহব প্ৰকৃত তথ্য পাতিবে তাক কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ সন্মুখত ডাঙি ধৰিব লাগিব। ১৯৬৩ চনত অসম আৰু নগাৰাজ্য কৰোতে ১৯২৫ চনৰ সীমা ৰেখাই অকল সীমা হব বুলি দুয়ো চৰকাৰে স্বাক্ষৰ কৰা চুক্তিক অবজ্ঞা কৰক দিল্লী নিবাসী সকলে উৎসাহ পেলাই আহিছে। নগা সকলক আহোম ৰাজত্বৰ কালত ধোদৰ আলিৰ দক্ষিণ পাৰৰে ভ্ৰমণ বা বিচৰণ কৰিবলৈ দিয়া হৈছিল, তেতিয়া কোনো পকা ৰাস্তা ঘাট নাছিল হাবি অৰিয়া সুৰুঙা বাতেৰে তেওঁলোক আহিবলীগয়া হৈছিল. সেই কাৰণে যেতিয়া বিভিন্ন গোষ্ঠীৰ কৰ্ম্মপদ্ধতি নগা নাম অনুসৰি সেই ৰাস্তা, বা বেহা বেপাৰৰ ঠাই সমূহৰ নামাকৰণ, কৰা হৈছিল যেনে :- দোপগড়ীয়া, হাতীগড়ীয়া তবৰৰ'য়া পামীতিৰীয়া আদিবোৰ হৈছিল। বৰ্ত্তমানৰ যেনেকৈ নেহেৰু বা মহাত্মা গান্ধী আদি কিছুমান লোকৰ নামত কিছুমান ঠাইৰ নাম কোৱা হৈছে যেনে Nehru sali, Nehru park বা স্কুল তেনেকৈ গান্ধী নগৰ আদি ঠাইবোৰ যেনেকৈ নেহেৰুৰ নিজা ঠাই থিক তেনেকৈ নগা সকলো অসম ভূমিত কোনোবা নৈ বালি ঠাইত নগা-বালি বা নগাই পাহাৰ বা নামি অহা বাট বা কটক-পাহৰ ভৈয়ামৰ লোকে নগা আলি আদি নাম দিয়াৰ অৰ্থ এইটোয়েই নহয় যে সেইবোৰ ঠাই নগাৰ। থিক তেনেকৈয়ে নগা বাট, নাগিমি মৰা আদি ঠাইবোৰ Naga Check Post আছিল আৰু মাইডেগড় শেষ Check-Post

আছিল, নগৰৰ দাখন বা যাঠি ভালো তাত থৈয়ে অসমত প্ৰৱেশ কৰিব পাৰিছিল এতিয়া খাডৈগড়লৈকে নগাই নগাভূমি বুলি দাবী কৰে লাদৈগড়তে নগাৰ শেষ চেক পষ্ট আছিল। নগাৰ দা খন বা যাঠি ভাল তাত থৈহে অসম ভূমিত বিচৰণ কৰিব পাৰিছিল। এতিয়া লাদৈগড় লৈকে নগাই নগাভূমি বুলি দাবী কৰে। বৰ্ত্তমানে যেনেকৈ নেহেৰু বা গান্ধীৰ নামত ঠাইৰ নামাকৰণ কৰা হৈছে যেনে নেহেৰু বালি. নেহেৰু পাৰ্ক আদি ঠিকা তেনেকৈয়ে নগা সকলেও অসমভূমিত কোনোবা নৈৰ বালিত বহি খোৱা ঠাইক নগাবালি বা নগাই পাহাৰৰ পৰা নামি অহা বাটক নগাবাট আদি কোৱাৰ অৰ্থ সেইবিলাক ঠাই নগাৰ নুবুজায়। বা নগাৰ হব নোৱাৰে। ১৮৮৪ চনত Captain Body য়ে গৰঙাত নগা কটা ঠাইক যত নগাক ভোজ খাবলৈ মাতি হত্যা কৰিছিল আৰু নগাৰ তেজেৰে নৈৰ পানী ৰঙা হৈ গৈছিল সেই বাবেই এই ঠাইৰ নাম গৰঙা হল। ইয়াৰোপৰি ১৯২৫ চনত অসমৰ লগত নগাৰাজ্যৰ যি সীমাৰেখা আছিল— সেই সীমাত থকা খুটিবিলাক বৰ্ত্তমানৰ নগাই ওভালি পেলাই দিলে। দুয়োৰাজ্যৰ মাজত প্ৰাকৃতিক সীমাৰ সম্পৰ্ক নাই। অসম যেতিয়া স্বাধীন আছিল তেতিয়া শিৱসাগৰ আৰু নগাপাহাৰ জিলাও নাছিল। বৃটিছৰ দিনত শাসনৰ সুবিধাৰ বাবে জিলা গঠন কৰা হয়। গতিকে ১৯২৫ চনতে ইংৰাজে যি সীমা নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিছিল সেই সীমাই আচল সীমা হিচাবে গণ্য কৰা হৈছে।

Shri Mal Chandra Pegu : A point of order. As there are many speakers who are willing to speak on the subject a time limit may please be fixed. The way the hon' Member is speaking is as if he is speaking in a public meeting.

Mrs. Renuka Devi Barkataky (Chairman) I am asking the Hon'ble Member to be brief.

Shri Soneswar Bora : চেয়াৰমেন মহোদয়, কথাবিলাক এনেকৈ শেষ কৰাৰ কাৰণেই আমাৰ সদায় বিপদ হৈ আহিছে। অৱশ্যে সকলোৰে কলেই যে সমস্যা সমাধান হব বা ১ ঘণ্টা বা ২ ঘণ্টা কলেই সমস্যা সমাধান হব এইটো নহয়। গতিকে কোনো সমস্যা সমাধান কৰিব পৰাকৈ আলোচনা কৰিব লাগে।

অসম বুৰঞ্জীৰ মতে পৃষ্ঠা ২৬৮ ছেদ ২৪৭ এটা কথা আছে যে, শিৱসাগৰ জিলাৰ দক্ষিণ অঞ্চলত এনেকুৱা কিছুমান পাহাৰীয়া অঞ্চল আছে—আনকি ১৮৩৮ চনৰ পাচলৈকে অসমীয়া ৰাইজৰ খাচ মাটি আছিল। আহোম ৰজাৰ ৰাজত্ব কালত কিছুমান ভগনীয়া নগা আহি আহোম ৰজাৰ আশ্ৰয়ত ভগনীয়া প্ৰজা হিচাবে বাস কৰিছিল। বৰ্ত্তমান নগাৰাজ্যৰ টুৱেনচাং আৰু নেফাৰ টিৰাপ অঞ্চলত পৰশি থকা "মহঙ" অঞ্চল অসমৰেই আছিল। ত্ৰয়োদশ শতিকাত টাই কোঁৱৰ চুকাফা অসমত প্ৰৱেশ কৰে। তওঁৰ পুতেক চুচুংফাই তাৰ পৰা কছাৰী সকলক খেদাই দিয়ে। আহোমৰ শেষ ৰজা পুৰন্দৰ সিংহৰ ৰাজত্ব অৰ্থাৎ ১৮৩৮ চনলৈক "মহঙ" অসমৰ অঙ্গ হৈয়ে ৰল। দেওধাই বুৰঞ্জীৰ পৃষ্ঠা ৯৪ ছেদ ১৫৯ সাতসৰী বুৰঞ্জীৰ পৃষ্ঠা ৮ ছেদ ১১৩ এই 'মহঙ' অঞ্চলত আহোম ৰাজত্ব কালতে কিছুমান নগাই ৰজাৰ অনুমতি লৈ, প্ৰজা হিচাবে বস-বাস কৰিছিল। J. P. Mill চাহাবে তেওঁৰ আৰু নগা সম্পৰ্কীয় গ্ৰন্থত লিখিছে যে, দিখৌ নৈৰ বাবে নগা সকলে মান দেশৰ ফালে পাহাৰত বাস কৰিছিল তাৰ পৰা তেওঁলোক আহি বৰ্ত্তমানৰ লঠা নগাৰ অঞ্চলত উখা, মেৰাপানী অঞ্চলত বাস কৰিছিলহি।

গ্ৰীয়াৰচন চাহাবে Linguistic Survey of India ৰ মতে ৰেংমা আৰু দৈয়াং নদীৰ মাজত কিছু ৰেংমা নগা বহিছিল। পাছত তেওঁলোকে লঠা আৰু আঙ্গামী সকলৰ লগত তিষ্ঠিব নোৱাৰি ১৮৮০ চনত

(ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland.

বেংমা সকল মিকিৰ পাহাৰ আৰু নগাওঁ জিলাৰ মাজৰ পাহাৰী অঞ্চলত বসতি কৰিবলৈ লয়। Duman ৰ Journel of Asiatic Society of Bengal ৰ মতে পৃষ্ঠা ২২৮ মতে নগাওঁ আৰু মিকিৰ পাহাৰ অঞ্চলত ১৬'১৭ শতিকাত আহোম ৰাজত্বৰ অন্তৰ্ভুক্ত হয়। আহোম ৰজা পুৰন্দৰৰ দিনতে ১৮৮০ চনত নগাওঁ আৰু মিকিৰ পাহাৰৰ নগা বহা ঠাইকে নিজ ঠাই বুলি দাবী কৰিছে। এইবিলাক বুৰঞ্জীয়েও ক্ষমা নকৰে। লঠা পাহাৰৰ উখা আৰু মেৰাপানী অঞ্চল চিৰদিনেই অসমীয়া ৰাইজৰ আৰু ৰজাৰ খাচ মাটি আছিল। পুৰন্দৰ সিংহৰ মৃত্যুৰ বহুত পিচতহে ইংৰাজে এই ঠাইৰ কিছু অংশ কাটি নি নগা পাহাৰত জাপি দিয়ে। Judicial proceeding, October 1871 এইটো কথা লিখিছে যে, ডিমাপুৰ কোনো দিনেই নগাৰ নাছিল। কছাৰী ৰজা ঘটোৎকচে তাত ৰাজত্ব কৰিছিল। এই ডিমাপুৰ ১৯৬৩ চনতে নগা ৰাজ্যৰ লগত জাপি দিয়া হয়।

কিন্তু এতিয়াও যদি ডিমাপুৰক আমাৰ লগত সোমাবলৈ কোৱা হয় তেতিয়াহলে ডিমাপুৰ আমাৰ শিৱসাগৰ জিলাৰ ভিতৰলৈ আহিব।

মোক চমু কৰিবলৈ কৈছে চমু কৰিব খুজিছোঁ। আমাৰ দৈয়াং ৰিজাৰ্ভত প্ৰায় ১০ হাজাৰ মানুহ বাস কৰে - তেনেকৈ কাকডোঙা বিজাৰ্ভতো কিছু মানুহ বাস কৰে। শ্ৰীছত্ৰ গোপাল ডাঙৰীয়াৰ সমষ্টিতো বেংমা আৰু ডিফু বিজাৰ্ভ আছে। কিন্তু এই বিজাৰ্ভ বিলাকৰ সৰহ ভাগতে প্ৰায় ৮/৯ মাইললৈ নগাবিলাক সোমাই আহি বেংমা গাওঁ বেয়াৰম্যান গাওঁ, মন্ত্ৰী গাওঁ আদি কিছুমান গাওঁ কৰিছে। আৰো বহুতো অনাঅসমীয়া মানুহে নাওঁজান আৰু বোকাজানত মাটি লৈ ঠিকাদাৰী কৰিছে ডিফু হাৰি অঞ্চলৰ পৰা কাঠ আদিও কাটি আনে আৰু বেতৰ মহল, কাঠৰ মহলো লৈছে। তেওঁলোকে এতিয়াও নগা অঞ্চলত

নগাসকলৰ প্ৰজা হিচাবেই বসবাস কৰিছে। তেওঁলোকক এতিয়াও চৰকাৰে উদ্ধাৰ কৰিব পৰা নাই। ৰেংমা নদীত দ্বিতীয় মহাযুদ্ধৰ সময়ত চাহাবসকলে দিয়া ওলমি থকা লোৰ দলংখন এতিয়া নাই বাবে আমাৰ সৈন্য বাহিনী যাব পৰা নাই। নগাসকলে দলং থকা অঞ্চলটো দখল কৰিছে, কিন্তু এতিয়াও আমাৰ চৰকাৰে উদ্ধাৰ কৰিব নোৱাৰাটো বৰ পৰিতাপৰ কথা। আনকি ডিফু-ধনশ্ৰী সঙ্গম স্থলতো নগাসকলে গাওঁ পাতি বাস কৰিছে।

Shri Jalaluddin Ahmed : Two seeds of rice are better than two maunds of chips

অৰ্থাৎ চাৰি বস্তা তুহঁতকৈ দুই বস্তা চাউলেই ভাল। Shri Soneswar Bora : এইটো এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা। আমাৰ চৰকাৰে তেওঁলোকক উদ্ধাৰ কৰিব নোৱাৰাটো সঁচাকৈ দুখৰ বিষয়।

Shri Jalaluddin Ahmed : বজ্ৰপাত পৰে পাকিস্তানত মানুহ মৰে ভাৰতত আৰু বান হয় ব্ৰহ্মপুত্ৰত বান্ধি পাগলাদিয়াত ; ই কেনে কথা!

Shrimati Renuka Devi Barkataki (Chairman) : তেখেতক কবলৈ দিয়ক, আপুনি বহক।

Shri Soneswar Bora : মই এটা কথা আগেয়েও কৈছো আৰু এতিয়াও কম যে আজি এই অঞ্চলৰ দৰে ভুটান অঞ্চলতো সীমাৰ অসুবিধা হৈছে। নগাসকলে যেনেকৈ জবৰদস্তি কৰি ভৈয়ামৰ মানুহৰ পৰা কৰ কাটল আদায় কৰি হাবাশাস্তি কৰিছে। ঠিক তেনেকৈ ভোটবিলাকেও দবং সীমান্ত অঞ্চলৰ পৰা কৰ কাটল আদায় কৰি নি আছে। এই দুই সীমান্ততে এনেকুৱা অৱস্থা। গতিকে দিল্লীৰ পৰা শ্বিলঙৰ পৰা চিপাহী গৈ এই সীমা বিবাদৰ সমস্যা সমাধান কৰিব নোৱাৰে। এই সমস্যা সমাধান কৰিবলৈ হলে ইজৰাইল Policy লব লাগিব। সীমান্ত অঞ্চলত খেতিয়ক বহুৱাই খেতি কৰিব দিব লাগিব—তেওঁলোকে যাতে

(ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland.

হালৰ নাঙলৰ যুঁৱলীত বান্ধি বন্দুক নিব পাৰে আৰু শত্ৰু আহিলে খেদি পঠিয়াব পাৰে তাৰ বাবে অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰৰ শিক্ষা দিব লাগিব। সীমান্ত অঞ্চলত "ঘনকৈ বহিব দকৈ চহাব" কথাষাৰ মানি ঘনকৈ মানুহ বহুৱাই দিব লাগিব। গতিকে এইটোৰ এটা সিদ্ধান্ত কৰা হওক। কেৱল নগালেণ্ডৰ লগত আলোচনা কৰিলেই সমস্যাৰ সমাধান নহব। জনসাধাৰণকো তাৰ লগতে লব লাগিব। কাকডোঙা আৰু দৈয়াং ৰিজাৰ্ভত বেদখল ভুমিত নগা সোমাব পৰা নাই। গেলেকী আৰু অন্যান্য ৰিজাৰ্ভৰ কথা আমাৰ মাননীয় সদস্য শ্ৰীতুলাল বৰুৱা ডাঙৰীয়াই ও কৈছে। মই অহাযোৱা কৰোঁতে দেখিয়েই আছোঁ, এই সমস্যা সমাধান এনেকৈয়ে নহব। প্ৰকৃত সত্য উদ্ঘাটন নহব। মাননীয় সদস্যসকলে নাজানে, মূখ্য মন্ত্ৰী মহোদয়ে নাজানে যে এই অঞ্চল নগা আৰু আহোম দেশৰ সীমা নাছিল, ১৯২৫ চনতো নাছিল, আৰু তাৰ আগতেও নাছিল। কিন্তু নগাসকলে দিল্লীলৈ গৈ দঢ়াই দঢ়াই বুজাই দিয়া কাৰণেহে এইটো হব পাৰিছে আমাৰ অসম ভুখণ্ডৰ কথাও দিল্লীত বুজাই কবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগে আমাৰ বুৰঞ্জীবিদ সকলৰ দ্বাৰা। এটা জনা-শুনা সমস্যা জীয়াই ৰাখি অসম নগালেণ্ডক বিবাদত লিপ্ত থাকিবলৈ চেলু দিছে আৰু তাৰ দ্বাৰা দিল্লীৰ ওচৰত আঠু লবলগীয়া কৰি ৰাখিছে। এই কথা আমি বুজি পাইছো। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে প্ৰধানমন্ত্ৰী বা উদ্যোগ মন্ত্ৰীয়ে আমাৰ মূখ্যমন্ত্ৰীৰ আগত এইটো কথা কৈছিল যে গেলেকীত Paper Mill কৰিবলৈ V. V. Giri য়ে আধাৰ শিলা স্থাপন কৰিবলৈ অহা কথাও আছিল কিন্তু আগৰ অসম চৰকাৰে প্ৰতিবাদ কৰাত নহল ইও এক সৌভাগ্যৰ কথা। আমাৰ চৰকাৰে সবল নেতৃত্ব দিব লাগিব, দূৰ্ব্বল নেতৃত্ব দিলে আমাক আৰু পিছুৱাইহে নিব।

Shri Lakshmi Kanta Saikia : চেয়াৰমেন মহোদয়, আজি

STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER ON THE FIRING BY NAGALAND ARMED POLICE ON THE BORDER

(ii) Move for merger of North Cachar Hills with Nagaland.

সদনত মাননীয় মূখ্যমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই যোৱা ২৭ তাৰিখে নগালেণ্ডৰ আৰু অসমৰ সীমা বিবাদৰ ওপৰত দিয়া বিবৃতিৰ আলোচনা হৈছে। এই বিষয়টো সঁচাকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ। শিৱসাগৰ জিলাৰ সীমা অঞ্চলতো তেখেতে গুৰুত্ব আৰোপ কৰি তেখেতৰ মনোভাব প্ৰকাশ কৰিছে। ইয়াৰ অৰ্থও নোহোৱা নহয়। মই ব্যক্তিগত ভাৱে দাঙি ধৰিব বিচাৰিছো যে মূখ্য মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াৰ ২৭ তাৰিখৰ বিবৃতিত তেখেতে ঠিকেই কৈছে যে আমি অসম আৰু নগালেণ্ড সীমা বিবাদ স্বীকাৰ নকৰো আৰু ১৯২৫ চনৰ যিটো সীমাৰ শেষ সিদ্ধান্ত সেইমতে মানি লৈ হলেও নগালেণ্ড এখন বিদেশী ৰাষ্ট্ৰ নহয় এখন দেশৰেই এখন প্ৰদেশ মাত্ৰ; বুলি আমি ভাবিলেও নগালেণ্ডে সেইটো লৈছে নে নাই বুলি তেখেতে দাঙি ধৰিছে। এইটো মই ব্যক্তিগত ভাৱে সমৰ্থন কৰিছো, যিখন দেশৰ ৰাজ্যপালৰ ভাষণৰ ওপৰত বিতৰ্ক হোৱাত, নগা সমস্যাৰ শান্তিপূৰ্ণ সমাধানৰ দাবীৰ ওপৰত মূখ্যমন্ত্ৰীয়ে এইটো প্ৰকাশ কৰিছে। দুই দেশৰ চৰকাৰৰ মাজত এখন চুক্তি হৈ গ'ল, যি চুক্তি হোৱাত দুইখন ৰাজ্যৰ বৰঞ্চ গালা-গালি নহয় সেইটোত মই একমত হব পাৰিছো আৰু তেখেতৰ বিবৃতিত একো দোষ দেখা নাই।

চেয়াৰমেন মহোদয়া, শিৱসাগৰবাসী মাননীয় সদস্য সকলৰ যি মনোভাৱ তাক ব্যক্ত কৰিছে। আজি শিৱসাগৰৰ পৰা অহা বন্ধু কেইজনমানক লগ পাইছো তেখেত সকলে দুখেৰে কৈছে যে অসম চৰকাৰ আৰু নগালেণ্ড চৰকাৰৰ মাজত যিখন চুক্তি কৰিছে সেই চুক্তি মতে আপাৰ আসামৰ মানুহে ভাবিছে বা সন্দেহ কৰিছে যে তেওঁলোকক লীজত এৰি দিব বুলি। ইচ্ছা কৰিয়ে আগৰ মূখ্য মন্ত্ৰী সকলে এই বিষয়টো কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক এৰি দিছিল। মই আশাকৰো এতিয়াৰ মূখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে এই বিষয়টো কেতিয়াও তেওঁলোকৰ হাতত এৰি নিদিব। উজনী অসমৰ মানুহৰ মাজত ইতিমধ্যে

STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER ON THE FIRING BY NAGALAND ARMED POLICE ON THE BORDER

(ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland.

অসন্তুষ্টিৰ সৃষ্টি হৈছে আৰু সেই মনোভাৱ শিৱসাগৰৰ মাননীয় সদস্য সকলে প্ৰকাশ কৰিছে। গতিকে এই বিষয়টোৰ গুৰুত্বতা নিশ্চয় মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে বুজি পাইছে। ইয়াত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ বেয়া মনোভাৱ নথ-কাও নহয়। বৰ দুখেৰে সৈতে এইটো উল্লেখ কৰিব পাৰি যে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ যিটো Brain গোটেই দেশখন চলাইছে তাত যে যথেষ্ট সন্দেহৰ স্থল আছে তাক নুই কৰিব নোৱাৰি। তেওঁলোকে সন্দেহ কৰে এই বুলিয়েই যে যদি পূৰ্ব্বাঞ্চল একগোট হৈ থাকে তেতিয়া ন্যস্ত স্বাৰ্থ পুৰণত সুবিধা নহয় নতুবা ভৱিষ্যতে বাংলাদেশৰ নিচিনা ঘটনা ঘটাব পাৰে বুলি ভাবে। গতিকে গোটেই পূৰ্ব্বাঞ্চল এক কৰি ৰখাত তেওঁলোক একমত নহয়। সেই কাৰণে তেওঁলোকে এই পাৰ্থক্য আনি দিছে। এই দুৰ্ব্বলতাৰ সুযোগলৈ আমাৰ মাজত বিদ্ৰোহৰ সৃষ্টি কৰিছে। গতিকে আমি আমাৰ এই চিন্তাধাৰাৰে এনেকুৱা সন্দেহ কৰিবৰ যথেষ্ঠ স্থল আছে। গতিকে তেখেত সকলক এই সুবিধা নিদি আমি ভালদৰে জনাই দিয়া উচিত।

আমাৰ মাননীয় সদস্য শ্ৰীদুলাল বৰুৱা আৰু শ্ৰীসোণেশ্বৰ বড়া ডাঙৰীয়াই সংবিধানৰ উদ্ধৃতি দি কোনো দিনে কোনো কালে নগালেণ্ডৰ লগত যে আমাৰ সীমা বিবাদ নাই তাত জোৰ দিছে। এই কথা বুজাই দিয়াৰ কাৰণেই আমাৰ যি সংবিধান ৰচনা কৰা হয় তাত সংবিধানৰ ৬ষ্ঠ অনুচ্ছেদৰ ব্যৱস্থা কৰা হয় যাৰফলত আমাৰ দুৰ্ব্বলতাৰ প্ৰকাশ পালে। এতিয়া আকৌ পূৰ্ব্বাঞ্চল পৰিষদ গঠন কৰা হল। ইয়াৰ এটা নিশ্চয় উদ্দেশ্য আছে। বিষয়টো অতি গুৰুত্ব পূৰ্ণ। ইয়াত যথেষ্ঠ সন্দেহৰ স্থল আছে। আমাৰ মাননীয় মুখ্য মন্ত্ৰী মহোদয়ে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক বুজাই দিয়ক ইয়াৰ তাৎপৰ্য্যতা আজি নগালেণ্ডে শিৱ-সাগৰত সীমা বিচাৰি এৰা নাই তেওঁলোকে বিচাৰিছে আমাৰ বহুতো অঞ্চল। মিকিৰ পাহাৰৰ কিছু অঞ্চল, মনিপুৰৰ কিছু অঞ্চল তথা ব্ৰহ্মদেশৰ কিছু অঞ্চল বিছাৰিছে। ইয়াত তেওঁলোকৰ কি অঞ্চল নিহিত

থাকিব পাৰে ভাৰত চৰকাৰেই বা উত্তৰ পূৰ্ব অঞ্চলৰ সৃষ্টি কৰাত কি উদ্দেশ্য থাকিব পাৰে? ইয়াৰ উদ্দেশ্য অতি গুৰুত্বৰ হব পাৰে। আমি আশা কৰো মাননীয় মূখ্য-মন্ত্ৰী মহোদয়ে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক এনেদৰে বুজাই দিয়ক যাতে আমাৰ মহিত সময়ৰ এনে ধৰণৰ কাজিয়া-পেচাল চলি থাকিলে তাৰ ফল অতি বেয়া হব। আমি আজি ইতিহাসৰ দোহাই দি আমাৰ সীমা বিবাদ নাই বুলি কোৱাত লাভ নাই। ৰাজনৈতিক দৃষ্টিকোণৰ পৰা এই বিষয়টোত অতি গুৰুত্ব আৰোপ কৰা দৰ্কাৰ। যদি এইধৰণে সীমা বিবাদ চলি থাকে এদিন এনেকুৱা এটা দিন আহিব যিটো দিনত ঘৰে ঘৰে সীমা বিবাদ হবগৈ। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে আজি নগা ৰাজ্যৰ প্ৰস্তাৱ মানি লৈছে মেঘালয়াৰ প্ৰস্তাৱ মানি লৈছে মিজোৰামৰ প্ৰস্তাৱ আৰু অৰুনাচলৰ প্ৰস্তাব মানি লৈছে। কোনে জানে কোন অঞ্চলৰ প্ৰস্তাৱ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে মানি লব। নগালেণ্ডৰ লগত যি সীমা বিবাদ আৰম্ভ হৈছে কোনে জানে কাইলৈ নতুন ৰাজ্য কেইখনৰ লগতো সীমা বিবাদ আৰম্ভ নহব। আজি মাননীয় সদস্য সকলে কোনো এটা সংস্কাৰ কথা কৈছে কিন্তু এনেকুৱা দিন আহিব নিজৰ সমষ্টিৰ ভিতৰত সীমা ধৰা লৈ কাজিয়া কৰিব যাতে এই পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি নহয় তাৰ কাৰণে মূখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক ভালদৰে বুজাই দিয়ক। মাননীয় সদস্য শ্ৰীবৰুৱা ডাঙৰীয়াই পৰামৰ্শ দিয়াৰ দৰে মূখ্যমন্ত্ৰী সচিবালয়ত যদি political cell নাই তেনেহলে political cell কৰক আৰু ৰাজনৈতিক যি বিলাক বিষয় বস্তু আহিব তাৰ খুটি নাতি মানি আলোচনা কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰক আৰু facts & figurs ৰাখি আৱশ্যক হলে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক দিব পৰাকৈ ব্যৱস্থা কৰক। আজি নগা সমস্যাৰ সম্পৰ্কে যি সমস্যাৰ উদ্ভব হৈছে সেই সমস্যা যাতে ইমানতে সাম কাটে তাৰ এটা সুন্দৰ বাটাৱৰনৰ সৃষ্টি কৰে তাৰ বাবে চেষ্টা কৰিব লাগে। এই খিনিকে কৈ মই বক্তব্যৰ সামৰনি মাৰিলো।

(ii) Move for merger of North Cachar Hills with Nagaland:

Shri Nagendra Barua : মাননীয় চেয়াৰমেন মহোদয়া, আজি সদনত এই প্ৰস্তাৱটোত আলোচনাত অংশ গ্ৰহণ কৰিবলৈ পাই সুখী হৈছো। তাতোকৈ সুখী হৈছো যে সদনে এই নগা সীমান্তত ঘটা ঘটনাৱলীত যথেষ্ট উদ্বেগ প্ৰকাশ কৰিছে। নগালেণ্ডৰ সীমা ৰিবাদে বিশেষকৈ শিৱসাগৰৰ সীমান্তত যি পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি কৰিছে বিশেষকৈ শিৱসাগৰ জিলাত ই সচাকৈ চিন্তাৰ বিষয় হৈ পৰিছে। অকল শিৱসাগৰ সীমান্ত অঞ্চলতেই নহয় মিকিৰ পাহাৰ; উত্তৰ কাছাৰ অঞ্চলতো এই অৱস্থাৰেই সৃষ্টি হৈছে। সময়ে সময়ে কাগজপত্ৰত এইবিলাক কথা প্ৰকাশ হৈ আহিছে। আমাৰ অসমৰ সীমান্তত পুলিচৰ লগত সঘনাই সংঘৰ্ষ হৈছে। আনকি আমাৰ যিসকল কৰ্ম্মচাৰীয়ে সীমান্তত স্কুল আদি পৰিদৰ্শন কৰিবলৈ গৈছে তেওঁলোককো ব্যতিব্যস্ত কৰি তুলিছে। মিকিৰ পাহাৰ উত্তৰ কাছাৰ অঞ্চলৰ এচাম মানুহক নগাসকলে উচটাই দি নগাৰাজ্যৰ লগত এই জিলা খন চামিল কৰণৰ বাবে আন্দোলন কৰাইছে।

গতিকে এইটো এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ ৰিষয়। আজি আমাৰ ভিতৰতে এচাম মানুহে বিশেষকৈ উত্তৰ কাছাৰ আৰু মিকিৰ পাহাৰ এটা ৰাজনৈতিক অভিসন্ধি নগা চৰকাৰৰ লগত মিত্ৰতা কোনো ৰকম এটা চক্ৰ গঠন হৈছে। মিকিৰ আৰু উত্তৰ কাছাৰৰ এইচাম লোক নিশ্চয় আমাৰ শাসনত অসন্তুষ্ট হৈছে তাৰ কাৰণ উৎঘাটন কৰি যোৱা দৰ্কাৰ। তেওঁলোক ৰাজনৈতিক বা অৰ্থনৈতিক বা সামাজিক কাৰণত অসন্তুষ্ট হৈছে। তেওঁলোকৰ যি উন্নতি বিচাৰিছে সেইখিনি পোৱা নাই। সামাজিক সাসুবিধাৰ উন্নয়ন বা অৰ্থনৈতিক উন্নয়ণৰ আশা নেদেখি অন্যপথ বিছৰাটো স্বাভাৱিক। এই ক্ষেত্ৰত ৰাজনৈতিক দৃষ্টিকোণৰ পৰা যিসকল লোক অসন্তুষ্ট হৈছে সেইবিলাক পৰ্য্যালোচনা কৰি প্ৰশাসনীয় ব্যৱস্থাৰ মাজেদি অৰ্থনৈতিক উন্নয়ণ কৰাৰ যিখিনি আঁচনি আছে তাক আগবঢ়াই নিবলৈ মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলো আৰু যাতে অসন্তুষ্টি বেছি দিনলৈ নাথাকে।

আমাৰ ওচৰ চুবুৰীয়া ৰাজ্য নগালেণ্ডৰ পৰা যি ৰাজনৈতিক চক্ৰান্ত

(ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland

হব পাৰে, তাৰ পৰা এটা বেলেগ ৰূপ ধাৰণ কৰিব পাৰে। এই বিষয়টোৰ প্ৰতি বিশেষ দৃষ্টি দিব বুলি অনুৰোধ কৰিলো। এই সীমা বিবাদ সমস্যাটো ৰাজনৈতিক সমস্যা বুলি সমাধান কৰাৰ পিচত আৰু বেলেগ সমস্যাৰ উদ্ভৱ হব পাৰে। প্ৰথমতে নগালেণ্ড আৰু আমাৰ মাজত যিটো সম্পৰ্ক গঢ়ি উঠিব বুলি আশা কৰিছিলো, আজি ১০ বছৰৰ ভিতৰত সেইটো হৈ নুঠিল। নগাৰাজ্যৰ লগত আমাৰ যিটো বন্ধুত্বৰ ভাব গঢ়ি উঠিব বুলি আশা কৰিছিলো সেইটো নহল। আমাৰ চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা চেষ্টা চলিছিল, কিন্তু নগালেণ্ড চৰকাৰে সেই বন্ধুত্ব গ্ৰহণ কৰা নাই। সেই কাৰণে নগাবাইজে বেল ভাঙিছিল গুলীয়াগুলী কৰিছিল, সীমাত মানুহ মাৰিছে লুট কৰিছে। এই বিলাক ঘটনা এটা ৰাজনৈতিক অশান্তিৰ ৰূপ। সীমাত নগালেণ্ড পুলিচে আমাৰ পুলিচক গুলীয়াইছে, নগাৰাজ্যৰ মানুহ আহি আমাৰ অঞ্চলত দখল কৰিছে। আমাৰ গেলেকী, ৰেংমা আৰু শিৱসাগৰৰ পশ্চিম অঞ্চলত থকা ৰিজাৰ্ভ বিলাকত অশান্তিৰ সৃষ্টি কৰিছে। এই অশান্তিৰ সৃষ্টি কৰাৰ মূলতে এটা ৰাজনৈতিক অভিসন্ধি আছে। নগালেণ্ড পুলিচে অসম পুলিচৰ মাজত সন্ত্ৰাসৰ সৃষ্টি কৰিছে। মূখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে আমগুৰীৰ পৰা মোককচাঙলৈ ৰাস্তা তৈয়াৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত যিটো বিবৃতি দিলে সদাকৈয়ে ইয়াৰ অন্তৰালত ঘটা ঘটনাখিনি দুৰ্ভাগ্যজনক কথা, আমাৰ অঞ্চলত তেওঁলোকে গুলীয়াগুলী কৰিছে। আমাৰ ভৈয়াম অঞ্চলত তেওঁলোকে ৰাস্তা তৈয়াৰ কৰিছে। তাৰোপৰি ফুটহীল অঞ্চলটো তেওঁলোকৰ বুলি দাবী কৰি কাগজ কল বা অন্যান্য উদ্যোগ স্থাপন কৰাৰ দিহা কৰিছে। এই সমস্যা বিলাক অতি সহজে মিমাংসা হোৱাটো সহজ কথা নহয়। সেই কাৰণে মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ক এই বিষয়ত সুন্দৰম কমিচন বা কেন্দ্ৰীয় উপদেষ্টা কমিটিৰ প্ৰতিবেদনলৈ বৈ নাথাকি

সোনকালে সমস্যাটো নিষ্পত্তি কৰাৰ কাৰণে অনুৰোধ কৰিলো। কিয়নো তৃতীয় পক্ষৰ সিদ্ধান্ত অসমৰ কাৰণে শুভজনক যে নহয় তাৰ প্ৰমাণ পাই অহা হৈছে। আমাৰ সৈতে নগাৰাইজৰ যি বন্ধুত্ব হব লাগিছিল সেইটো নহল। নগালেণ্ডৰ মানুহ আমাৰ অঞ্চললৈ সোমাই আহি অশান্তিৰ সৃষ্টি কৰিছে। তেওঁলোকে উত্তৰ কাছাৰৰ যিটো অঞ্চল দাবী কৰিছে সেইটো অতি চহকী অঞ্চল। তাত খনিজ সম্পদেৰে ভৰি আছে। গলেকীত তেল আছে বান্দৰচলিয়া কাকডঙা আদি বিজাৰ্ভত মানুহৰ বসবাস হোৱা নাই।

এইবিলাক বসবাসৰ উপযোগী ঠাই আমাৰ ভূমিহীন খেতিয়ক সকলে লক্ষীমপুৰ, শিৱসাগৰ, গোলাঘাট, যোৰহাট আৰু অন্যান্য ঠাইৰ পৰা গৈ তাত সোমাইছেগৈ আৰু এই লোক সকলক অতি সোনকালে মাটিৰ পট্টন দিব লাগে, ৰাস্তাঘাট কৰি দিব লাগে, শিক্ষা কেন্দ্ৰ আৰু স্বাস্থ্যকেন্দ্ৰ আদি দি ৰাইজক ভালদৰে বহুৱাই দিব লাগে আৰু Reserve বিলাক জনসাধাৰণৰ বসবাসৰ কাৰণে খুলি দিব লাগে। যদি আমাৰ চৰকাৰে সেইবিলাক খুলি নিদি Reserve হিচাবেই ৰাখিবলৈ বিচাৰে তেন্তে আমাৰ অসম আৰু নগালেণ্ডৰ লগত হোৱা সীমা বিবাদ কেতিয়াও সমাধান নহয়?

শিৱসাগৰৰ দক্ষিণ-পশ্চিমাঞ্চলত যিখিনি Forest আছে তাত বহুতো সম্পত্তি আছে—কাঠ-বাঁহ-বেত আৰু প্ৰচুৰ খনিজ সম্পদ আছে। তাৰোপৰি সৰুপথাৰ অঞ্চলত যি খেতি হয়—তাৰ ওপৰত নগাবিলাকৰ চকু পৰিছে। সেই অঞ্চলত যি ধান হয়, সেই ধানেৰে গোটেই শিৱসাগৰ জিলাক খুওৱাৰ ওপৰিও নগালেণ্ডৰ গোটেই মানুহে খাব পৰাকৈ ধান উৎপন্ন হয়। গতিকে তালৈ নগাসকলে চাই আছে আৰু এই অঞ্চলটো ৰক্ষা কৰিবলৈ প্ৰচেষ্টা চলোৱাটো আমাৰ চৰকাৰৰ এটা দৰ্কাৰী কথা।

আমাৰ যি বিলাক ভূমিহীনলোকে তাত বসবাস কৰি খেতি কৰিছে তেওঁলোকৰ বাবে সকলো সুবিধা কৰি দিব লাগে। চুঙ্গিজান অঞ্চলত যিসকল খেতিয়কে বসবাস কৰি আছিল তেওঁলোকক আমাৰ চৰকাৰে বে-দখল কৰা বুলি উচ্ছেদ কৰিছে। আনফালে নগাই আমাৰ অঞ্চল বুলি দাবী কৰিছে। গতিকে চৰকাৰে আজিলৈকে সেই ভূমিহীন লোকক ৰক্ষা কৰিবৰ কাৰণে কোনো কথা চিন্তা কৰা নাই। সেই কাৰণে সেই অঞ্চলত আমাৰ মানুহক বহুৱাই দিবৰ বাবে মূখ্যমন্ত্ৰীয়ে সকলো ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

নগাৰাজ্যৰ লগত এই সীমাবি দিব বাবে কেন্দ্ৰই উপদেষ্টা পঠাইছে। কিন্তু আমাৰ চৰকাৰে তেওঁলোকৰ উপদেশলৈ বাদ নাচায় পোন পতীয়া ভাবে নগালেণ্ড চৰকাৰৰ লগত মূখ্যমন্ত্ৰীৰ Level ত সীমা বিবাদৰ কথাটো আলোচনা কৰি যাতে এই সমস্যাটো নিষ্পতি হয়, এই বিষয়ে আমাৰ মূখ্যমন্ত্ৰী আগবাঢ়ি যাব বুলি আমাৰ বিশ্বাস। এইখিনিকে কৈ মই মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলো।

Shri Golok Rajbinshi :- চেয়াৰ মেন মহোদয়া, আজি যি দুটা প্ৰস্তাৱ একেলগে আলোচনা কৰা হৈছে, এই প্ৰস্তাৱ দুটাৰ গুৰুত্ব অলপ বেলেগ বেলেগ ধৰণৰ। অসমৰ লগত নগা ৰাজ্যৰ সীমাত যি কাজিয়া হৈছে, তাত তেওঁলোকৰ যিটো view point আমাৰ view point ৰ লগত একে নহয়। নগা ৰাজ্য গঠিত হোৱাৰ পিচত যিটো boundary দিয়া হৈছে বৰ্ত্তমান নগাৰাজ্যই সেই সীমা মানিব নোখোজে। তেওঁলোকক সীমাটো কত পৰিছে দেখুৱাই দিব লাগে। আনহাতে মিকিৰ পাহাৰৰ যিটো অংশ দাবী কৰিছে সেই অংশটো আমাৰ ভিতৰত পৰিছে। আমি এই বিষয় কেইটা গুৰুত্ব সহকাৰে চিন্তা কৰা দৰকাৰ। আমাৰ যিটো সীমা নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা আছে সেইটো তেওঁলোকক দেখুৱাই দিয়া দৰকাৰ।

THE STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER ON THE FIRING BY THE NAGALAND ARMED POLICE ON THE BORDER

(ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland:

নগাৰাজ্যৰ সীমা সময়ত যি সীমাৰেখা নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা হৈছিল তেওঁলোকক সেই সীমা পৰিচয় কৰাই দিব লাগে... .....In Enghish:

অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ যিটো মৌলিক প্ৰশ্ন এই প্ৰশ্নত চৰকাৰ কেনে ধৰণেৰে আগবাঢ়িব লাগিব ? মই ভাবো এই খিনিত আমি দুৰ্বলতা দেখুৱাব নালাগিব। Boundary dispate কত আছে ? মই চৰকাৰক অনুৰোধ কৰো, কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে যিটো সীমা নিৰ্দ্ধাৰণ কৰি দিছে যত আমাৰ আগৰ ইতিহাস নাই সেইটো আমি নামানো, আৰু যিটো সীমা কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে দিছে তাতে খুপনি পুতি আমি আগবাঢ়ি যাব লাগিব। এইটো এটা Political প্ৰগ্ন হিচাবে চামনে, বন্ধু ভাবে চাম ? এইটো হল আমাৰ মনোভাবৰ কথা। মই ভাবো আমাৰ অতীতৰ খুৰ বেচি দিনৰ আগৰ ঘটনা নহয়, কিছু দিনৰ আগৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰা কৈছো আমাৰ সীমা মুৰিয়লী ঠাই খিনিৰ সম্পৰ্কত আমি কি মনোভাৱ লৈ আগবাঢ়িব লাগিব আৰু যিটো কথাৰ কাৰণে অসম আজি খণ্ড বিখণ্ড হব লগীয়া হল, সেইখিনি কথাও বিবেচনা কৰিব লাগিব। অসমৰ মানুহ অসমতে থাকিব লাগে, কিয় আজি অসমৰ বাহিৰ ওলাই যাবলগীয়া হৈছে সেই ফালৰ পৰা ভাবি আলোচনা কৰি, সিদ্ধান্ত আহি আগবাঢ়িব লাগিব আৰু তেনেস্থলত আমাৰ মনোভাব বন্ধুত্ব নে ভাতৃত্ব নে যুদ্ধং দেহি মনোভাব, কোনটো হব লাগিব ? মাননীয় সদস্য শ্ৰীবৰুৱা দেৰে যিটো কৈছে যে আমি নতশিৰ হব নালাগিব ; সেই কথাত ময়ো একমত। গতিকে সেই ফালৰ পৰা আমি ভাবো এইটো এটা জটিল প্ৰশ্ন। তেওঁলোক আমাৰ সীমামুৰিয়লী ভাই ককাই, কাজেই এই ফালৰ পৰা আমাৰ চৰকাৰে তেওঁলোকৰ যিখিনি ভুল আছে, সেইখিনি দেখুৱাই দিব লাগিব। তৃতীয় কথা হৈছে এই বিবাদ নাইকীয়া কৰিবৰ কাৰণে আমি প্ৰয়োজন লগ

THE STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER ON THE FIRING BY THE NAGALAND ARMED POLICE ON THE BORDER

(ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland

খামনে নাই অন্য ধৰণেৰে চেষ্টা কৰিম? যিহেতুকে যিটো আমাৰ মৌলিক প্ৰশ্ন সেইটোতে আমাৰ বিভেদ হল; কাৰণ আমি কওঁ আমাৰ সীমা বিবাদ নাই কিন্তু তেওঁলোকে কয়; আমাৰ সীমা বিবাদ আছে। আমাৰ অসম, নগালেণ্ড আৰু মেঘালয় এই আটাইকেইখনেই একেখন ৰাষ্ট্ৰৰে অংশ বিশেষ। আজি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে কিবা পৰামৰ্শ দিলে বা কিবা সুযোগ দিলে আমি ভাবিব নালাগিব যে তেওঁলোক কেৱল আমাৰ অন্যায় কৰিবলৈহে আহিছে বুলি। আজি আমাৰ মাননী সদস্য শ্ৰীসোণেশ্বৰ বৰা ডাঙৰীয়াই বহুত বিলাক বুৰঞ্জীমূলক তথ্যপাতি ভাঙি ধৰিছে। মই আশা কৰো এই তথ্যপাতি বিলাক চৰকাৰক যোগান দিব; আৰু তাকে লৈ আমাৰ চৰকাৰ শক্তিশালী হব। তেখেতে আৰু এটা ধূনীয়া কথা কৈছে যে এই সমস্যা সমাধান কৰিবলৈ যাওঁতে আজি আমাৰ বুৰঞ্জীবিদ সকলৰ সহায় লোৱা উচিত হব। এই কথা আমি গ্ৰহণ কৰিছো। গতিকে চৰকাৰক মই অনুৰোধ কৰো আমাৰ যিখিনি সম্বল আছে তাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি আমাৰ view point ৰ ফালে আগবাঢ়ি যাব লাগিব।

সৰ্ব্বশেষত মই কওঁ যে আমিহে কেৱল অসমীয়া, বাকী বিলাক অসমীয়া নহয় এই কথা ভৱা উচিত নহব, অসমৰ স্বাৰ্থ ৰক্ষাৰ কাৰণে কংগ্ৰেছী দলেই হওক বা বিৰোধী দলেই হওক, আমি সকলোৱে মিলি অসমৰ স্বাৰ্থ ৰক্ষাৰ কাৰণে চাব লাগিব। আমাৰ যিবিলাক জাতীয় সমস্যা সেইবিলাক সমস্যা সমাধান কৰিবৰ কাৰণে চৰকাৰে যি প্ৰচেষ্টা কৰিছে এইটোত সম্পূৰ্ণ আস্থা ৰাখিব লাগিব। অধ্যক্ষ মহোদয়, আপোনাৰ জড়িয়তে বিৰোধী পক্ষৰ সদস্য সকলক অনুৰোধ কৰো তেখেত সকলৰ হাতত যিবিলাক তথ্যপাতি আছে সেইবিলাক চৰকাৰৰ হাতত সোধাই

দিয়ক যাতে এইবিলাকক লৈ চৰকাৰ শক্তিশালী হব পাৰে, আৰু বিৰোধী পক্ষৰ যিবিলাক গঠনমূলক পৰামৰ্শ সেই বিলাক বিবেচনা কৰি এই সমস্যা চিৰদিনলৈ নিৰ্মূল কৰাৰ কাৰণে যত্ন কৰিব লাগে। সীমা বিবাদ আজিৰ নহয়, কেৱল আমাৰ নহয়। আমি ইতিহাসত পাওঁ সীমা বিবাদৰ কাৰণেই ইউৰোপত মহাযুদ্ধ হৈছিল। এই সীমা বিবাদৰ সমাধান কৰা কথাটো বেলেগ ধৰণৰ। এইক্ষেত্ৰত Interpretition of Boundary fixed কৰিহে আগবাঢ়ি যাব লাগিব। শত্ৰু ভাবে নহয়, মিত্ৰ ভাবেই সমাধান কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগিব।

Mr. Speaker: Mr. Das Gupta, you are crossing the line between the hon. Member who is on his legs and the Speaker. Please not it.

Shri Promod Chandra Gogoi: মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, অসম আৰু নগালেণ্ডৰ সীমান্তত দেখা দিয়া অশান্তিৰ ফলত আজি দুই ৰাজ্যৰ জনসাধাৰণৰ মাজত আটংকৰ সৃষ্টি হোৱাই নহয়, ইয়াৰ ফলত সীমান্তৰ দুয়োপক্ষ পুলিচ বিভাগৰ ভিতৰত সংঘৰ্ষও হৈছে। এই সংঘৰ্ষত অসমৰ কেইবাজনো পুলিচে প্ৰাণ বিসৰ্জন দিবলগীয়াও হৈছে। আৰু বিশেষকৈ এই সীমান্তত অসমৰ যি সকল ৰাইজ আছে সেই সকলে বহু বাৰ এই সীমান্তৰ অশান্তিৰ কাৰণে নিজৰ ঘৰ দুৱাৰ এৰি আতৰি পলাব লগীয়া হৈছে।

মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আপোনাৰ নিশ্চয় মনত আছে যে আমাৰ এই সদনত এই সীমান্তত দেখাদিয়া সমস্যাৱলীৰ কৰ্মকে বহুবাৰ আলোচনা কৰা হৈছে আৰু চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰাও বহুবাৰ আশ্বাস দিয়া হৈছিল।

অধ্যক্ষ মহোদয়, এজন মাননীয় সদস্যই, বোধকৰো তেখেত এজন

(ii) Move for merger of North Cachar Hills with Nagaland.

পুৰণা সদস্য তেখেতে সদনৰ নিয়ম মানি চলা নিতান্ত দৰ্কাৰ। তেখেত মাজুলিৰ পৰা আহিছে, আৰু অনাহকত গণ্ডগোল কৰি থাকে। এই ক্ষেত্ৰত মই আপোনাৰ দৃষ্টি আৰ্কষণ কৰিছো তেখেতে যাতে নিয়ম মানি চলে।

এতিয়া চৰকাৰৰ পক্ষৰ পৰা জনোৱা হৈছিল যে আমাৰ সীমান্ত বিবাদৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা আমাৰ সীমান্তৰ কোনো ঠাই এৰি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা নাই। আৰু এই ক্ষেত্ৰত সীমান্তত যি খিনি অশান্তি দেখা গৈছে মূখ্য মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই যোৱা মাহৰ ২৭ তাৰিখৰ তেখেতৰ বিবৃত্তিত ....

মূখ্য মন্ত্ৰীৰ বিবৃত্তিত স্বীকৃত হৈছে যে নগাৰাজ্য পৃথক হোৱাৰ পিচতো আমগুৰি মোককচাং ৰাস্তাটো নগাৰাজ্যৰ P. W. [D]. ৰ অধিনত আছিল আৰু সেই ৰাস্তাটো নগালেণ্ডৰ গড়কপ্তানী বিভাগে মেৰামতি কৰি আছিল। ঠিক তেনেকৈ সোনাৰী সন ৰাস্তাটো নগা ৰাজ্য পৃথক হোৱাৰ পিচতো নগা ৰাজ্যৰ আধীনত আছিল আৰু নগা ৰাজ্যৰ গড়কাপ্তানী বিভাগে মেৰামতি কৰি আছিল আৰু সেই কাৰণেই নগা ৰাজ্যই দাবী কৰে।

সেই কাৰণে আজি আমি চৰকাৰৰ পৰা এই কথাটো স্পষ্ট ভাবে জানিব বিচাৰো যে এখন ৰাজ্য পৃথক হৈ যোৱাৰ পিচতো আমাৰ প্ৰদেশৰ ভিতৰৰ দুটা গড়কাপ্তানীৰ বিভাগৰ ৰাস্তা কেনেকৈ অন্য এখন প্ৰদেশৰ গড়কাপ্তানী বিভাগৰ অধীনত থাকিব পাৰে আৰু সেই ৰাজ্যৰ গড়কাপ্তানী বিভাগে কেনেকৈ মেৰামতি কৰিব পাৰে? ১৯২৫ চনৰ সীমা ৰেখাৰ ভিত্তিত আমি এই কথা কৈছো।

ইয়াৰোপৰি মূখ্য মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াৰ বিবৃত্তিত এই কথা স্বীকাৰ কৰা হৈছে যে নগাৰাজ্য পৃথক হৈ যোৱাৰ পিচত কাগজৰ কল তুলি অঞ্চলত স্থাপন কৰা হৈছিল; অসম ৰাজ্যৰ চাৰি সীমাৰ ভিতৰত কেনেকৈ অন্য

STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER ON THE FIRING BY NAGALAND ARMED POLICE ON THE BORDER

(ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland.

এখন ৰাজ্যই এটা উদ্যোগ স্থাপন কৰিব পাৰে ? তাৰ অসম চৰকাৰৰ কি কাম আছে যে নগা ৰাজ্যত উদ্যোগ স্থাপনৰ কাম আৰম্ভ কৰিব পাৰে ? আজি এই ক্ষেত্ৰত এটা কথা যদিও আমি প্ৰকাশ্যভাবে কব বিচৰা নাই ; কিন্তু অসমৰ সীমান্তৰ ক্ষেত্ৰত অসম চৰকাৰে আৱশ্যকীয় ব্যৱস্থা লোৱা হলে এইবিলাক বিপদ বা আপত্তি আজি উত্থাপন কৰাৰ কোনো সম্ভাৱনা নাছিল। লগে লগে এই কথা আমি চৰকাৰক স্পষ্ট ভাবে কব বিচাৰো যে আজি আমি যি নগা ৰাজ্যৰ কথা কৈছো, যাক সীমান্তবৰ্ত্তী ৰাজ্য বুলি আখ্যা দিছো সেই ৰাজ্য এসময়ত অসমৰে আছিল আৰু সেই ৰাজ্যৰ জনসাধাৰণৰ লগত আমি শান্তি আৰু সম্প্ৰীতিৰে বসবাস কৰিব বিচাৰো। তেওঁলোকেও আমাক শত্ৰু হিচাবে গণ্য নকৰে আৰু আমিও তেওঁলোকক শত্ৰু বুলি নাভাবো। কিন্তু এটা কথালৈ আমি লক্ষ্য ৰাখিব লাগিব যে যোৱা ৩১ মাৰ্চৰ দিনা অসম আৰু নগা ৰাজ্যৰ মূখ্য সচীৱ দুজনৰ মাজত এটা অস্থায়ী চুক্তি হৈছিল ; সেই চুক্তিত কোৱা হৈছে যে বৰ্ত্তমান যিটো সীমা বিবাদ সেই সীমাৰ পৰা ৩ মাইলৰ অঁাতৰত নগা ৰাজ্যৰ পুলিচ বাহিনী থাকিব আৰু ৩ মাইলৰ অঁাতৰত অসমৰো পুলিচ বাহিনী থাকিব। মূখ্য মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই তেখেতৰ বিবৃত্তিত কৈছে যে নগা ৰাজ্য চৰকাৰে অসম আৰু নগালেণ্ডৰ সীমা লাহদৈ গড়কে দাবী কৰিছে। সদনৰ ভালেকেইজন সদস্যই হয়তো লাহদৈ গড় দেখাই নাই ; কিন্তু যদি সেইটোৱেই অসম আৰু নগালেণ্ডৰ সীমা হয় তেন্তে শিৱসাগৰ জিলাৰ এটা ডাঙৰ অংশ নগাৰ হাতত পৰিব য'ত নেকি বহুত চাহ বাগান আছে, য'ত বহুত বনাঞ্চল আছে আৰু আমাৰ বহুত মানুহ আছে।

আজি ৩ মাইলৰ ভিতৰৰ পৰা অসমৰ পুলিচ বাহিনী আঁতৰি আহিব লগা হলে লাহদৈ গড় অসমৰ সীমা হ'ব পাৰে। গেলেকী

অঞ্চলৰ বহুত মানুহক যোৱা বছৰ নগাৰাজ্যৰ পুলিচ বাহিনীয়ে জোৰ-জুলুম কৰি উচ্ছেদ কৰি অত্যাচাৰ কৰিছিল যাৰ ফলত অসমৰ বাসীন্দা-সকলে ঘৰ-বাৰী এৰি পলাই আহিব লগা হৈছিল; আৰু এতিয়া ৩ মাইল আঁতৰলৈ পুলিচ বাহিনী উঠাই আনিব লগা হল। যিসকল লোকৰ অৱস্থা নাইকীয়া হল আৰু যিসকল বাসীন্দাই ঘৰ-বাৰী এৰি পলাই আহিব লগা হল—সেইসকলৰ কিবা ব্যৱস্থা চৰকাৰে কৰিছেনে?

দুয়োজন মুখ্য সচীবৰ মাজত যি চুক্তি হল সেই চুক্তি অস্থায়ী বুলি কোৱা হৈছে। যদিও সেই চুক্তিৰ ফলত অসম নগালেণ্ডৰ বিবাদৰ ফলত যি অসুবিধাৰ সন্মুখীন হৈছিল তাৰ বাবে চৰকাৰেই কিছুপৰিমাণে দায়ী। আমি আশাকৰো সেই চুক্তিৰ প্ৰকৃত সকল এটা আমি পাম। লগতে আমি এই কথাও কওঁ যে গেলেকী অঞ্চলৰ যিবিলাক মানুহ উঠি যাব লগা হল সেইসকলৰ নিৰাপত্তা দিয়াৰ ব্যৱস্থা ৰাজ্যিক চৰকাৰে কৰিব লাগিব আৰু তেওঁলোকৰ শান্তি অশান্তিৰ সম্পূৰ্ণ দায়িত্ব ৰাজ্যিক চৰ-কাৰেই বহন কৰিব লাগিব।

অধ্যক্ষ মহোদয়, মুখ্য মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই তেখেতৰ বিবৃত্তিৰ শেষৰ ফালে কৈছে যে "as explained earlier, the whole of Geleki Reserve Forest in constitutionally a part of Assam: While the State Govt. may not have any objection to consider any reasonable proposal regarding an agreement on the maintenance, improvement, etc of the Amguri-Mokokchung road and also to any proposal for lease of the Geleki Reserve Forest or any part thereof a for project of National importance............"

মুখ্য মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ বিবৃত্তিৰ যি অৰ্থ সি আমাৰ কাৰণে ভয়াবহ হব পাৰে। এতিয়া আমগুৰী মোককচাং ৰাস্তাৰ সম্পৰ্কত মুখ্য মন্ত্ৰী মহোদয়ে কৈছে যে সংৰক্ষণৰ কাৰণে যদি এটা যুক্তিসঙ্গত প্ৰস্তাৱ আহে

STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER ON THE FIRING BY THE NAGALAND ARMED POLICE ON THE BORDER

(ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland.

তেন্তে বিবেচনা হব পাৰে আৰু তেখেতে কৈছে যে নগালেণ্ডৰ ভিতৰত থকাত যদি আপত্তি হয় তেন্তে ৰাষ্ট্ৰীয় পথ কৰিব, কিন্তু সেইটো হলেও কোন ৰাজ্যত পৰিব। যেনেকৈ ৩৭ নং ৰাষ্ট্ৰীয় পথ অসমৰ ভিতৰত পৰিছে আৰু তাৰ মেৰামতি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে কৰে। আজি শ্বিলং গুৱাহাটী ৰাষ্ট্ৰীয় পথৰ মেৰামতি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে কৰিছে কিন্তু মেঘালয় হোৱাৰ পৰা এই পথ মেঘালয় ৰাজ্যৰ ভিতৰত হল, সেইদৰে আমগুৰি মোককচাং ৰাস্তাটো ৰাষ্ট্ৰীয় পথ হলে কোন ৰাজ্যৰ ভিতৰত পৰিব এই বিষয়ে চৰকাৰে সুস্পষ্ট ভাবে কোৱা দৰকাৰ।

দ্বিতীয়তে সকলোতকৈ ডাঙৰ কথা হৈছে যে, চৰকাৰে জাতীয় গুৰুত্ব সম্পন্ন উদ্যোগৰ কাৰণে গোটেই গেলেকী বিজাৰ্ভৰ মাটি অসম চৰকাৰে লিজত দিব বিচাৰিছে। কেন্দ্ৰই যদি এটা উদ্যোগ অসমৰ ভিতৰতে স্থাপন কৰে তেতিয়া হলে আমাৰ কোনো আপত্তি নাই। আজি গেলেকীত যি কাগজৰ কল স্থাপনৰ কথা কৈছে তাত আমাৰ অকনো আপত্তি নাই। তাত কাগজৰ কল হলে আমাৰ উপকাৰেই হব। মাত্ৰ মই মূখ্য মন্ত্ৰীক সুধিব বিচাৰো যে, ভাৰতবৰ্ষৰ ভিতৰত এনেকুৱা দৃষ্টান্ত আছেনেকি যে, এখন প্ৰদেশৰ এটা উদ্যোগ আন এখন প্ৰদেশত স্থাপন কৰিছে। এনেকুৱা দৃষ্টান্ত ভাৰতবৰ্ষৰ কোনো ঠাইতে নাই। পশ্চিম বঙ্গৰ উদ্যোগ বিহাৰ ৰাজ্যৰ ভিতৰত আছেনেকি? বা উদ্যোগ প্ৰতিষ্ঠাৰ বাবে পশ্চিম বঙ্গৰ চৰকাৰে বিহাৰ চৰকাৰক মাটি লিজত দিবনেকি? আমি জনাত ভাৰতবৰ্ষত এনে উদাহৰণ নাই। মহাৰাষ্ট্ৰ আৰু মহীশুৰ ৰ মাজত আজি পানীৰ বাবে বিবাদ হৈছে। যিটোৰ সন্তোষ জনক মীমাংসা হোৱা উচিত। হাৰিয়ানা, হিমাচল প্ৰদেশৰ মাজত সীমা লৈ বিবাদ আৰম্ভ হৈছে। কাগজৰ কল পাতিবৰ বাবে মাটি লিজত দিয়াত আমাৰ আপত্তি আছে। মূখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে কৈছে যে,

কাগজ কল স্থাপনৰ কাৰণে গেলিকী বনাঞ্চলৰ এটা অংশ লিজত দিয়া হব। এইটোৱে যদি হয় তেতিয়া হলে আমাৰ শিৱসাগৰৰ এটা বিৰাট অংশ নগালেণ্ডক দিয়া হব। ইয়াৰ লগতে গেলেকী ৰিৰ্জাভত থকা মানুহ, ৰাস্তা-ঘাট এই সকলো নগালেণ্ডে পাব। এই সকলো লিজত দিব লাগিব। গতিকে যদি এই মাটি লিজত নগালেণ্ডক দিয়া হয় তেনেহলে ইয়াৰ পৰিণতি অতি ভয়াবহ হব। এই পৰিণতি আমাৰ প্ৰদেশৰ স্বাৰ্থৰ কাৰণে খুব বেয়া হব। যোৱা ৩১ মাৰ্চত অসম আৰু নগালেণ্ডৰ মাজত যি চুক্তি হৈছিল সেই চুক্তিমতে কাম হলে অসম আৰু নগালেণ্ডৰ সীমাৰ অশান্তিৰ দুৰ হোৱাৰ পৰিৱৰ্তে অশান্তি আৰু বৃদ্ধি হব। বিশেষকৈ সীমান্ত অঞ্চলত যিবিলাক জনসাধাৰণে বসবাস কৰিছে তেওঁলোকৰ দুখ কষ্ট আৰু বাঢ়িব আৰু দুয়োখন প্ৰদেশৰ জনসাধাৰণৰ ভিতৰত এটা ভুল বুজাবুজি হোৱা সম্ভাৱনা আছে। গতিকে অসম আৰু নগাৰাজ্যৰ সীমান্তৰ যি প্ৰশ্ন আহিছে সেই সংক্ৰান্তত কেইজনমান সদস্যই কৈছে। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে সুন্দৰম কমিচন নিযোগ কৰিলে। আৰু কৈছিল এইটো কমিচন নহয়, পৰামৰ্শ দাতা। দুয়ো পক্ষৰ বিবাদ চাই কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক এটা Report দিব। কিন্তু এতিয়া এই কমিচনৰ কাৰ্য্য কলাপ চাই এইটো দেখা গৈছে যে, তেখেতে এটা কমিচনৰ দৰেহে কাম কৰিছে। দুখন প্ৰদেশৰ বিবাদ হৈছে পৰামৰ্শ দিয়াৰ অধিকাৰ তেখেতৰ আছে। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে পৰামৰ্শ দিয়া অধিকাৰৰ কথাটো আমি অস্বীকাৰ নকৰো। কিন্তু এজন লোকে যদি কমিচন হিচাবে কাম কৰে তেনেহলে কেন্দ্ৰীয় চৰকৰাক অসম ও নগালেণ্ডৰ বিবাদ লৈ Report দিব নোৱাৰিব। এতিয়া দেখা গৈছে যে, পৰামৰ্শ দিয়াৰ পৰিৱৰ্ত্তে তেখেত কমিচন হিচাবে কাম কৰাৰ ভূমিকা দেখিছো। ইয়াৰ ফলত আমাৰ সীমান্ত ৰাজ্যদুখনৰ বিবাদ সমাধান হোৱাতকৈ জটিল হোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে।

অধ্যক্ষ ডাঙৰীয়া, মই এইটো কথা কব খোজা নাই যে, আমাৰ দুয়োখন প্ৰদেশৰ ভিতৰত সীমাৰ বিবাদ মীমাংসা নকৰাত আমাৰ দুয়োখন

THE STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER ON THE FIRING BY THE NAGALAND ARMED POLICE ON THE BORDER

(ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland:

প্ৰদেশত "যুদ্ধং দেহি মনোভাৱ" লব লাগিব। অসমে নগাৰাজ্যৰ বিৰুদ্ধে বা নগাৰজ্যই অসমৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধ কৰিবলৈ বিচৰা নাই। ১৯২৫ চনতে যি সীমা ৰেখা বান্ধি দিছিল সেইটো এতিয়া অসম আৰু নগা ৰাজ্য চৰকাৰে বহি ভাল দৰে মীমাংসা কৰিব লাগে। যদি কিবা ১৯-২০ সলনি কৰিব লাগে তেতিয়াহলেও সলনি কৰি এই সীমান্ত বিবাদ স্থায়ী ভাৱে সমাধান কৰা দৰকাৰ। কিয়নো দুখন প্ৰদেশৰ ভিতৰত সংঘৰ্ষ হোৱাটো ডাঙৰ কথা। ইয়াৰোপৰি এই সীমান্ত অঞ্চলত যিবিলাক মানুহ বাসিন্দা হিচাবে আছে, সেই সকলৰ জীৱনৰ কোনো নিৰাপত্তা নাই। আমাৰ সদনৰ বহুতো সদস্যই এই কথা নাজানে। আমি শিৱসাগৰৰ প্ৰতিনিধি যিসকল আছো, আমি প্ৰত্যেকেই জানো যে. প্ৰত্যেক বছৰে সীমান্তত থকা অসমীয়া বাসিন্দা সকলৰ ওপৰত অত্যাচাৰ হয়, তেওঁলোকৰ ঘৰ দুৱাৰ গৰু মহ লৈ যায় আৰু মানুহক মাৰপিট কৰি খাজনা সংগ্ৰহ কৰে আৰু সেই লোক সকলৰ জীৱন, সম্পত্তিৰ কোনো নিৰাপত্তা নোহোৱা হৈছে। গতিকে অসম চৰকাৰ আৰু নগালেণ্ড চৰকাৰে একেলগে বহি পোনপটিয়া ভাৱে এই বিষয়ে মীমাংসা কৰাৰ চেষ্টা কৰা প্ৰয়োজন। এইটো কৰিবলৈ যাওতে ১৯২৫ চনৰ সীমা যদি সলনি কৰিব লগা হয় তথাপিও আমাৰ আপত্তি নাই, মাত্ৰ স্থায়ীভাৱে মীমাংসা কৰিব লাগে। মূখ্য মন্ত্ৰী মহোদয়ে কৈছে যে, গেলেকীৰ বনাঞ্চল Lease ত দিয়া হব এইটো পুনৰ বিবেচনা কৰিব লাগে। কিয়নো এখন প্ৰদেশৰ এটা উদ্যোগ আন এখন প্ৰদেশত পাতিবলৈ মাটি লিজ দৃষ্টান্ত ভাৰতৰ ইতিহাসত নাই। এতিয়া যদি কোনো মাটি ৫০—৬০ বা ৯০ বছৰৰ কাৰণে লিজত দিয়া হয় তেতিয়াহলে ৯০ বছৰৰ পাছত সেই মাটি তেওঁলোকৰ বুলি দাবী কৰিব। গতিকে এই প্ৰশ্নৰ যাতে এটা সু-বিবেচনা কৰি, চিন্তা কৰি সু-সমাধান কৰিব পাৰে তাৰ বাবে আশা কৰি মোৰ বক্তব্য ইমানতে সামৰিলো।

Adjournment

The house then adjourned for lunch till 2 P. M

The House reassembled at 2 P. M. after Lunch with Mr. Speaker in the Chair.

Ruling by the Chair—Resolution for re-appropriation of funds.

Mr. Speaker : The other day when the Minister In-charge of Municipal Administration moved a resolution seeking the approval of the House for the re-appropriation of a certain amount from the savings, Hon. Member Shri Dulal Chandra Barua raised a point of order. In the discussion that followed several Members took part. The main point which was urged in support of the point of order was that no resolution for re-appropriation was competent without first creating a new Sub-head with the approval of the House. Hon. Member Shri Umaruddin contended that the resolution itself had dual purposes viz. (1) to get the approval of the House for creating the new Sub head, (2) for the allotment of a particular sum against the sub-head.

The Hon. Minister In charge of M.A.D. said that re-appropriation in ordinary cases could be made even without the approval of the House and so the main purpose of the resolution was to get the approval of the House for the creation of the new Sub-head. The resolution is one under para 99 of the Budget Manual

which says that 8th at expliot concurrence of the Legislature shall be obtained throngh the process of a resolution for all re-appropriation from saving under any new Sub-head containing provision of funds made through schedule of new, schemes or under any existing Sub-head accommodating provision made through such schedule.' From the very language of these sentences it will appear that the main purpose of such a resolution is re-appropriation I find it difficult to concede that the purpose of the resolution under para 99 is the opening or creation of a new Sub-head because such a re-solution is necessary even for reappropriation under an existing sub-head also. This being the position the other question that requires my decision is whether approval of the House is necessary for opening a new Sub-head before a resolution under para 99 is brought. I feel that it needs examination in some details.

The annual financial statement or the Budget has to be presented before the Assembly under Article 202 of the Constitution of India. The estimates of receipts and expenditure contained in the Budget are not required to be presented in any specific from prescribed under the Constitution nor there is any provision whereby such forms can be prescribed. The accounts of the State are different from the Budget estimates. Under Article 150 of the Constitution of India, the Controller and Auditior General of India is authorised

to prescribe the form for keeping the accounts of the State which he has to do with the approval of the President. But the rules made under the Budget Manual lay down certain principles about the forms in which the Budget estimates are to be prepared and presented. These rules lay down that the estimates of expenditure should generally follow, for the sake of convenience, the major and minor heads of accounts prescribed by the Controller and Auditor General of India, and it is the Finance Department who can select the Sub-head or other units of appropriation for demands for grants. In creation cases the prescribed minor heads have been taken as Sub-head of appropriation or divided into several Sub-heads according to requirement of the Department or the Branch thereof administering the expenditure, Further, para 14 of the Budget Manual says that the major and minor heads of accounts as prescribed by the Controller and Auditor General of India will be adhered to as for as practicable in selecting the demand heads and Sub-heads of estimates and no important departure in this respect will be made without consulting him. It is important to notice that the Sub-head and detailed heads are introduced entirely for convenience in budgeting and accounting. These are the principles laid down in the Budget Manual about the forms in which the budget estimates are to be prepared and presented before the Assembly. I have not come across any provision anywhere either in the Constitution or any rules which provide for prescribed forms for the budget estimates nor any such provision has been brought

to my notice. Even while presenting the main budget whenever a new Sub-head is opened. to my knowledge, there is no procedure when the earlier approval of the Assembly was taken at any time.

Therefore, it is for the Government to select the heads subordinate to minor heads according to their convenience. The effect of the Legislature passing the demand or grant is that the money is allotted under each head as shown in the Budget estimates. If, however, the allotment is refused the head under which the allotment is sought for does not go away. I have seen instances where there are heads in the Budget estimates where no allotment has been made. I do not find any reason why the same procedure should not apply with the resolution in terms of para 99 of the Budget Manual as moved before the House seeking approval for re-appropriation. The re-solution in question therefore has not violated any provision either of the Constitution or of the Budget Manual or any provision under the Rules of procedure and Conduct of Business of the Assam Legislative Assembly.

Therefore, I hold that it is not necessary to get the earlier approval of the House for opening or creating a new Sub-head in order to bring forward a resolution under para 99 of the Budget Manual. I hold that the resolution is in order and rule out the Point of Order.

Shri Gunendra Nath Pandit :- অধ্যক্ষ মহোদয়, মাননীয় মূখ্য মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়া নগাৰাজ্যৰ সীমা বিবাদৰ বিবৃতিৰ ওপৰত যি প্ৰস্তাৱ

আনিছে সেই সম্পৰ্কে মই দুষাৰ কব বিচাৰিছো। নগালেণ্ড চৰকাৰ আৰু ৰাইজৰ আচৰণৰ সম্পৰ্কত মাননীয় সদস্য কেইজন মানে নানা ভাবে বহুতো তথ্য দাঙি ধৰিছে।

মাননীয় সদস্য শ্ৰীসোণেশ্বৰ বৰা ডাঙৰীয়াই বুৰঞ্জীৰ ফালৰ পৰা নগা সকলৰ দাবীৰ কথা কৈছে। যদি আমাৰ বুৰঞ্জীয়েই পথ প্ৰদৰ্শক হয়, তেনেহলে পুৰণি অসমৰ সীমা বিহাৰৰ অৰ্দ্ধাংশ মৈমনচিং ৰংপুৰলৈকে আছিল। ডঃ সূৰ্য্য কুঁমাৰ ভূঞাৰ বৰ অসমৰ বুৰঞ্জীত অসমৰ ভৌগোলিক সীমাৰ কথা উল্লেখ কৰিছে। আহোম স্বৰ্গদেও সকলে যি বিলাক খাট স্থাপন কৰিছিল সেই বিলাক চৰকাৰে ফিৰাই দিছে। নগা সকলে এতিয়া ব্ৰহ্মদেশৰো কিছু অংশ দাবী কৰিছে। এই ধৰণে সম্প্ৰসাৰণ মনোবৃত্তি লৈ অসমৰ ওপৰত আক্ৰমণ কৰিছে। এখন ভগ্নি প্ৰদেশৰ এনেকুৱা আচৰণৰ প্ৰতি আমি যদি দৃঢ়ভাবে ব্যৱস্থা নলওঁ তেনেহলে অসমৰ ভৌগোলিক অখণ্ডতা ৰাজনৈতিক অখণ্ডতা; দুয়োটাই বিপদাপন্ন হব। মূখ্য মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই বিবৃত্তিত যথেষ্ট ব্যৱস্থালোৱাৰ কথা কৈছে আৰু সীমা বিবাদত দৃঢ়ভাৱে চৰকাৰে পদক্ষেপ দিব বুলি কৈছে।

এতিয়া শেষতীয়াকৈ জনামতে আমাৰ যত চকী পাতিছিল সেই চকীবিলাক নগা সকলে উঠাই দিছে। এই দৰে তেওঁলোক অসন্তুষ্টি হৈ অসমত গৰাখহনীয়াৰ সৃষ্টি কৰিছে। ১৯২৫ চনত নগা পাহাৰ জিলাৰ আইন সৃষ্টি হৈছে। সেই আইন মতে Demorcation হৈছে আৰু তাৰ পাছৰ পৰাই এখন জিলাক ৰাজ্য হিচাপে গন্য কৰা হৈছে আৰু যি খিনি প্ৰশাসনৰ সুবিধা লাগে সেই খিনি দিয়া হৈছে।

এইদৰে যিমান দিনলৈকে তেওঁলোকে অসমৰ অঞ্চল দাবী কৰি থাকিব তিমান দিনলৈকে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে উপদেষ্টা কমিটি আহি থাকিব আৰু তেওঁলোকে আহি নানান জবাৰ দিহী কৰি থাকিব। এই অৱস্থাটো অতি সোনকালে বন্ধ কৰিব লাগে। মেকমহম Line নামানো বুলি চীনা বিলাকে ভাৰত আক্ৰমণ কৰিছিল, ফলত দুয়ো দেশৰ মাজত যুদ্ধ

STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER ON THE FIRING BY THE NAGALAND ARMED POLICE ON THE BORDER

(ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland.

লাগিছিল কিন্তু এতিয়া সীমা বিবাদ গৈ সোমাই প্ৰদেশ আৰু প্ৰদেশৰ মাজতে বিবাদৰ সৃষ্টি হৈছে। বহুতো মাননীয় সদস্যই ইয়াত কৈছে সীমান্তৱৰ্ত্তী ৰাজ্য এখনক আমি বন্ধু ভাবে চাব লাগিব। কিন্তু বন্ধু ৰাজ্যৰ ব্যৱহাৰ কি? বন্ধু ৰাজ্যই বন্দুক চলাই বন্দুকৰ গুলিৰেহে বন্ধুত্বৰ জবাব দিছে। আনকি মোককচাঙৰ S. D. O. এজনো আমাৰ ৰাজ্যৰ মাজলৈ সোমাই আহিছে আৰু আহি আমাৰ কৰ্ত্তৃপক্ষক ধমকি দি গছ-গছনি কাটি কৰ আদায় কৰি লৈ গৈছে আনকি ঠিকাদাৰৰ পৰাও কৰ আদায় কৰিছে, এইবিলাক বিষয়ে মোৰ খবৰ আছে। মাননীয় সদস্যই সকলো জানে যে Extrimist element বিলাকে Finance কৰিছে আৰু অন্যান্য বিভিন্ন ভাবে Tribel ৰ নামত Social Feeling সৃষ্টি কৰিবলৈ নানান প্ৰলোভন দেখুৱাইছে আৰু অৰ্থ ব্যয় কৰিছে।

কিন্তু সাম্ৰাজ্যবাদীৰ চক্ৰান্ত ইয়াৰ মাজত সোমাই পৰি এটা আন্তৰ্জাতিক সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰি নগাৰাজ্যক তাৰ কাৰণে ব্যৱহাৰ কৰিছে আৰু তাৰ কাৰণে যি গ্লানি উদ্ভৱ হব তাক মূৰ পাতি লব লাগিব আমি। এনেয়ে আজি আমি মনস্তাত্বিক ভাবে ক্ষুন্ন হৈ গৈছো—এখন ৰাজ্যকে ৪/৫ খন ৰাজ্যত ভাগ ভাগ কৰাৰ কাৰণে আকৌ এজন মাননীয় সদস্যই জনাত সিদিনাখন মাত্ৰ এখন ঠাইৰ পৰা আৰৰ সকলে গৰু মহবোৰ আৰু গোৱালবোৰ খুটিৰ পৰা লৈ গৈছে আৰু Railway line আদিৰ আধাও দখল কৰি লৈছে—ঠিক সেইদৰে আজি ভগ্নী প্ৰদেশেও আমাৰ মাজৰ পৰা ওলাই যোৱাৰ পাছতো খানাপাবালৈকে দাবী কৰা ভৱিষ্যতে আন্দোলন আদি কৰি সীমা বিবাদৰ সৃষ্টি কৰাৰ কথাও আমি শুনিবলৈ পাইছো। যদি এখন বন্ধু প্ৰদেশে বন্ধু হিচাবে ব্যৱহাৰ কৰিব নোখোজে তেনেহলে আমাৰ চৰকাৰৰ যি অন্তৰ্নিহিত দুৰ্ব্বলতা আছে তাক সেই দুৰ্ব্বলতাৰ দ্বাৰা প্ৰতিহত কৰিব নোৱাৰি। চৰকাৰৰ

সেই দুৰ্ব্বলতা গুচাই তাক প্ৰতিহত কৰিবলৈ আমি দৃঢ় ব্যৱস্থা লাগে। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে নিৰব দৰ্শক হৈ থাকি যেতিয়া আমাৰ ৰাজ্যত সীমান্ত বিবাদ হব তেতিয়া তেওঁলোকে উপদেষ্টা কমিটি পঠিয়াই দিব আৰু সেই কমিটিয়ে আহি আমাৰ ওপৰত জবাব দিহা কৰি থাকিবহি, এইখিনিতে আমাৰ সন্দেহ হয় যে সেইবোৰ সমস্যাৰ সন্মুখীন হবলৈ আমাৰ এটা সুস্থ সবল সমাজ বান্ধোন বা চৰকাৰ নাই নেকি? এখন বন্ধু প্ৰদেশ বন্ধু হৈ থাকিলে কোনো কথা কিন্তু বন্ধু হৈ নাথাকি যদি শত্ৰু ব্যৱহাৰ ক'ৰে তেতিয়াহলে আমি তাক কঠোৰ হাতে প্ৰতিহত কৰিবলৈ সক্ষম হব লাগিব। এতিয়া Nowgong Town ত নাগালেণ্ডৰ এটা Rest House কৰিছে কোনে জানে ভৱিষ্যত ১০০ বছৰ পাছত হয়তো নগাসকলে নাগালেণ্ড তেওঁলোকৰ বুলি কব। এইদৰে যদি ভগ্নীপ্ৰদেশ বিলাকে অহৈতুক কিছুমান দাবী তুলি পৰস্পৰে যদি পৰস্পৰৰ লগত অসন্তোষ ভাৱৰ সৃষ্টি কৰে তেতিয়াহলে তাৰ সমুচিত প্ৰত্যুত্তৰ দিব লাগিব।

আজি আমাৰ প্ৰদেশখন ভাঙিচিঙি টুকুৰা টুকুৰী হৈ বেলেগ ৰাজ্যৰ সৃষ্টি কৰিছে। এই ক্ষেত্ৰত পৰস্পৰ পৰস্পৰৰ লগত নিৰ্ভৰশীল হৈ থাকিব লাগিব। এজন বন্ধুৰ পৰা গম পোৱা মতে যোৱা ১৪ তাৰিখে ২ জন মানুহে খুচিমতে বেপেৰুৱা ভাৱে ঘৰ জ্বলাই তাত থকা পুলিচক ধমকি দি ঘৰ-দুৱাৰ জ্বলাই থৈ গুচি গৈছে, তাতে আমাৰ মেখেলা পিন্ধা পুলিচ আছিল হবপায় কাৰণ তেওঁলোকে তাৰ প্ৰতি জবাব দিব নোৱাৰিলে। মই চৰকাৰক সকিয়াই থব খুজিছো যে যি কোনো ধৰণৰ violation দেশত হলে তাক কঠোৰ হাতে, দৃঢ় আৰু বজ্ৰ মুঠিৰে দমন কৰিব লাগিব। তেতিয়াহে দেশৰ জনসাধাৰণে ভাবিবলৈ সকাহ পাব যে এখন লৌহ কঠোৰ এটা আমাৰ শাসন যন্ত্ৰ আছে। আমি গাঁৱলৈ গলে আমাক মানুহ বিলাকে কয় এফালে নগা আঁতৰি গ'ল আনফালে

STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER ON THE FIRING BY THE NAGALAND ARMED POLICE ON THE BORDER

(ii) Move for merger of North Cachar Hills with Nagaland:

মিজো বিলাক আতৰি গৈছে মেঘালয়ো ফালৰি কাটি গ'ল এতিয়া অসম থন আছে নে নাই? জিলাই জিলাই এখন এখন ৰাজ্য গঠিত হৈছে এনে ধৰণৰ আমাৰ মানুহ বিলাকৰ মনত ধাৰণা হৈছে। আজি নগালেণ্ডৰ চৰকাৰে নানা ধৰণে মানুহ বিলাকক এনেধৰণ দেখুৱাই তেওঁলোকৰ কাজিয়া কৰিবলৈ চেষ্টা চলাইছে। ইয়াৰ পৰা অনুমান কৰিব পাৰি যে ইয়াৰ অন্তৰালত কিবা দুৰাভিসন্ধি সোমাই আছে। গতিকে মই আজি এই সদনক সকিয়াই দিব খোজো যে আজি নগালেণ্ডে যি সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰিছে ই হয়তো ভবিষ্যত এখন সাৰ্বভৌম নগা বিপ্লবী কৰে ই পূৰ্ব্বাভাষ আৰু এই সপোন দেখিয়েই তেওঁলোকে আজি আনকি ব্ৰহ্মদেশকে আৰম্ভ কৰি চুবুৰীয়া ৰাজ্যৰ মাটি বাৰী বেদখল কৰাত লাগি গৈছে আৰু তেওঁলোকৰ এই সপোন বাস্তৱত ৰূপায়িত কৰিবলৈ সৰ্ব্ব প্ৰকাৰে মানুহক প্ৰযোজিত কৰাটো প্ৰচেষ্টা চলাইছে। সকলো কামেই তেওঁলোকে সম্প্ৰসাৰণ মনোবৃত্তি এটা লৈছে। এই সন্দৰ্ভত যদি চৰকাৰে পূৰ্ণ নিৰাপত্তা দিব পাৰে তেনেহলে নগালেণ্ডৰ intelligene Deptt.ত কাম কৰা এজন আমাৰ ডেকাক এই সদনত উপস্থিত কৰাব পাৰো কেনেকৈ তেওঁক ধনৰ প্ৰলোভন দেখুৱাই তেওঁলোকৰ সেই অলিক সপোন বাস্তবত পৰিণত কৰিব বিচাৰিছো তাৰ সমস্ত প্ৰমাণ ডাঙি ধৰিব পাৰো। তেওঁক কোৱা হৈছে যে তুমি আমাৰ Tribal মানুহৰ মাজত সোমাই যোৱা আৰু আমাৰ শাসন যে একো হোৱা নাই আৰু অবিচাৰ হৈছে বুলি প্ৰচাৰ কৰা। নানা জনৰ নাম মোৰ সদনত দিবৰ ইচ্ছা নাই। মুখ্য মন্ত্ৰীৰ বিবৃতিৰ সমৰ্থক হিচাবে মই ইয়াকে কৰ খোজো যে Sundaram কমিটিৰ যিটো উপদেষ্টা মূলক পৰিষদ তাৰ প্ৰতি আমি আওকণীয়া হব নালাগে আৰু এই উপদেষ্টা কমিটিয়ে যাতে কোনো Bias লোৱাৰ সুবিধা নাপায় তাৰ কাৰণে আমি চাব লাগে। Sundaram চাহাৰ

যাতে আমাৰ প্ৰতি যাতে কোনো বিৰাগভাজন হোৱাৰ সুবিধা নাপায় আৰু এটা সমস্যাৰ পিছত আন এটা সমস্যা উদ্ভৱ হবলৈ সুবিধা নাপায় তাৰ কাৰণে চৰকাৰক অনুৰোধ কৰিলো।

আজি এটা paper mill দিয়া হৈছে, সেইটো এটা ডাঙৰ আদৰ্শ দেখুৱা বুলি ভাবিব পাৰো। paper mill লৈ যোৱা ৰাস্তা পৰ্য্যন্ত কৰিবলৈ দিয়া হৈছে। কিন্তু কথা হৈছে আমাৰ ৰাজ্যৰ ভিতৰত এই মাটিখিনি ভবিষ্যতে থকাৰ সম্ভৱনা আছে নে নাই? নে লিজ আদিৰ দাবী দি ভিতৰত সোমাই পৰে। নাগাৰ এই ধৰণৰ কথা আছেই। আজি paper mill ৰ মাটিৰ ভিত্তিত যিখিনি ব্যৱস্থা অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰত পৰিছে paper millৰ lisence আদি দি আমাৰ ৰাষ্ট্ৰই তৈয়াৰ কৰি কৰ্তৃত্ব বুজাব পাৰে। কিন্তু লিজ আদি কৰি ভবিষ্যতে কেজেং লগাই থাকিব নোৱাৰি।

আমি নিৰাপত্তা বিচাৰিছো। যি সময়ত সামাজিক ভাবে ৰাজনৈতিক ভাবে আমি ভাৰতীয় সংবিধানত নতুন উদগনি বিছাৰিছো, সেই সময়ত জিলাই জিলাই সীমা বিবাদৰ উদ্‌গনি চলাই থাকিবলৈ সুবিধা দিব নোৱাৰি। সেই কাৰণে ভবিষ্যত চৰকাৰ আৰু বৰ্ত্তমান চৰকাৰক অনুৰোধ কৰিছো, নিৰাপত্তাৰ ক্ষেত্ৰত সীমাত চিল কৰি দিব লাগে। সদায়ে সুবিধা দিয়াটো ঠিক নহব। আজি এটা উদ্দেশ্য হব লাগে যাতে ৰাজহুৱা ভিত্তিত নগা ৰাজ্যই কোনো একান্ত অনিষ্টৰ কথা নহয়। নগা সৰ্ব্বসাধাৰণেই বিবাদৰ কথা নহয়। কিন্তু আমাৰ লগত বিভিন্ন ৰাজনৈতিক সম্বন্ধ সৰ্ব্বভাৰতীয় সম্বন্ধ থাকিব। সেইটো অজুহাতকে লোৱাৰ আচৰণত আমাৰ ৰাজনৈতিক অনিশ্চয়তা প্ৰতিফলিত হৈছে। কিন্তু আচৰিত ধৰণৰ কথা ২/১ সৰু সৰু ৰাজ্যই স্বাধীনতা দাবী কৰি গুলিয়া-গুলি কৰি বহুতো মানুহক ইয়াৰ শান্তিৰ বাবে উঠাই লৈ যায়। আৰু

সীমাত ১০/২০ হাজাৰ মানুহ আহি বহি গলেই দখল হৈ যায়। তেওঁ-লোকে চৰকাৰৰ কতৃত্ব লৈ সদায়ে উলাই কৰি আহিছে। এনেকুৱা অৱস্থাত আমি সন্তোষজনক পৰিস্থিতি সৃষ্টি কৰিবলৈ সাৱধান হোৱাটো ভাল। এই প্ৰদেশৰ মানুহ হিচাবে আমাৰ আত্মমৰ্য্যদা আছে—ঐতিহ্য আছে। গতিকে সহনশীলতাকে আশ্ৰয় নলৈ ইয়াৰ এটা প্ৰতিকাৰ কৰিব লাগে।

গতিকে সদনৰ বেছি সময় নষ্ট নকৰো। এই খিনিকে কওঁ যাতে নগা Papar mill টোৱে ভৱিষ্যতে স্থায়ী ভাবে গণ্ডগোলৰ সৃষ্টি নহয়। ইয়াৰ এটা সোনকালে ব্যৱস্থা লব লাগে। ইয়াৰ লগতে আনুসাঙ্গিক ভাৱে এটা কথা কওঁ সেইটো হল Boundary connection ত ১৯২৫ চনত আইন নিৰ্ম্মাণ হৈছিল। অকল নগা পাহাৰৰ সীমা নিৰ্দ্ধাৰণৰ ক্ষেত্ৰতেই নহয় আমাৰ অসমৰ আন যিবিলাক জিলা আছে সেইবিলাকে যদি Directly দিল্লীত গৈ দাবী জনাই তেন্তেহলে লগে লগে গ্ৰহণ হৈ যায়। অসম ৰাজ্য আৰু নগালেণ্ড এই দুয়োখন ৰাজ্যৰ ৰাজ্যপাল একেজনেই। গতিকে এই বিবাদত ৰাজ্যপাল হিচাবে দুয়োজন মূখ্য মন্ত্ৰীকে মাতি আনি এই বিষয়ে পৰামৰ্শ কৰি সিদ্ধান্ত লব পাৰিলেহেতেন। কিন্তু সেইটো নহৈ তেখেতৰ ভাষণতেই এই বিষয়ে উল্লেখ কৰিছে। এতিয়া এই বিবাদৰ অন্তৰ ক্ষেত্ৰত অৰ্থাৎ নিৰাপত্তাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰতিশ্ৰুতিৰ প্ৰয়োজন হৈছে। এতিয়া ১ কোটি ৫৫ লাখ মানুহৰ শান্তিৰ অৰ্থে আমি সাৱধান হোৱাৰ প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে। এইখিনিকে কৈ মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলো।

Shri Ghana Kanta Boro :- অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ দেশত সীমা বিবাদৰ সমস্যাই এটা ভয়াবহ পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি কৰিছে। কাৰণ এই ক্ষেত্ৰত অসমৰ মৰ্যদাৰ কথা আহি পৰিছে। এই কথাটো আমাৰ

(ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland

দুয়ো মুখ্য মন্ত্ৰীৰ মাজত অতি সোনকালে এটা পৰামৰ্শ কৰি এটা সিদ্ধান্ত লোৱা হলে দুয়ো দেশৰ মাজত শত্ৰু আচৰণে এই ৰূপ ধাৰণ নকৰিলেহেতেন। সেই কাৰণে দুয়ো দেশৰ মাজত এই ধৰণৰ বিৰুদ্ধাচৰণ নকৰি আমাৰ মূখ্যমন্ত্ৰী সকলে আলোচনা হোৱাতো ৰাখ্যা কৰিছোঁ আৰু মই আশা কৰিছো যাতে এইটো পলম নহয়। আজি আমাৰ প্ৰদেশখন ভাগ ভাগ কৰা হৈছে। এই ভাগ ভাগ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ চৰকাৰৰেই দূৰ্ব্বলতা প্ৰকাশ পাইছে। আমাৰ চৰকাৰে যাতে ইয়াৰ প্ৰতি সচেতন হয় তাৰ বাবে মই অনুৰোধ কৰিছো। এই কাৰণে সৰু সৰু ৰাষ্ট্ৰ বিলাকৰ সংহতি ৰক্ষাৰ কাৰণে চেষ্টা কৰা উচিত। গতিকে মূখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ক অনুৰোধ কৰিছো যাতে আমাৰ সীমা বিবাদৰ প্ৰতি চকু দি শীঘ্ৰেই এই বিষয়ে সিদ্ধান্ত হাতত লয় ইয়াকে কৈ মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলো।

Shrimati Pranita Talukdar : Mr. Speaker, Sir with regard to the special motion moved by the Hon'ble member—Shri Barua and other Opposition members, I would like to say that this border dispute problem has become a serious one day by day which has created an unhappy atmosphere amongst the border living people. Sir, this problem is not a problem of today ; it is a long-standing problem which creates continuous tension and unhappiness all through out the State. So, I hope that this problem would have a satisfactory solution as early as possible. Sometimes we here that there is violence in the border and Sometimes we hear that there is firing in the border ; but

the firing which was done by the armed forces of Nagaland on 14th March/72 to our police outpost was a serious one. So, I hope that immediate measures will be taken to tackle this problem. Our Hon'ble Chief Minister has made a statement on the 27th March and I feel that this statement was a satisfactory one because we have found that there is every hope of having a satisfactory solution of this long standing problem. I am glad to know that an agreement has been reached between Assam and Nagaland government officials in order to maintain peace in the border areas. I am also glad to know that the Union Government has assured to withdraw armed forces from the Nagaland border. Therefore, I hope that with the joint efforts of the two Governments and in co-operation with the Union Government, there will be a satisfactory solution soon. I have nothing more to say. But I do suggest that a non-official Committee with with the Chief Executive Officers from the two governments be set up in order to demarcate the boundary; otherwise; the dispute will spread all over the State and it will surely pollute the political atmosphere and it will spoil the secured position of the two States. With these few words, anticipating bold stand of our Government on this vital issue, I resume my seat.

Shri Mal Chandra Pegu: Mr. Speaker, Sir, after the statement made by our Chief Minister the other day and after the appointment of Sundaram Commission,

there was no point on the part of the Opposition to move this Motion. When an impartial Body has been entrusted upon to go into the matter and when this impartial Body has been furnished with all the documents and records by our Government, I think, this Body will come an impartial decision, and only after knowing the decision of that Body this House should discuss this matter. If we do not have any faith in this Commission, the very purpose for which this Commission has been appointed would be defeated. Sir, the matter is under enquiry by that Body and the duty of all of us should be to help this Commission to come to a right decision by furnishing all the elevant documents before it, and after the report of this Commission beirg received by this Government, I think, this House will have ample opprotunity to discuss the matter. So, Sir, we should not now think that this commission will submit report against the interest of the Assamese people, Our Chief Minister who is a valiant freedom fighter and in whom the people of Assam have faith, I hope, will keep the vital interest of the State in mind. We have full faith in our Chief Minister and also in that Commission which has been enquiring into the matter that they will decide the issue in favour of the Assamese people.

Shri Promode Chandra Gogoi : Sir, I want to clarify one thing. Mr. Pegu who make trouble when others speake, he has forgotten that no impartial Body has been appointed by anybody. Mr. Sundaram is an Adviser appointed by the Central Govt. and not a Commission).

Shri Mal Chandra Pegu : This is a Commission advisory in nature.

(ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland.

Shri Joy Bhadra Hagjer : Mr. Speaker, Sir, at the time when the discussions bengan I had no intention of taking part in it, but as I was listening to the speeches, interest has been aroused in me as the discussion have touched not only the Sibsagar-Nagaland boundary but also the boundary of North Cachar Hills and Nagaland, and also of Mikir Hills and Nagaland. This boundary dispute, so-called boundary dispute, began even before Independence. When the Indian Independence became only a matter of time, a group of Naga people from Naga Hills headed by Kevichusa came and laid claims on certain areas of North Cachar Hills. The area they claimed was from Lumding along the railway line upto Dittockcherra. This is the boundary between Cachar and North Cachar Hills as it stands today. We protested and sometime it appeared to us that they gave up the claim, for but they continued as it seems till even today. We thought that they had given up their claim on North Cachar Hills. Only recently at the time of Election this year, this movement has again cropped up most surreptitiously. We never had imagined that they will be setting up a candidate, a boy not known in North Cachar Hills but residing at Kohima. The idea behind his candidature was only to show how many of the people of the North Cachar Hills are for merger with Nagaland. But unfortunately.........

But unfortunately for him and perhaps fortunately for us his nomination paper was rejected, and I think

they have now no chance of showing their popularity among the people of North Cachar Hills. Then we came to know that they had engaged certain people both in North Cachar Hills and Mikir Hills. They employed money and man. You know Sir, money works wonders and there is no knowing when they will stop this. With Mikir Hills there is absolutely no boundary dispute, so also with North Cachar Hills. With Sibsagar there may be disputes here and there but by and large the boundary has been defined and described. The only thing that remained was to lay the boundary on the ground. That part of the job remained and we admit that when it comes to laying the boundary on the ground it may be 100 yards this side or that side and that we should try to adjust. But when a large chunk of territory is claimed, there can be no acceptance of the claim laid by them. Their claim is for increasing the area of Nagaland. In one of the secret papers these people have circulated, it is said that Nagaland consists of all the hilly areas where the economy cannot be established on a sound footing and so they need plains areas also. Well, that is no argument. There is no case for a boundary dispute. They have already had large plains areas and now they are working for the plain areas of Mikir Hills only to strengthen their economy. Is that an argument in favour of their claim. It is not: So, my point is that we should not pay any heed to their claim. Let the boundaries be laid on the ground and that will settle things. The sorry part of the story is that they did not allow the Survey

party to proceed with their work. If there is interruption, if there is obstruction, how can we make them see reasons ? They have laid their claim on North Cachar Hills on the so called historical facts. It is said that when the North Cachar Hills Sub-division was re-constituted in 1880, a part of the North Cachar Hills as now constituted was within Nagaland. That must be admitted because it is a fact. But from 1832 Tularam Senapati who was ruling North Cachar Hills and a part of Nowgong District—Lumding, Lanka and Hojai till 1854 had his boundary at Dhansiri and Jamuna river upto Doyang river that flows down to Dhansiri from Naga Hills. If for a short period a part of North Cachar Hills was with Nagaland, and that is their argument for claiming that part, we should have a greater claim on Nagaland for certain areas to be included either in North Cachar Hills or Mikir Hills or for that matter in Assam. We have not laid any claim because the Government of India had decided it and because 1925 boundary notification is there and we do not want to go against that. As if to counteract our cliam on Dimapur they are stated to have circulated a paper saying that Dimapur was with the Cachar only for a very short period. One can very well say that if they were there only for a short period, the famous monuments could not have been erected and hundreds of tanks could not have been dug there. All these go to show that their claim is not based on facts but on desire alone, and desire is a thing which

we should not accept. This is briefly what I would like to say in this connection. Thank you, Sir.

Shri Bijoy Chandra Sarmah : माननीय অধ্যক্ষ মহোদয়, আজি এটি বিশিষ্ট প্ৰস্তাৱ আৰু এটি প্ৰস্তাৱৰ যোগে নগাৰাজ্যৰ ভিতৰৰ সীমা সম্পৰ্কত আলোচনা হৈছে।

অধ্যক্ষ মহোদয়, যোৱা ২৭ মাৰ্চ তাৰিখে মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে সদনত দিয়া বিবৃত্তিটোৰ সম্পৰ্কত এই বিশিষ্ট প্ৰস্তাৱ উত্থাপন কৰা হৈছে আৰু আলোচনা কৰা হৈছে। মুখ্য মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ বিবৃত্তিটোত অসম নগা-ৰাজ্যৰ সীমান্তত খণ্ডিত ভাবে যি ঘটনা সংঘটিত হৈছে সেই সম্পৰ্কত চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা কি ভাবে কথাবিলাক ভাবিছে তাকে জনোৱা হৈছে।

আজি আমাৰ এই সদনত হোৱা সীমান্ত সম্পৰ্কীয় আলোচনাত বিভিন্ন মতামত দিয়া হৈছে। দৰাচলতে কবলৈ গলে সীমান্ত বোলা কথাটোৱে প্ৰশাসনীয় ক্ষেত্ৰত বিশেষ গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থান দখল কৰি আহিছে। কৌটিল্যৰ অৰ্থ শাস্ত্ৰত সীমান্তৰ ক্ষেত্ৰত এখন ৰাজ্যই কেনে ধৰণৰ প্ৰশাসনীয় ব্যৱস্থা লব লাগে সেই সম্পৰ্কে সদৰী কৈ উল্লেখ কৰা আছে। ইয়াৰ প্ৰভাৱ আমি এইটোকে দেখা পাওঁ যে সাধাৰণ ভাবে চলা প্ৰশাসনতকৈ সীমান্ত তথা সীমা মুৰলীৰ প্ৰশাসনৰ ব্যৱস্থা ক্ষেত্ৰত বিশেষ সতৰ্কতাৰে দৃষ্টি ৰাখিব লাগে। আজিৰ আমাৰ অৱস্থাটো সীমান্তৰ সমস্যা হিচাবে ধৰাটো টান এই কাৰণেই যে এখন প্ৰশাসনীয় জিলাৰ গোট, এতিয়া এখন ৰাজ্য হল। আমাৰ এই সীমান্তৰ প্ৰশ্নটো যুদ্ধং দেহী মনোভাৱ লৈ মীমাংসা কৰিবলৈ যোৱাতকৈ আলাপ আলোচনাৰ মাজেৰেহে সমাধা কৰিবলৈ যোৱাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আমি দেখা পাওঁ।

মুখ্য মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ বিবৃত্তিত এটা কথাৰ প্ৰমাণ আমি পাইছো। সেইটো তেখেতৰ বিবৃত্তিৰ শেষৰ ফালে পৰিষ্কাৰ ভাবে কৈছে যে গেলেকী

THE STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER ON THE FIRING BY THE NAGALAND ARMED POLICE ON THE BORDER

(ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland.

আমাৰ ৰাজ্যৰ ভিতৰৰ এলেকা। নগাৰাজ্য চৰকাৰে আমাৰ ৰাজ্যৰ এই এলেকাৰ সামগ্ৰী ব্যৱহাৰ কৰিবৰ সুযোগ দিবৰ কাৰণেও আলোচনা কৰিবৰ থল ৰখাৰ কথা ব্যক্ত কৰা হৈছে। ইয়াৰ দ্বাৰাই আমাৰ চৰকাৰৰ যি মনোবৃত্তি, সেই মনোবৃত্তি সদৰিকৈ সূচাইছে বুলি কব পাৰি।

দ্বিতীয় প্ৰস্তাৱটোৰ সম্পৰ্কত আমাৰ মাননীয় সদস্য শ্ৰীৰবাদেৱে মিকিৰ পাহাৰ, উত্তৰ কাছাৰ জিলাত নগা পাহাৰৰ ফালৰ পৰা শেন দৃষ্টি পৰিছে বুলি কৈছে। এই সন্দৰ্ভত সুজলা-সুফলা এডোখৰ ঠাই সম্পূৰ্ণৰূপে দখল কৰিবলৈ যে চেষ্টা কৰিছে তেনে এটা ভাব প্ৰকাশ পাইছে। এই সতৰ্কতাৰ ভাব প্ৰকাশ কৰাৰ কাৰণে তেখেতক মই আন্তৰিক ধন্যবাদ দিছো আৰু সকলোৱেই ধন্যবাদ দিবৰ ই যোগ্য বিষয়।

অধ্যক্ষ মহোদয়, আপুনি জানে যে এডোখৰ ঠাই আন এখন ৰাষ্ট্ৰই লব লগা হলে সাধাৰণতে সাম্ৰাজ্যবাদী দোষ দুষ্ট ভাব ধাৰাৰে কাম কৰিব লগীয়া হয়। যি সময়ত ভাৰতবৰ্ষ পৰাধীন হৈ আছিল সেই সময়ত চিকিম, ভূটান আৰু আন ৰাজ্যৰ সীমা সংক্ৰান্তমৰ বিষয় আৰু অন্যান্য ৰাজনৈতিক বিষয়ৰ ৰিপট দিবৰ কাৰণে হিউম চাহাবক বৃটিছ চৰকাৰে চিমলাত পেন্সন দি বহুৱাই থৈছিল। এতিয়া সেইটো হব নোৱাৰে। কোনোবা এলেকা স্বকীয়া এটা গোটৰ ভিতৰলৈ আনিব লগা হলে প্ৰশাসনীয় আৰু সীমান্তৰ বিধি ব্যৱস্থাৰ সন্দৰ্ভত আগ নাবাঢ়িলে গণতান্ত্ৰিক ব্যৱস্থাপনাত আউল লগাৰ সম্ভাৱনা আছে।

অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ কথা পৰিষ্কাৰ যে ১৯২৫ চনৰ বিধিমতে যি সীমা নিৰ্দ্দিষ্ট হৈছিল—সেই সীমাৰ আলমত সিদিনাহে নগাৰাজ্য গঠিত হৈছে আৰু আমি সেই সীমান্তকে গ্ৰাহ্য কৰিছো।

আজিৰ আলোচনাত বুৰঞ্জী সম্পৰ্কে নানাখিনি কথা কোৱা হৈছে। সকলো কথা ঐতিহাসিক পহলুৰে যদি চিন্তা কৰিবলগিয়া হয় তেনেহলে

মুক্তি প্ৰতি যুক্তিৰ অৱিয়াঅৰি অহাৰ কথা যেনে ধৰক 'কামৰূপ' এই নামটোৰ ক্ষেত্ৰত—
'কামৰূপ আখ্যা যস্যা-সা-কামৰূপা নে কামাই খা—উমাই-লুডাই ফা ; কাম-লুডা-কাম লুফা কামৰূপা হৈছে—ঠাৱৰ কৰিবলৈ মুক্তি প্ৰতি যুক্তি উত্থাপন হোৱাৰ সম্পূৰ্ণ সম্ভাৱনা আছে।

গতিকে এই বুৰঞ্জীমূলক ব্যাখ্যাৰে যিটো বিতৰ্ক আজি সদনত হৈছে সেই বিতৰ্কৰ আত উলিওৱা টান হব। সেইকাৰণে বুৰঞ্জীৰ দৃষ্টিকোণৰ পৰা আমাৰ অন্তৰত এই কথাবিলাক ৰাখি কাৰো প্ৰতি অন্যায় নকৰাকৈ আৰু আমাৰ প্ৰচেষ্টা আৰু স্বাৰ্থ বাজী সাব্যস্ত কৰিব পৰাকৈ আমাৰ দাবী উপস্থাপিত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগে। মূখ্য মন্ত্ৰী মহোদয়েও ২৭ মাৰ্চত এই ভাব তেখেতৰ বিবৃতিৰ যোগে প্ৰকাশ কৰিছে।

সীমান্তৰ বিবাদৰ পৰিপেক্ষিতাত আলোচনা বিলোচনা কৰিবৰ কাৰণে অবকাশ আছে সীমান্তৰ বিবাদৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ যি মতামত তাক আমি স্পষ্ট ভাৱে জনাই দিব লাগে। কেন্দ্ৰৰ পৰা যি মাননীয় উপদেষ্টা আহিছে সেই উপদেষ্টা গৰাকীক আমাৰ যি কথা কবলগীয়া আছে বা সদনৰ যি মতামত সেই মতামত আমি অনতিপলমে জনাইদিব লাগে।

আনহাতে গেলেকী ৰিজাৰ্ভত নগাসকলে যি বেদখল কৰিছে সেই বিষয়েও আমাৰ কবলগিয়া বা জনাবলগিয়া আছে। গেলেকী ৰিজাৰ্ভ সম্পৰ্কে আমাৰ মূখ্য মন্ত্ৰীয়ে যি বিবৃতি দিছিল আমি তাত সুখী হৈছো। গতিকে সীমান্তৰ প্ৰশ্নৰ ক্ষেত্ৰত কেৱল আলাপ-আলোচনাতে ব্যস্ত নাথাকি তাৰ সমাধানৰ কাৰণে চৰকাৰে প্ৰয়োজনীয় আৰু ক্ষীপ্ৰ ব্যৱস্থা লব বুলি আশা কৰি মোৰ বক্তব্য নিবেদন কৰিলো।

Shri Janaki Nath Handique: মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ অসমৰ আৰু নগাৰাজ্যৰ মাজত বিশেষকৈ শিৱসাগৰ জিলাৰ

সীমাত যি অসন্তোষৰ সৃষ্টি হৈছে সেই অসন্তুষ্টিৰ কাৰণে সঁচাকৈয়ে কবলৈ গলে আমাৰ ৰাজ্যিক চৰকাৰে আগৰে পৰাই নগাৰ প্ৰতি সন্দেহ শীল ভাব লৈ আছিছে। কাৰণ সীমাত থকা মাটি বিলাক যিবিলাকৰ কাৰণে আমাৰ সীমা বিবাদ হৈছে, সেই মাটি বিলাকৰ বেচি ভাগেই waste Land বা চৰকাৰী Reserv Forest। গতিকে আজি নগা-বিলাকে সীমাত বহিবলৈ চেলু পাইছে বা সীমা বঢ়াই আনিবলৈ সুবিধা পাইছে কিন্তু যিবিলাকত ৰায়ত সেই সকলৰ দখল আছে তাত তেওঁ-লোক সোমাব নোৱাৰে। এই আবাদি মাটিবোৰত এতিয় যিবিলাক circle office য়ে বসবাসৰ উপযুক্ত কৰিছে তাত কিন্তু নগা সকলে বসবাস কৰিব পৰা নাই।

প্ৰধান কথা যে আমাৰ আগৰ সীমা আছিল বা সীমা হৈ আছিল সেই সীমাও নগাই জানে আৰু আমাৰ মানুহ খিনিয়েও জানে। তেওঁবিলাকৰ ভিতৰত যদি এই সীমা বাচি উলিয়াবলৈ কোৱা হয় তেতিয়াহলে সেই সমীপৰ মানুহখিনিয়ে আচল সীমাকে বাচি উলিয়াব। থবকাজানৰ ওচৰত মোককচাংৰ পৰা যোৱা কিছুমান শিক্ষিত নগাই উচতাইছিল যে অসমীয়া মানুহক তাত বহিবলৈ ঠাই দিব নালাগে তেতিয়াহলে ভৈয়ামৰ ওচৰত থকা মাটি খিনি তেওঁলোকে পাব। সেই কাৰণে অসমীয়া মানুহক বহিবলৈ নিদিব। এনেধৰণৰ উচতনিতে হয়তো এতিয়া যি Ironcurtain আছিল যাৰ কাৰণে অসমীয়া মানুহ ওপৰলৈ যাব নোৱাৰিছিল সেই বাবে দৰ্জাখন কেবামাইল তলত পাতি দিছেহি।

সেইকাৰণে আমি দেখিছো যে, সেই অঞ্চলত থকা নগা আৰু সীমাত থকা মানুহৰ কাজিয়া হৈছে। ইয়াত বাহিৰৰ মানুহৰো হাত আছে। এইবিলাক অঞ্চলত থকা ৰাষ্টা-ঘাট আদিক নগাই নিজৰ বুলি দাবি কৰিব নোৱাৰে। লাদৈগড়ত যদি ৰাষ্টা নকৰি অসম ৰাজ্যৰ প্ৰায় সীমান্ত অঞ্চলত বহুদিনৰ আগতেই উপযুক্ত ৰাস্তা কৰিলেহেঁতেন তেতিয়াহলে

THE STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER ON THE FIRING BY THE NAGALAND ARMED POLICE ON THE BORDER (ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland

আজিৰ এই গণ্ডগোলৰ সৃষ্টি নহলহেঁতেন। গতিকে এইটো অসম চৰকাৰৰ সোপাটিলা কাম হৈছে। গতিকে আজি যদি দুখন ৰাজ্যৰ সীমা ঠিক কৰি দিয়ক বুলি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক নগাৰাজাৰ চৰকাৰে বুজাই দিব পাৰে তেতিয়াহলে হয়তো এই হাৰি অঞ্চল নগাৰাজ্যৰ বুলি দাবী কৰিব পাৰিব। আমি তেতিয়া একো জোৰ কৰিব নোৱাৰো কাৰণ এই কাৰণেই নোৱাৰো যে, ইমান মাটি আজি অতদিনে কিয় আবাদ কৰি ৰাখিছিল। যিবিলাক মানুহে এতিয়া বসবাস কৰি আছে তেওঁলোকৰ খেতিৰ ধান আদি গৰু-গাই এই সকলোখিনি নগাই লৈ, মানুহখিনি বিদায় দিছে। গতিকে এই মাটিৰ যাতে সোনকালে ব্যৱহাৰ হয় আৰু সীমা বিবাদ নিষ্পত্তি হয় তাৰ বাবে সীমান্ত নিৰূপন কৰিব লাগে। তাত থকা ভিলেজ ভলণ্টিয়াৰ সকলেও এই মাটি তেওঁলোকৰ বুলিয়েই দেখুৱাই দিব গতিকে এই সীমান্ত সমস্যাটো সোনকালে সমাধান হয় সেই আশা কৰি সামৰিলো।

* Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister): Mr. Speaker Sir, I quite appreciate the anxiety of the hon. members about the troubles in the Assam Nagaland border. The contention of all the hon. members speaking on the motion is that the border of Assam Nagaland is firm and defined and it is contained in 1925 notification. Sir, that is the case of the Govt. and that is the strength of the Govt. and there is no doubt about it. But inspite of that stand there is dispute. I do not rule out any interested parties working in the State to foment troubles. But so far as this trouble is concerned it has a background and we all know that background. We also know how the

* Speech not corrected.

tension was mounting at a border and I do not like to take the time of the House by reiterating it. I have made this point clear in my earlier statements. It was necessary in order to arrive at a solution to reduce tension and if possible to do away with it. In order to do that we had to make an agreement. This agreement is not a solution. This agreement has been made only to create on atmosphree so that we can peacefully discuss about it and arrive at a solution. On this agreement many points have been referred to by the hon. members. First about roads. Amguri Mokokchang road and Sonari Mon road. Now, where Amguri-Mokokchang road situates? Is it in the State of Assam or in Nagaland? It is in the state of Assam: There is no doubt about it. But there was a queation about handing over these two roads to Nagaland Govt. Before creation of Nagaland Govt this road was maintained by the P. W. D. sub-division located at Mokokchang After the creation of Nagaland this road was still maintained by the P. W. D. Division at Mokckchang. At that time a queation was raised that this should be maintained by the Govt. of Assam. The road is not so important for us but it is very important for the Nagaland Govt. So, there was correspondence between our Chief Minister and the Chief Minister of the Nagaland Govt. They wrote as the road is very important for them it should be maintained by the Nagaland Govt: This was an agreement and a gesture and this was agreed to

as a good gesture this was agreed and the road was being maintained by them. In 1967 we said that we will not allow them to maintain the road. They repeatedly requested that they should be alloed to maintain the road. And according to the agreement this was done. Similar is the case with Sonari-Monoh road. Sir, as the roads are being maintained by the that does not means that the road is situated in their State. There is a clear correspondence between the two Governments and they were insisting that the road should be maintained by them. That is the state of affairs so far as these two roads are concerned. Regarding Geleki Reserve, a paper mill has been established there and we propose to lease out a part of it or whole of it, whatever it might that does not mean that......

Shri Dulal Chandra Barua : What about the claim of the road ?

Shri Sarat Chandra Sinha : The road is ours. They want to maintain it. We said we should maintain it. But ultimately, at the road is important for them, under the agreement we will allow them to maintain as our agents. (Voice : but they claim it as their) They may claim it, but fur stand is clear. There may be a dispute, but we stand by the boundary as contained in 1925 notification. They do not agree to that. What can you do if they do not agree to it ? Our stand is there ; we have not deviated from it.

Sir, Geleki in reserve there is forest resources and if they went to feed their mill they may take the

forest produce from their; If agreed upon, a Government can take lease of any land or forest resources from another Government. (Voice: is there any presedent ?) There is no question of any precedent. If the two Government agree and if the Centre concur that can be done This is a gesture. If we want to dispose of our forest resources to another Government it does not mean that we are surrendering our right over our forest or land. We maintain to proserve our right on the forest and theland. Only the forest resources are to be taken.

Shri Promode Chandra Gogoi : That can be done without lossing out the forests.

Shri Nagendr Baruah : এই যে মিল পাতিলে, তেওঁলোকৰ মানুহ আমাৰ সীমান্তক ভিতৰলৈ আগবাঢ়ি অহা বিষয়ে একো কব নোৱাৰে নেকি ?

Shri Sarat Chandra Singha : When the Mill was established it was contended at that time that it was their territory. The Centre also intervaned. Subsequently, we made enquiry and found that the territory belonged to us.

Shri Gaurisankar Bhattacharyya : Sir, the Chief Minister being a lawyer I think, he knows that possession is 9/10th ownership and when they possess the land and we do not, how can we claim it to be ours ?

Shri Sarat Chandra Singha : It is true that they

are possessing the land, but with our pormission.

Shri Gaurisankar Bhattacharyya : They have not sought our permission.

Shri Sarat Chandra Sinha : I quite agree that so far as this point is concerned the trouble is there. They say that they have acquired the land from some villagers. But our staud is there.

Shri Dulal Chandra Barua : I think is the hon'ble Chief Minister is confusing the entire issue. It is a very dangerous thing. First he said that the Government of Assam contended that the roads belonged to Assam and that the Govt. of Assam conceded to the request of the Government of Nagaland for maintenance of the 2 roads. How the Government of Nagaland claim not only the road but even a portion of the land to be their own. The lossing business may be done from administratsve point of view. But one thing Government should not forget that for lossing out a portion of the land Govt. has not moral right. It is our land they have occupied the land claiming their own. Once this Government objected to this. Now how can you say that it is good gesture. If you want to show good gesture, you can give up to Ladaigarh. This is a question of trust. I must tell very frankly that we have no bad relation with the Nagaland masses, but the way in which the Nagaland Government is behaving is bound bring a clash between us.

(ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland.

Shri Sarat Chandra Singha : They cannot claim the land ; we shall not tolerate it. It is absolutely clear. On account of this agreement all the check post within our territory-within the periphery of 2 k. m. of our boundary all the check posts are withdrawn.

Shri Dulal Chandra Barua : They are within 10 miles of our territory. In the Desoi Valley...

Shri Sarat Chandra Singha : The hon'ble member has misunderstood the point. On account of mounting tension in that area the Nagaland created some posts in the Geleki reserve. Now all these posts were dangerous for us and as a result of the agrement they have agreed to vacate that area and to withdraw the posts. As a result of this tension we had to open counter posts and after the agreement they are withdrawing the posts. We are not surrendering the area. Now that area will under the control of Amguri and Nazira Police Stations.

We created the post because the Nagaland Govt. encroached. As a counter-measure we had to erect the post. We have also withdrawn our posts because there is no necessity of Nazira and Amguri posts.

Shri Gaurisankar Bhattacharyya : Sir, The fact is not like that. The point is that our boundary is far away from the Nazira and Amguri police station and in Desoi Valley reserve forest what happened is that the Nagaland Govt. had sent and created a police outpost deep inside our territory, that is 11 to 14

miles inside. In order to counteract that we had erected another police outpost and that is nearby the Nagaland Police outpost. When we withdraw 3 kilometers we withraw in our territory and when they withdraw 3 kilometers they remain 7 to 8 kilometers inside our territory. It is like this : A thief enters my drawing room, also my bedroom and then my kitchen. I then finding my kitchen being occupied construct a kitchen in the verandah. Somebody then comes and asks him to vacate my kitchen and he withdraws to my bedroom. It is just like this. So, how can the Chief Minister say that we have not lost anything ?

Shri Sarat Chandra Singha : Sir, this is not the position. (Showing a map) This is the map. This is the Assam and Nagaland boundary and the posts are very much away from the boundary. So, they will be 3 kilometers inside Nagaland.

Shri Dulal Chandra Barua : This is not correct. Sir, I do not know who has given this map. They agreed to withdraw 3 kilometers but even then they will be within our territory. This is a wrong thing submitted to the Chief Minister.

Shri Sarat Chandra Singha : This is correct, Sir, (showing the map).

Shri Dulal Chandra Barua : No, this is not correct. We had been there. I am from that particular place. We have seen for ourselves.

Shri Gaurisankar Bhattacharyya : Sir, Let us have

the agreement because they have never admitted our boundary. They have agreed to withdraw from the point which they took from us. They have agreed to go 3 kilometers... ..

Shri Sarat Chandra Singha : I will place the agreement before the House.

Shrimati Renuka Devi Barkataki :- অধ্যক্ষ মহোদয়, মই মাননীয় মূখ্য মন্ত্ৰীৰ পৰা এটা clearification বিচাৰিছো। আৰু যি আমগুৰী মোককচাং আৰু সোনাৰী মন ৰাস্তা আছে, এই ৰাস্তা দুটা যে এতিয়াও অসমচৰকাৰৰে হৈ আছে তেনেকুৱা কোনো agreement সদনত দেখুৱা'ব পাৰে নেকি? ৰাস্তা দুটা অসমচৰকাৰৰ হাতলৈ এতিয়াও আনিব পৰা অৱস্থাত আছেনে?

দ্বিতীয়তে আমাৰ অঞ্চলত নগাচৰকাৰে যে কাগজৰ মিল স্থাপন কৰিলে অসমচৰকাৰৰ কৰ্মচাৰী সকল সেই সময়ত বিশেষকৈ মাটি দখল দিয়াৰ সময়ত কলৈ গৈছিল? অসম চৰকাৰৰ হেজাৰ হেজাৰ জৰীপ বিভাগৰ বিষয়া শুই আছিল নেকি? এই চৰকাৰী বিষয়া সকলৰ ওপৰত শাস্তি মূলক ব্যৱস্থা কিবা লোৱা হৈছিল নেকি? মাননীয় মূখ্য মন্ত্ৰী মহোদয়ে গেলেকী ৰিজাৰ্ভ খন লিজত দিয়া হব বুলি কৈছে। আমি জানিব পাৰো নে কি যুক্তিত ৰিজাৰ্ভখন লিজত দিব খুজিছে? কি যুক্তিত আমাৰ সীমাৰ ভিতৰত নগাৰাজ্যই মিল বহুৱালে? আমি ভাৱো ইয়াতকোনো যুক্তি নাই। গেলেকী ৰিজাৰ্ভ কিয় অন্য কোনো বস্তুই লিজত দিয়া অধিকাৰ অসম চৰকাৰৰ নাই। এই ৰিজাৰ্ভখন লিজত দিয়াত এহাতে আমি আমাৰ মাটিৰ ওপৰত থকা অধিকাৰো হেৰুৱালো আনহাতে Forest resoures বিক্ৰীকৰি পাব পৰা Royalty খিনিও হেৰুৱালো।

আমাৰ মাটিতে আমাৰ resources ৰে চলাৰপৰা মিল এটা নগা-চৰকাৰক কিয় দিবলগীয়া হল ?

নগা চকীৰ কথা কোৱা হৈছে। আমাৰ বিৰোধী পক্ষৰ সদস্য সকলে কৈছে যে আমাৰ সীমান্তৰ প্ৰায় ১০ মাইল ভিতৰলৈ নগাচৰকাৰে চকী পাতিছে। কিন্তু মূখ্য মন্ত্ৰীয়ে নাই পতাবুলি কৈছে। গতিকে মই আশাকৰো আমাৰ সদনৰ ২।৩ জন সদস্যক লৈ এখন কমিটি কৰি দিয়ক তেওঁলোকে চাই চিটি ৰিপোৰ্ট দাখিল কৰিব।

Shri Sarat Chandra Singha :- ৰাস্তা দুটাৰ কথা যে কোৱা হৈছে, এই ৰাস্তা দুটাৰ আমাৰ সিমান প্ৰয়োজন নাই। কিন্তু তেওঁলোকৰ এই ৰাস্তা দুটাৰ বেছি প্ৰয়োজন সেই কাৰণে তেওঁলোকৰ খৰছেৰে ৰাস্তা দুটা মেৰামতি কৰিলব বিছাৰিছে। কিন্তু ৰাস্তা দুটা আমাৰ হৈ আছে।

Shri Dulal Chandra Barua :- মাননীয় মুখ্য-মন্ত্ৰী মহোদয়ে Serious কথা কৈছে। তেওঁলোকে ৰাস্তা দুটা বিছাৰিম বুলি নেই দিব নেকি ? Shri Sarat Chandra Singha : There was agreement

Shri Dulal Chandra Barua :- There was on agreement

Shri Promode Chandra Gogoi - অধ্যক্ষ মহোদয়, এই ৰাস্তা দুটা নগালেণ্ড হোৱাৰ আগৰে পৰা মোককচাং P. W D. Sub-division ৰ under ত আছিল। কিন্তু নগালেণ্ডৰ সৃষ্টি হোৱাৰ পাচত এই ৰাস্তা দুটা নগালেণ্ড P. W. D. য়ে আমাৰ PWD. লৈ Hnad over কৰা নাই। Hand over কৰা কোনো document নাই।

Shri Sarat Chandra Sinha :- Document আছে। নগালেণ্ড হোৱাৰ পাচত ৰাস্তা দুটা আমাৰ PWD. লৈ Hand over কৰিছে কিন্তু কৰাৰ পাচত তেওঁলোকে কলে যে এই ৰাস্তা দুটাৰ তেওঁলোকৰ বেছি প্ৰয়োজন, সেই কাৰণে তেওঁলোকে মেৰামতি কৰি লব বিছাৰিলে।

Shri Promode Chandra Goigoi :- For Landing over and taking over meve is no formal document.

Shri Dulal Chandra Borua :- অধ্যক্ষ মহোদয়, এই ৰাস্তাটো আমাক Hand over কৰা নাই। এই বিষয়ৰ যদি কৰবাত Agreement ৰ কিবা Document আছে, সেইটো আমাক দিব লাগে। কাৰণ এইটো এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়। Survey Deptt ৰ যি Document আছে, সেইটো মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে দাঙি ধৰিব লাগে। তেতিয়াহে আমি তেখেতৰ Statement টো মানি লম—নহলে দেশৰ স্বাৰ্থৰক্ষাৰ্থে আমি অন্যবিলাক মানি লব নোৱাৰো।

Shri Sarat Chandra Singha : সেই Agreement টো সদনত দিয়া হব। ১৯২৫ চনৰ Boundary টোৱেই আমাৰ Boundary গেলেকী Reserve কে আদি কৰি এনেকুৱা যিবিলাক কথা উত্থাপন কৰিছে, এই কথা বিলাকত Nagaland এ Dispute কৰিছে। এই বিবাদ মিমাংশা কৰাৰ সাপেক্ষে যিটো tension চলিছে, সেইটো সমাধান কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিছেঁ। ৰাস্তা সম্পৰ্কে, গেলেকী ৰিজাৰ্ভ সম্পৰ্কে আৰু লীজ দিয়া সম্পৃৰ্কে এই কথা বিলাক পিছত চূড়ান্তৰূপ ধাৰণ কৰিব।

বৰ্ত্তমান তাত যাতে শান্তি প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পাৰো আৰু যাতে এটা সিদ্ধান্তলৈ আহিব পাৰো তাৰ কাৰণে Agreement লোৱা হৈছে।

Shri Dulal Chandra Borua : We are of course Concerned with that document.

এই ৰাস্তাটো Maintain কৰিবলৈ দিয়া সম্পৰ্কে যিটো Agreement আছে তাৰ Document আমাক লাগে।

Shri Sarat Chandra Singha : সেই কথাটোৱেই চলি আছে।

Shri Dulal Chandra Borua : মই কৈছোঁ যে Nagaland সৃষ্টি হোৱাৰ আগলৈকে সেই ৰাস্তাটো আমাৰ হাততেই আছিল ; কিন্তু

Nagaland সৃষ্টি হোৱাৰ পাছত আমাক Formaly Hand over কৰিব লাগিছিল। এতিয়া মূখ্যমন্ত্ৰীয়ে কৈছে যে Nagaland ৰ লগত Agreement কৰি এই ৰাস্তাটো Maintain কৰিবলৈ দিছোঁ সেই Agreement ৰ আচল Document টো আমাক লাগে।

Shri Sarat Chandra Singha : এই ৰাস্তাটো আগতে মোককচাং P.W.D. ৰ হাতত আছিল। Nagaland সৃষ্টি হোৱাৰ পাছত আমি সিদ্ধান্ত কৰিছোঁ যে এই ৰাস্তাটো মোকক্‌চাংৰ তলত থাকিব নালাগে—আমি লব লাগে। তেতিয়া তেওঁলোকে কলে যিহেতু এই ৰাস্তাটো আমাৰ দৰ্কাৰ সেই কাৰণে আমি লম। Nagaland সৃষ্টি হোৱাৰ আগলৈকে এই ৰাস্তাটোৰ মেৰামতিৰ কাম মোকক্‌চাং Sub-Division এ কৰিছিল আৰু এতিয়াও তেওঁলোকে সেই কাম চলাই আছে। ১৯৬৬ চনত আমি সিদ্ধান্ত কৰিছোঁ যে এই ৰাস্তাটো আমি লব লাগে। ১৯৬৭ চনত তেওঁলোকে কলে যে এই ৰাস্তাটো যিহেতু আমাৰ প্ৰয়োজন সেই কাৰণে আমাক দিব লাগে – আমি ইয়াক Main tain কৰিম। এই বিষয়ে আমি এতিয়া Correspondent কৰি আছোঁ যাতে অতি সোনকালে ইয়াৰ মিমাংশা হয়। ইতিমধ্যে যিটো Tension হৈছে অৰ্থাৎ উভয় পক্ষৰ পুলিচৰ মাজত গুলীয়াগুলী হৈছে—এইটো যাতে নিষ্পত্তি কৰিব পাৰোঁ তাৰ কাৰণে সকলো চেষ্টা কৰা হৈছে।

Shri Gauri Sankar Bhattacharyya : ১৯৬২ চনত Nagaland এখন বেলেগ ৰাজ্য হৈছে। কিন্তু আমাৰ ৰাজ্যৰ ভিতৰত যিটো ৰাস্তা আছে সেইটো Naga সকলৰ বাবে বেছি প্ৰয়োজন। ঠিক সেই-দৰে গোৱালপাৰাৰ পৰা কোচবিহাৰ ৰাস্তাটো আমাৰ কাৰণে বেছি প্ৰয়োজন। সেইবুলি সেই ৰাস্তাটো বেঙ্গলে আমাক কেতিয়াও নিদিয়ে। Nagaland সৃষ্টি হোৱা আজি ১০ বছৰ হল; কিন্তু ১৯৬২ চনৰ

(ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland.

পৰা ১৯৬৬ চনলৈ এই ৰাস্তাটোত আমৰ কোনো কৰ্তৃত্ব নললে আৰু ৰাস্তাটো ও মেৰামতি নকৰিলে আৰু অফিচাৰো নিয়োগ নকৰিলে। মোককচাঙৰ P.W.D. য়ে ৰাস্তাৰ কাম কৰি থাকিল। ১৯৬৬ চনত ইতিমধ্যে অকল ৰাস্তাই নহয়, তেওঁলোকে মাটি দখল কৰি মানুহ বহুৱালে আৰু শিল্প প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে। তেতিয়াহে আমাৰ চৰকাৰৰ টুপনি ভাগিল। এনেকুৱা কৰবাত স্বীকাৰোক্তি আছে নে যে এই ৰাস্তাটো আমাৰ আৰু তেওঁলোকে Agent হিচাবে আমাৰ হৈ কাম কৰিছে? নগাচৰকাৰে কেতিয়াবা স্বীকাৰ কৰিছেনে যে হয় ৰাস্তাটো আপোনালোকৰ, আমি কেৱল মেৰামতি কৰিছোঁ? আৰু এনেকুৱা স্বীকাৰোক্তি আছে নে যে যিখিনি ঠাইত দখল কৰিছে সেইখিনি আপোনালোকৰ; ভাৰতৰ মানুহ যিকোনো ঠাইলৈ যাব পাৰে বুলি কিছুমান নগা মানুহ আনি সেই ঠাইত বহুৱাইছে—Temporary হিচাপে? বা যি ঠাইত কাৰখানা খুলিছে সেই ঠাইত আপোনালোকৰ আমি কেৱল আমাৰ সুবিধাজনক বুলি ভাবি আমি কাৰখানা খুলিছো—এনেকুৱা স্বীকাৰোক্তি আছেনে? Nagaland চৰকাৰে যিখিনি মাটি দখল কৰিছে—সেইখিনি আমাৰ মাটী বুলি কোৱাৰ কিবা স্বীকাৰোক্তি আছেনে?

Shri Sarat Chandra Singha: তেওঁলোকে ৰাস্তাটো মেৰামতি কৰিম বুলি লিখা কথাটোৱেই স্বীকাৰোক্তি বুলি ধৰি লওক।

Shri Gauri Sankar Bhattacharyya: এই ৰাস্তাটো তেওঁলোকে চিৰদিনেই Maintain কৰি আহিছে—যিহেতু তেওঁলোকৰ বেছি প্ৰয়োজন। কিন্তু এই ৰাস্তাটো আপোনালোকৰহে—আমি কেৱল মেৰামতিহে কৰিছোঁ-এইটো কথা কেতিয়াও কোৱা নাই। যদি ইয়াৰ Document আছে তেন্তে আমাক দেখুৱাওক।

(ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland

Shri Sarat Chandra Sinha : Then Sir, as regards the suggestion of Shri Dulal Chandra Barua that a good-will mission from this House should be sent......

Shri Dulal Chandra Barua : But there should be mutual agreement on this. As a matter of fact we want to have an understanding between the two Governments and between the people of Nagaland and the people of Assam. It is not enough that there is an understanding between the two Chief Secreteries of the two Governments I think there should be deep sense of understanding between the people of Nagaland and the people of Assam. That could be achieved if we send a good will Mission to Nagaland to have discussion...

Shri Gaurisankar Bhattacharyya : দুবাৰ মিচন গৈছিল, তাৰ কাৰণে খৰচো যথেষ্ট হ'ল, কিন্তু তাৰ পৰা লাভ হলে একো নহল।

Shri Sarat Chandra Sinha : That is what Shri Dulal Chandra Barua has suggested. And I agree with the suggestion. If this is the opinion of the House we may send a goodwill mission.

Shri Dulal Chandra Barua : One Mission may fail ; what is the harm if we try once again. It is a fact that once or twice we had been to Nagaland and there was some improvement in the relationship but there was no follow-up. We should not leave everything in the hands of the officers. Even today if somebody goes to Nagaland the people there will embrace him, and show full hospitality. But if somebody is to go with a political mission the counterpart should also agree.

Shri Sarat Chandra Sinha : We may explore the possibility: With regard to the suggestion put forward by Shri Soneswar Bora that a Committee should be constituted to prepare a historical background, my view is that if we shift our ground from the 1925 Notification and the Act of Parliament, then it will create more complications. Therefore, I am opposed to constitution of such a committee to go into the historical background: We are basing our claim not on the historical background: We aer basing our claim not on the historical background but we are depending on firm facts-the 1925 Notification and the Act of Parliament. According to the 1925 Notification the boundary is quiaelear and firm: Therefore, we want to base our claim on that notification.

Shri Barua hasraised another point about the amendment of the Assam Armed Forces Special Powers Act: This is an Act of Parliament and the Parliament has amended it. On principle we are opposed to it because the Centre should not intervene in the shpere of activities which are the responsibility of the State. Sir, these are the submissions I want to make before the House.

Shri Premadhar Bora : Will the Chief Minister be pleased to enlighten the House whether our Governor being the common Governor and the Chief Executive Head has suggested any positive steps ?

Shri Sarat Chandra Sinha : Sir, you know the functions of the Governor. In such matters the Governor cannot suggest any settlement.

(ii) Move for merger of North Cachar Hills district with Nagaland

Shri Nagen Barua :- অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ ফালৰ পৰা কোৱা হৈছে যে মুখ্যমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই Leav ৰ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰিছে কিন্তু এইটো কৰিলে কি হব, আৰু কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ উপদেষ্টা কমিটিৰ প্ৰতিবেদনৰ বাবে অপেক্ষা কৰি থাকিলে দেখিছে হব। এই ক্ষেত্ৰত তেখতৰ মতামত জানিব বিচাৰিছো।

Shri Sarat Chandra Singha : (Chief Minister) As the points of view are diagonically opposite it was not possible to have a solution between the two Chief Secretaries. Our point of view is that the boundary defined in the 1925 Notification is final and firm.

Shri Giasuddin Ahmed : Mr. Speaker, Sir, Mrs. Renuka Devi Barkataki has suggested that a Committee of the House should be appointed to probe into the matter. The 1925 Notification is alright, but due to properestination and inefficiency of this Government the whole matter has been confused ; that is why it is the duty of the House to probe into the matter. So I support that suggestion that a committee of the House should be formed to enquire into the inefficiency and procrestination of the Department.

Shri Sarat Chandra Singha : At this stage no useful purpose would be served by a committee going into all the

Shri Promod Chandra Goigoi - মুখ্য মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াক মই অনুৰোধ কৰিব খুজিছো যে তেখেতে গেলেকি Reserve forest Leav দিয়াৰ সম্পৰ্কত কৈছে যে তাত এটা কাগজৰ কল হব আৰু তাৰ Raw material Leave out কৰিব অসমৰ পৰা। তাৰ কাৰণেই এই Reserve খন দি দিব নেকি ? তেনেকৈ বাৰাউনীৰ Refinary ৰ কাৰণে crad oil supply কৰে অসমৰ পৰা। সেই কাৰণে গোটেই অসম খনকেই বিহাৰক Leav out কৰিবনেকি ?

STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER ON THE FIRING BY THE NAGALAND ARMED POLICE ON THE BORDER

(ii) Move for merger of North Cachar Hills District with Nagaland.

Shri Promode Chandra Gogoi : That will be very harmful.........

Shri Dulal Chandra Barua : Mr. Speaker, Sir, I am really thankful to the hon' Members who have taken part in the discussion on the motion moved by myself. I am also thankful to the Chief Minister for giving proper attention to the observations made by the Hon'ble Members on this very very vital question concerning the integrity and solidarity of the State. The assurance that has been given by the Chief Minister that the Govt. will stand by the Notification of 1925 we are one with him. But we are opposing on principle the leasing out business. Let us establish on thing first—the boundary first, then the other question will come- because the trouble started when the Nagaland Govt. refused to accept the Notification of 1925. They are now and then in press and Platform and also in the form of memorandum approaching the Govt. of India for appointment of a boundary commission. To them the Adviser appointed by the Govt. of India is a Commission. That is why till today they are not accepting the suggestions and recommendations of the Adviser because they have thought that as it has been appointed by the Govt. of India at their insistence they will have a proper place in respect of the boundary dispute, that means,......

They will establish their case that the boundary

dispute is there. I am rather a little bit doubtful a bout the functioning of this Adviser. I should not be misunder stood by any quarter for bringing this matter in this Motion. Some of my friend from the other side that there is a third party; may be there but they must be well-conversant with the background of the entire thing. A third party has been brought in this case at the instance of the Government of India. It came here as State guest and we gave him party but that will not be helpful either to the State of Assam or to Nagaland. I have gone through the agree ment recently published in the Papers and that agree-ment is harmful to us. I do not know whether our Chief Minister has gone through this agreement clause by clause. The hon'ble member, Smti. Renuka Devi Barkataky is perfectly correct when she said that our Survey Department ought to have given facts to stren-gthen our case but they have not done so. Fortunately for us, some documents which were there since the British regime, were there which will help us; but not the documents prepared by our present machinery. It is the duty of the Survey Department to make these up-to-date. Our Chief Minister is perfectly correct in saying that history will never help us now. If we follow history, we can see how matrimonial alliance was esta-blished between Nagaland and Ahom Kings but that will never help us in this espect. I quite appreciate the stand taken by our Chief Minister. Our stand should be on the basis of 1925 Boundary Notifieation generally confirmed by 1957 Tuensang-Nagaland Act

and 1962 Nagaland Separation Bill. We cannot go beyond this. I want to point out to the Chief Minister that everybody seems to be concentrating only one side of the border problem with Nagaland. In the other sides also they have already occupied some portions of our land. I thought that the Chief Minister will give us picture of the other areas also.

Resolution of consider the first and Second reports of the employment review Committee.

I think the Chief Minister most probably was not briefed about the fact that about 13/14 miles inside our land they have already entered. In Mariani area, they have entered about 14 miles in to our land and in Daing side, they have entered about 12 miles to our land and in Kheremia area they have entered about 15 miles in to our territory. They have completely overlooked about this at the time of making this agreement. I am glad to know that our Chief Minister has taken a stand in respect of Arms Amendment Act and I think he will stick to this in principle and in action. We have also heard something from the hon' Member Shri Hagjer ; he has educated us by telling something about the boundary problem. We have not heard anything from the Chief Minister in this respect. By considering the present circumstances prevailing in our State, we should be very much vigilant about the disturbing elements who are trying to distupt the life of our rural population.

AND SECOND REPORTS OF THE EMPLOYMENT REVIEW COMMITTEE

Motion to consider the first and second reports of the Employment Review Committee.

Shri Dulal Chandra Barua : Mr. Speaker, Sir, I want to move that the House do now take into consideration the 1st and 2nd report of the Employment Review Committee presented to the Assembly on 9th April/70 and 25th May/71 respectively.

Shri Santi Ranjan Das Gupta : Sir, we have not been supplied with copies of these Reports.

Shri Gaurisankar Bhattacharyya : Sir, I would suggest that the discussion on this may be deferred as so many hon' Members, who are new this House, have not been supplied with copies of these Reports. Unless they are supplied with copies of the Reports, we will miss their advice.

Mr. Speaker : Discussion on this will go over the next day provided the copies can be supplied.

Resolution for widening and black-topping the North Lakhimpur Kamalabari Road.

Shri Mal Chandra Pagu : Sir, there is a mistake in the resolution. The words to "move the Govt. of India" in the second line of the resolution should be deleted.

Mr. Speaker : You read corrected resolution.

Shri Dulal Chandra Pegu : Sir, I move the resolution now. This Assembly recomends to the Government of Assam to take immediate steps for windening and black-topping the North Lakhimpur-Kamalabari road including constructions of R. C. C. bridges over the Tuni and Daria Dubi from Kamalabari to North Lakhimpur via Garamur.

TOPPING THE NORTH LAKHIMPUR KAMALABARI ROAD.

While moving this resolution I would like to bring to the notice of the Government the condition of the road from Kamalabari to Garamur. There are two wooden bridges, one over the Tuni river and another over Daria Dubi. The wooden bridge over the river Daria Dubi was washed away two years back and this has not been recorstrueded uptill now, and the wooden bridge over the river Tuni is in a deplorable condition. During the rainy season when the bridge over the said river are breached one takes the whole day to cover a distance of 3 miles from Kamalabari to Garamur and the road is also so narrow that two buses cannot pass Moreover, the road is very dusty and as such black topping of the road is essential. Sir, since the attainment of independence the people of Majuli have not seen any black top ped road let the people of Majuli this time see a black hopped road by black topping the portior of the North Lakhimpur Kamalabari P.W.D. Road from Kamalabari to Garamur. So I request the Government to accept the resolution and to see that R. C. C. bridges are constructed over the two rivers and the road from Kamalabari to Garamur is widened and black-topped.

Shri Gobinda Chandra Bora: Mr. Speaker, Sir, I have an amendment to this resolution. The mover has asked for the deletion of the words "move the Government of India" but I do not like to delete the words. Moreover, I want that there should be another two bridges in addition to the bridges mentioned in the resolution. There should be one bridge over Khabeli and one over Subansiri and the entire roaod feom

Kamalabari to North Lakhimpur should be improved This is the only link road between North Lakhimpur and Jorhat. In other words, this road may be called the life line for the people of North Lakhimpur. Sir, the people of North Lakhimpur have for a long time been demanding that this road should be taken up for improvement. Whenever the P. W. D. Minister or the Chief Minister visited North Lakhimpur they submitted representation; Even they submitted representation to the Prime Minister, Shrimati Indira Gandhi but nothing has been done as yet. It is not possible for the State Government to improve the road and so I want that the Government of India should be approached I have also spoken to the present Chief Minister at his residence and I desire that the State Government should immediately take up the road for improvement and for construction of R. C. C. bridges, and the entire road should be improved.

Shri Premodhar Bora.- অধ্যক্ষ মহোদয়, এই প্ৰস্তাৱ সমৰ্থন কৰি মই মাত্ৰ একেষাৰ কথা কবলৈ বিচাৰিছো। এই ৰাস্তাতো যিটো ৰাস্তাৰ ২৭ মাইল যাবৰ কাৰণে ৭ ঘণ্টা লাগে আমাৰ গড় কাপ্তানী বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ে শুনি নিশ্চয় আচৰিত হ'ব যে, এই ৰাস্তাটোৰ ২৭ মাইল যাওতে প্ৰায় ৭ ঘণ্টা সময় লাগে। এইটোৱে একমাত্ৰ ৰাস্তা যাৰ দ্বাৰা উত্তৰ আৰু দক্ষিণ পাৰৰ সংযোগ স্থাপন হ'ব পাৰে। এইটোৱেই উত্তৰ লক্ষীমপুৰৰ পুৰণি ৰাষ্টা যিটোৰে বৃটিছ বিলাক আমাৰ দেশলৈ আহিছিল এতিয়া ইমান দিনৰ পাছতো এই ৰাস্তা সম্পূৰ্ণ কৰা নহ'ল। গতিকে আমি আশাকৰো যে, অহা পৰিকল্পনাৰ ভিতৰতে যাতে এই কাম সম্পূৰ্ণ হয় তাৰ কাৰণে মই গড়কাপ্তানী বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ ওচৰত বিশেষ ভাবে দৃষ্টি আৰ্কষণ কৰা হ'ল।

Shri Lila Kanta Das - মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, মাননীয় সদস্য পেগু ডাঙৰীয়াই যি প্ৰস্তাৱ দাঙি ধৰিছে, সেই প্ৰস্তাৱ সম্পৰ্কত আৰু শ্ৰীগোবিন্দ্ৰ চন্দ্ৰ বৰা ডাঙৰীয়াই যি সংশোধনি দিছে সেইটো মই সমৰ্থণ কৰিছো। লক্ষীমপুৰ আৰু দক্ষিণ পাৰত লগত এতিয়ালৈকে কোনো এটা যোগা যোগ ৰক্ষা কৰাৰ সু-ব্যৱস্থা হোৱা নাই। উত্তৰ লক্ষীমপুৰৰ ৰাইজে এই সম্পৰ্কে এই চৰকাৰৰ ওচৰত বহুবাৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিছে আৰু এতিয়া আমি বিশেষ ভাৱে মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ দৃষ্টি আৰ্কষণ কৰো যে লক্ষীমপুৰ আৰু যোৰহাটৰ লগত সম্পুৰ্ণ যোগাযোগৰ কাৰণে লক্ষীমপুৰ কমলাবাৰী ৰাস্তাৰ যত যত দলং নাই তাত পকাঁ দলং দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। আৰু এই দলংৰ কাম যদি এই পৰিকল্পনাৰ ভিতৰতে হয় তেতিয়া হলে এই একেখন অসমৰে ইপাৰৰ মানুহৰ লগত সিপাৰৰ মানুহৰ যোগাযোগ স্থাপন হব। এতিয়া মাত্ৰ লক্ষীমপুৰ আৰু শিৱসাগৰৰ লগতে নহয়, লক্ষীমপুৰ আৰু ডিব্ৰুগড়ৰ লগতো এনেকুৱা এটা অসুবিধা জন্ম-জন্মান্তৰে চলি আহিছে। সেই কাৰণে এই বিষয়টো কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক জনোৱা হৈছিল। ইয়াৰোপৰি লক্ষীমপুৰৰ জনসাধাৰণে প্ৰধান মন্ত্ৰী শ্ৰীমতী গান্ধী উত্তৰ লক্ষীমপুৰলৈ আহোতে এই বিষয়ে জনাইছিল। এই সম্পৰ্কে তেখেঁতৰ ওচৰত প্ৰতিবেদন দাখিল কৰিছিল। এই বিষয়ে মূখ্য মন্ত্ৰী মহোদয়কো বহুবাৰ লক্ষীমপুৰৰ ৰাইজে বহুবাৰ নিবেদন কৰা হৈছিল। গতিকে এই ৰাস্তাটোৰ উন্নতিৰ কাৰণে বিশেষ ভাৱে গুৰুত্ব দিব লাগে। গতিকে চৰকাৰে এই পৰিকল্পনাৰ আৰু এই বছৰৰ ভিতৰতে যাতে আৱশ্যকীয় দলংআদি দিয়ে তাৰ উপযুক্ত ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। এই বিষয়ে আমি মুখ্য মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ ওচৰত বহুবাৰ দৃষ্টি আৰ্কষণ কৰিছো। আৰু এই ব্যৱস্থা কৰিলে আমাৰ ইপাৰৰ লগত সিপাৰৰ যোগাযোগ ব্যৱস্থা স্থাপন হব। গতিকে এইখিতিকে আশা কৰি মই এই প্ৰস্তাৱটো সমৰ্থন কৰিছো।

Shri Mal Chandra Pegu : Sir, there is a mistake here. In the resolution it is typed as 'This Assembly

recommends to the Govt. of Assam to move the Govt. of India to take.........' The part 'to move the Govt. of India' is to be deleted.

Mr. Speaker : Then you send to me a corrected copy of the resolution.

Dr. Lutfur Rahman (Minister : PWD) Mr. Speaker, Sir, regarding this resolution moved by Shri Mal Chandra Pegu, I beg to submit that Mr. Pegu often requested me verbally also regarding communication hazards in his Constituency. It is a sad state of affairs in that area that I agree but unfortunately for us, nothing had been done, so to say, before, for inclusion of the road in the Fourth Five Year Plan as will be evident from the short note I have got here.

The North Lakhimpur- Kamalabari Road serves as an important link road from Meamati Kamalabari Ferryghat to different places in North Bank. Before Independence the road could however, be used during Winter only. After Independence the road has been improved a lot and has been made usable throughout the year. The Executive Engineer, North Lakhimpur Division and Executive Engineer, Jorhat Division (because part of it is under the Jorhat Division and part of it is under the North Lakhimpur Division) submitted estimates for Rs. 1, 40, 52,000/- and Rs. 68, 91, 500/- respectively for improvement of the road to the standard of black topping. The estimates did not find place in the plan as the same were not recommended There is also no scope to finance the works from normal resources. As the project involves a huge expenditure, a request was extended to D. G. B. R. Govt. of India, in January, 1971, for inclusion of the scheme

of the said Road which includes construction of two Major RCC bridges over Tuni and Donia (approximate cost of Rs. 32.50 lakhs) in their Border Roads Programme. Nothing has been heard from D. G. B. R. as yet.

The road has been kept in all weather condition from normal repairs grant. Out of total length of 19 miles within North Lakhimpur Division. 13 miles of the road has already been black topped. There is no scope for taking up the work of major improvement of the road during 4th Plan period.

It may be pointed out that the P. W. D. roads under Majuli constituency are encircled by Embankments. If any part of P. W. D. raods is eroded by flood, it is only due to the failure of the Bunds. A substantial portions of the road, especially from Kamalabari to Kamalabarighat is not protected by embankments. As such during the rainy season it is effected by the Brahmaputra floods causing breach to the roads. The roads is constructed for road communication only and not for flood protection. The road is at present being maintained as a gravelled road. Under the circumstances, Sir, I cannot agree to accept the resolution because it is not possible to construct the road within the Fourth Plan period. That is not possible.

Mr. Speaker : Do you withdraw the Motion ?

Shri Mal Chandra Pegu : Sir I want a clarification from the Minister. The Hon'ble Minister has made a statement that due to breach of the Bund encircling the P. W D. Road there were some breaches in the P. W. D. Road. Last year there was no breach in the embankment, why then there were breaches in the P. W. D. Road.

Mr. Speaker: Are you going to withdraw the resolution or press it?

Shri Mal Chandra Pegu: I will withdraw it later on but now I want a clarification from the Hon'ble Minister on the points that I have raised.

Dr Lutfur Rahman: Sir, in some places the P.W.D. road is not at all protected by the Embankment and the breaches in the P. W. D. road might be in those particular places.

Mr. Speaker: Do you withdraw the resolution?

Mr. Speaker: Has the hon'ble Member leave of the House to withdraw the resolution? (Voice—yes)

Shri Mal Chandra Pegu: I withdraw the resolution.

Mr. Speaker: The resolution is withdrawn.

Resolution regarding settlement of Excise shops.

Shri Mal Chandr Pegu: Sir, this Assemly is of opinion that no lessee of excise shops enjoying the same for more than a decade should be allowed to get further settlement of such shops.

Sir, while moving the resolution, I want to apprise the Government that there are some lessees who have been enjoying the benefiits for more than 2 to 3 decades The very purpose of moving the resolution is to limit the time limit of enjoyment of the benefits of the excise shops. When the Government is trying to build up a Socialistic Pattern of Society and trying to eradicate proverty from amongst the masses, we cannot allow any particular individual to enjoy such benefits and becoming richer and richer day by day. If a time-limit is not given then the deserving persons will

never get settlement of there shops. So, Sir, I move this resolution for acceptance by this House.

(স্বৰ : আমি বুজা নাই)

Shri Deben Bora : অধ্যক্ষ মহোদয়, এই প্ৰস্তাৱৰ সম্পৰ্কে মই দুষাৰ কথা কব বিচাৰিছো। এই প্ৰস্তাৱটো এই ধৰণে অনাটো সমীচিন হোৱা নাই। কাৰণ ইয়াত policy ৰাজহ আদিৰ কথা আছে। গতিকে এই প্ৰস্তাৱটো এই ধৰণে গ্ৰহণ কৰিবলৈ টান পাইছোঁ। সেই কাৰণে এই প্ৰস্তাৱটো বেলেগে আলোচনা কৰিলেহে ভাল হয়। ইয়াকে কৈ এই প্ৰস্তাৱটো উঠাই লবলৈ অনুৰোধ কৰিলোঁ।

Shri Md. Idris (Minister Exeise) : Mr Speaker, Sir, the settlement of excise shops are being made under the provisions of Acts and Rules thereunder annually. The hon. member who has moved this resolution knows thoroughly well that unless and until the rules and acts are ammended there cannot be any bar for submitting tenders. I appreciate his idea for not allowing a man to enjoy and interest perpetually by submitting a tender and obtaining the settlement on the ground of suitability. That aspect of the matter are generally been considered by the Settlement authority. Sir, I shall only request the hon. member to see this point and he will be pleased to withdraw his resolution further I may say this much Sir, that under the changed circumstances and the idea with which he moved this resolution the Govt. may examine this aspect of the matter in future. With this words I again request the hon. member to withdraw the resolution.

Shri Mal Chandra Pegu : On the request of the Minister, I withdraw the resolution.

Mr. Speaker : Has the hon. member leave of the House to withdraw it?

Shri Santi Ranjan Das Gupta : The hon. Members of that side of the house did not support the resolution. Now how can they want a division? (Voice We want a division)

Mr. Speaker : I put the question again. Do you (to the Opposition) press for a division? (Voice : yes, we want a division) (The House divided)

Order, order. Noes 16, Ayes 60. Leave is granted and the motion stands withdrawn.

Shri Promode Chandra Gogoi :- माननीय অধ্যক্ষ মহোদয়, মই এটা অনুৰোধ কৰিব বিচাৰিছো যে এনেধৰণৰ প্ৰস্তাৱ বিলাক সদনৰ বিধিমতে ইয়াত অনিবলৈ দিয়া নহয়। গুৰুত্ব পূৰ্ণ প্ৰস্তাৱ বিলাক বিধিমতে সাধাৰণতে আহিব পাৰে। গতিকে তেনেধৰণৰ প্ৰস্তাৱ যাতে ভবিষ্যতে নাহে তাৰ বাবে নজৰ ৰাখিব।

Shri Dulal Chandra Barua :- বিধিমতে যাতে এই সম্পৰ্কীয় প্ৰস্তাৱ সমূহ আহিব নোৱাৰে আৰু এই বিলাক Resolution আমাৰ আগতে ভাল দৰে যদি scruting নকৰি সময়ত পেশ কৰা যায় তেতিয়াহলে সদনৰ মৰ্যদা ক্ষুন্ন কৰা হয়।

Shri Soyed Ahmed Ali : Minister Parliament যিটো Resolution Move কৰা হৈছে সেইটো Policy welth হিচাবে ডাঙি ধৰিব পাৰি কাৰণ the mover seek to amend the excise rule.

Shri Sarat Chandra Singha : (Chief Minister) Sir, as you know Shri K. T. George, has expired and I want to make a obituary reference.

The death of Shri K. T. George, Finance Minister of Kerala, has left a void in the political life of that state. It is also a great loss to the country, because Shri George was one of our promising young national leaders.

Born in July, 1929, Shri George was a leading

criminal lawyer of the Parur bar. He entered politics in 1954 as an active member of the Indian National Gongress.

He held many important positions within the party. He was a member of the Kerala Pradesh Congress Committee, Kerala Pradesh Congress Election Committee and was also a member of the All India Congress Committee.

When the Congress split in 1969, Shri George joined the Congress (R) led by the Prime Minister, Shrimati Inira Gandhi.

He was elected to the Kerala Legislative Assembly three times successively—in 1965, 1967 and in 1970—from Parur constituency.

He was the Chief Whip of the Congress Party in the Kerala Legislative Assembly during 1967-69. He became the Deputy Leader of the Congress Legislature Party in 1969 and continued to hold that position till he became a Minister in September, 1971. His death has now created a deep void in the social and political life Kerala.

Shri Gaurisankar Bhattacharyya: Sir, we of this side of the House associate our selves in the sense of sorrow and bereavement on the untimely death of Shri George. I had no opportunity of knowing him personally but from the reports it is gathered that he was an intelligent, enthusiastic youngman devoted to the cause of the people. Now that the old guards are gradually passing away from the political and administrative scene of our country it is necessary that younger people with wider outlook and enthusiasm should come forward and take over the responsibility and shri George was one of such persons. His death

is really a great loss and therefore we mourn at his death and associate ourselves with the feelings expressed by the leader of the House.

Shri Promode chandra Gogoi : Mr. Speaker, Sir. We fully associate ourselves with the feelings expressed by the Chief Minister and we send our heart felt condolence to the bereaved family.

Shri Soneswar Bora : মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়. Kerela ৰ Finance Minister Mr. George ৰ মৃত্যুত বিশেষকৈ তেখেতৰ দৰে উঠি অহা যুবক এজনৰ অকাল মৃত্যুত মই মোৰ পাৰ্টীৰ ফালৰ পৰা গভীৰ দুখ প্ৰকাশ কৰিছো আৰু তেখেতৰ শোক সন্তপ্ত পৰিয়াল বৰ্গলৈ মোৰ সমবেদনা জ্ঞাপন কৰিছো।

Then the House stood in silence as a mark of respect to the departed soul.

Mr. Speaker : I whole-heartedly associate myself with the sentiments expressed by the leader of the House at the sad and rather premature demise of Shri K. T. George, Finance Minister of Kerala. He held many important positions within the party and ultimately became the Deputy Leader of the Kerala Congress Party. In his death India has lost an important political worker and Kerala has lost a political leader. I request the hon'ble members to rise in their seats and above silence for to minutes as a mark of respect to the departed soul.

(The House observed two minutes' silence)

ADJOURNMENT

The Assembly then adjourned till 10 A.M. on Wednesday, the 5th April 1972.

Shillong,

U. Tahbildar,
Secretary
Legislative Assembly, Assam

The